

RAPPORT 2010

DE IMMIGRATIE IN BELGIË

AANTALLEN, STROMEN EN ARBEIDSMARKT

De redactie van deze brochure werd afgesloten op 15 december 2010

Cette brochure peut être également obtenue en français.

Redactie: Afdeling van de studie van de werkgelegenheid en de arbeidsmarkt van de Algemene Directie Werkgelegenheid en Arbeidsmarkt

Coördinatie: Directie van de communicatie

Lay-out: Rilana Picard

Verantwoordelijke uitgever: Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Wettelijk depot: D/2013/1205/34

© FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Alle rechten voorbehouden voor alle landen. Niets uit deze uitgave mag geheel of gedeeltelijk worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of enige wijze, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de Directie van de communicatie van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. Indien de verveelvoudiging van teksten uit deze brochure echter strikt niet-commercieel gebeurt, voor informatieve of pedagogische doeleinden, is dit toegestaan met bronvermelding en, in voorkomend geval, met vermelding van de acteurs van de brochure.

Voorwoord

Elk jaar publiceert de OESO een rapport van het Systeem voor permanente observatie van de internationale migraties¹ (Système d'observation permanente des migrations (SOPEMI)). Dat rapport is grotendeels gebaseerd op de bijdragen van een dertigtal nationale correspondenten. Dit document is het Belgisch rapport met het oog op de opmaak van het internationale rapport voor 2010. Hierin wordt een overzicht gegeven van de recente migratietrends en van de evolutie inzake het migratie- en inburgeringsbeleid in België in 2009.

Het eerste gedeelte geeft een beschrijving van de populaties van Belgen en vreemdelingen die op het Belgisch grondgebied verblijven en van de evolutie in de periode 1983 tot eind 2008. In dat eerste hoofdstuk worden ook de recentste evolutie van de natuurlijke aangroei (de geboorten verminderd met de overlijdens) en de verwervingen van de Belgische nationaliteit tot 2008 geanalyseerd.

Het tweede gedeelte behandelt de migratiestromen van Belgen en buitenlanders en de evolutie van het migratiesaldo tussen 2006 en 2008.

Het derde hoofdstuk geeft een kijk op de situatie van de asielzoekers en de vluchtelingen. Er worden vragen in behandeld, zoals: Hoeveel asielaanvragen werden er tot 2008 ingediend? Welk traject moet een asielzoeker doorlopen? Hoeveel asielzoekers worden erkend als vluchteling? Welke zijn de nieuwe wetten op gebied van het asielvraagstuk en de bescherming van personen die bedreigd worden in hun land van herkomst?

In een vierde hoofdstuk worden de vreemdelingen belicht vanuit de invalshoek van de werkgelegenheid en werkloosheid. Na te hebben toegelicht aan welke voorwaarden ze moeten voldoen om toegang te krijgen tot de Belgische arbeidsmarkt, onderzoeken we de evolutie van het aantal instromende buitenlandse werknemers die in België werden geregistreerd tussen 1990 en tot 2008. Vervolgens volgt een raming van de totale – Belgische en buitenlandse – beroepsbevolking tot 2008 en een vergelijking van hun werkzaamheids en werkloosheidsgraad uitgaande van diverse administratieve gegevens.

In het vijfde hoofdstuk onderzoeken we de gegevens uit de arbeidskrachtenenquête. Met die gegevens wordt het mogelijk de positie te onderzoeken van de allochtonen (en niet enkel van de personen met vreemde nationaliteit) op de arbeidsmarkt, alsook om nieuwe indicatoren aan te reiken die met name betrekking hebben op het scholingsniveau of op deeltijdarbeid.

Het zesde en laatste hoofdstuk is gewijd aan de politieke actualiteit op het vlak van de migratie.

1. « Internationale migratie perspectieven ». Het rapport 2010 werd gepubliceerd op 12 juli 2010.

Inhoudstafel

Voorwoord	3
Inhoudstafel	4
Lijst van afkortingen	5
Lijst van tabellen	6
Lijst van grafieken	6
1 Aantallen en structuur van de buitenlandse bevolking in België	7
1.1 Demografische kenmerken van de buitenlandse bevolking	7
1.1.1 Nationaliteit van in België verblijvende vreemdelingen	7
1.1.2 Uitsplitsing per geslacht en leeftijdsgroep van de buitenlandse bevolking	8
1.1.3 Opsplitsing van de vreemdelingen per Belgische regio	9
1.2 Aangroei van de totale en buitenlandse bevolking	9
1.2.1 De natuurlijke aangroei	10
1.2.2 Verwerving van de Belgische nationaliteit	10
A. Verwerving van de Belgische nationaliteit volgens vorige nationaliteit	12
2 Migratiestromen vanuit en naar België	13
2.1 Immigraties	13
2.2 Emigraties	14
2.3 Migratiesaldo of netto immigraties	15
3 De asielzoekers en de vluchtelingen	16
3.1 Het aantal ingediende asielaanvragen	16
3.2 De procedure en het aantal erkende vluchtelingen	16
3.2.1 De asielprocedure	16
3.2.2 De subsidiaire beschermingsstatus	17
3.2.3 Aantal erkende vluchtelingen	18
3.2.4 Regularisatie van de langdurige asielprocedures	18
3.3 Opvang van asielzoekers	18
4 Werkgelegenheid en werkloosheid bij buitenlandse werknemers: administratieve bronnen	20
4.1 Toegang tot de arbeidsmarkt: wetgeving	20
4.1.1 Niet-Europese werknemers	20
A. Arbeid in loondienst	20
B. Arbeid als niet-loontrekkende	20
4.1.2 Europese werknemers: beginsel van het vrij verkeer	21
4.1.3 Werknemers uit de nieuwe EU-Lidstaten: overgangstermijn	21
4.2 De instroom van buitenlandse werknemers	21
4.2.1 De instroom van loontrekkenden	21
4.2.2 De arbeidskaarten C	22
4.2.3 De instroom van hooggeschoolde werknemers	22
4.2.4 De instroom van zelfstandigen	23
4.3 Buitenlandse beroepsbevolking op de arbeidsmarkt	24
4.3.1 Administratieve bronnen	24
4.3.2 Definities	24
4.3.3 De beroepsbevolking	25
4.3.4 De binnenlandse werkgelegenheid en de werkzaamheidsgraad	26
A. De loontrekkende	26
B. De zelfstandigen	26
4.3.5 Werkloosheid	27
5 Werkgelegenheid en werkloosheid van de allochtone werknemers: EAK	29
5.1 Definities	29
5.2 De beroepsbevolking	29
5.2.1 Activiteitsgraad	29
5.2.2 Samenstelling van de beroepsbevolking	30
5.3 De niet-werkende beroepsbevolking	31
5.3.1 Werkloosheidsgraad	31
5.3.2 Werkloosheidsgraad en scholingsniveau	32
5.3.3 Langdurige werkloosheid	32
5.4 De werkende beroepsbevolking	33
5.4.1 Werkzaamheidsgraad	33
5.4.2 Werkzaamheidsgraad en scholingsniveau	33

5.4.3	Beroepsstatuut	34
5.4.4	Deeltijdarbeid	35
5.4.5	Tijdelijk werk	35
5.4.6	Toestand van de personen die een baan bekleedden één jaar vóór de enquête.....	36
6	Actualiteit op politiek en wetgevend vlak.....	37
	Bibliografie	38
	Bijlagen.....	39

Lijst van afkortingen

ADSEI (ex-NIS):	Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie
CIMIRe:	Compte Individuel Multisectoriel – Multisectoriële Individuele Rekening
CGVS:	Commissariaat-generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen
CIRE:	Coordination et initiatives pour et avec les réfugiés et étrangers
DVZ:	Dienst Vreemdelingenzaken
EER:	Europese Economische Ruimte
EAK:	Arbeidskrachtenenquête
EU:	Europese Unie
FOD:	Federale Overheidsdienst
FOD WASO:	Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
FOREM:	Office Communautaire et Régional de la Formation professionnelle et de l'Emploi (Waalse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding)
KMO:	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
KUL:	Katholieke Universiteit Leuven
MH:	Mensenhandel
NBB:	Nationale Bank van België
NGO:	Niet-gouvernementele organisatie
OCMW:	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO:	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
RSVZ:	Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
RSZ:	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA:	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
RvV:	Raad voor Vreemdelingenbetwistingen
SIGeDIS:	sociale individuele gegevens - données individuelles sociales
SOPEMI:	Système d'observation permanente des migrations (Systeem voor permanente observatie van de migraties)
VDAB:	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Lijst van tabellen

Tabel 1:	Belangrijkste buitenlandse nationaliteiten in België	8
Tabel 2:	Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens gewest	9
Tabel 3:	Evolutie van het aandeel van de buitenlandse bevolking in elk gewest	9
Tabel 4:	Verwerving van de Belgische nationaliteit volgens land van de vorige nationaliteit	12
Tabel 5:	Immigraties naar de belangrijkste nationaliteiten	14
Tabel 6:	Emigraties naar de belangrijkste nationaliteiten	14
Tabel 7:	Netto immigraties (migratiesaldo) naar de belangrijkste nationaliteiten	15
Tabel 8:	Beslissingen ten gronde door het CGVS	18
Tabel 9:	Belangrijkste landen van herkomst van in 2008 erkende vluchtelingen	18
Tabel 10:	Afgegeven eerste arbeidskaarten B.	22
Tabel 11:	Arbeidskaart B voor hooggeschoolde werknemers en directiefuncties van de 9 meest voorkomende nationaliteiten	23
Tabel 12:	Startende zelfstandigen en helpers in de loop van het jaar	23
Tabel 13:	Beroepsbevolking volgens de voornaamste nationaliteiten	26
Tabel 14:	Binnenlandse niet-loontrekkende werkgelegenheid volgens de voornaamste nationaliteiten	27
Tabel 15:	Werkloosheid volgens de voornaamste nationaliteiten	28
Tabel 16:	Activiteitsgraad volgens nationaliteit en geboorteland in 2008	30
Tabel 17:	Verdeling van de totale beroepsbevolking volgens nationaliteit en geboorteland in 2008.	30
Tabel 18:	Verdeling naar geslacht van de totale beroepsbevolking volgens nationaliteit en geboorteland in 2008	31
Tabel 19:	Werkloosheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2008	32
Tabel 20:	Langdurige werkloosheid naar nationaliteit en geboorteland in 2008 - In % van de beroepsactieve bevolking	33
Tabel 21:	Werkzaamheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2008	33
Tabel 22:	Werkzaamheidsgraad per scholingsniveau volgens de nationaliteit en het geboorteland in 2008	34
Tabel 23:	Onvrijwillige deeltijdarbeid (ODA) naar nationaliteit en naar geboorteland in 2008 - in % van het aantal deeltijdwerkers	35

Lijst van grafieken

Grafiek 1:	Aantallen buitenlanders en in het buitenland geboren personen die in België wonen	7
Grafiek 2:	Verdeling van de Belgische en buitenlandse bevolking per leeftijdscategorie eind 2008	8
Grafiek 3:	Bijdragen (%) aan de groei van de totale Belgische bevolking	10
Grafiek 4:	Aantal netto verwervingen van de Belgische nationaliteit.	11
Grafiek 5:	Evolutie van de bevolking van Marokkaanse oorsprong in België.	11
Grafiek 6:	Evolutie van het migratiesaldo van de Belgen en de buitenlanders	13
Grafiek 7:	Jaarlijkse evolutie van het aantal asielaanvragen.	16
Grafiek 8:	Activiteitsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht	25
Grafiek 9:	Werkzaamheidsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht	26
Grafiek 10:	Werkloosheidsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht	28
Grafiek 11:	Verdeling van de beroepsbevolking naar scholingsniveau in 2008	31
Grafiek 12:	Werkloosheidsgraad volgens scholingsniveau in 2008.	32
Grafiek 13:	Beroepsstatuut van de werkende beroepsactieven volgens hun nationaliteit in 2008.	34
Grafiek 14:	Beroepsstatuut van de werkende beroepsactieven volgens hun geboorteland in 2008.	35
Grafiek 15:	Toestand van de personen die een baan bekleedden één jaar vóór de enquête	36

1. Aantallen en structuur van de buitenlandse bevolking in België

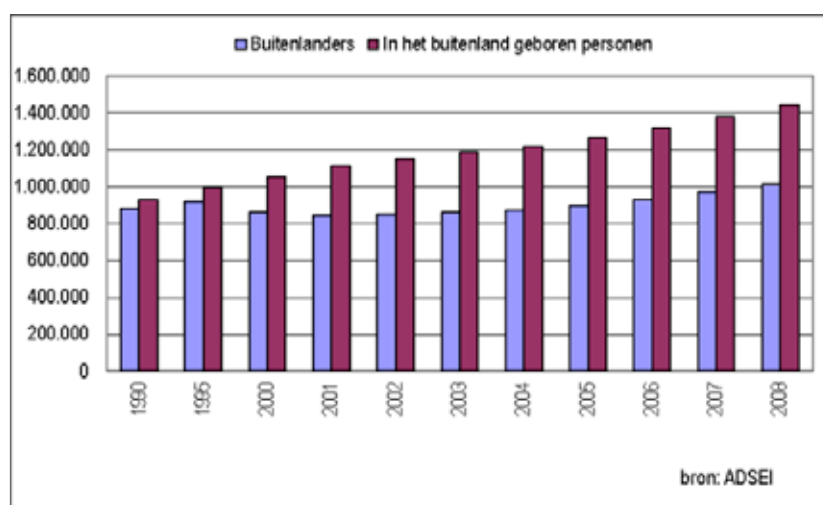
2. Bijlage 1. Belgische en buitenlandse bevolkingsstroom

3. Bijlage 4. In het buitenland geboren bevolking volgens geboorteland

Op 31 december 2008 telde België 10.753.080 inwoners², onder wie 1.013.260 personen met een vreemde nationaliteit, ofwel 9,42% van de totale bevolking (tegenover 9,11% in 2007). Het aantal buitenlanders en hun aandeel in de totale bevolking vertoont een dalende trend sinds 1995, en bereikte zijn laagste niveau in 2001 (8,21% van de totale bevolking, 846.734 personen). Sinds 2002 is er weer sprake van een omgekeerde tendens en vertoont het aantal buitenlanders in België een voortdurende stijging.

Gelet op het grote aantal vreemdelingen dat sedert de jaren '90 (voor meer details zie punt 1.2.2), de Belgische nationaliteit heeft verworven, is het interessant om een blik te werpen op het aantal personen, niet langer vreemdeling, maar wel in het buitenland geboren (van Belgische of buitenlandse nationaliteit). In 2008 waren 1.444.316 van de in België verblijvende personen geboren in het buitenland³ wat overeenstemt met 13,4% van de totale bevolking (tegenover 12,9% in 2007). We stellen dus vast dat dit aantal constant toeneemt.

Grafiek 1: Aantallen buitenlanders en in het buitenland geboren personen die in België wonen

1.1 Demografische kenmerken van de buitenlandse bevolking

1.1.1 Nationaliteit van in België verblijvende vreemdelingen

Het merendeel van de in België verblijvende vreemdelingen (68%) zijn EU-burgers: eind 2008 verbleven 691.115 onderdanen van de Europese Unie in België, een stijging met 4,9% ten opzichte van eind 2007. De Italianen vormen de grootste buitenlandse bevolkingsgroep hoewel hun aantal tussen 2007 en 2008 opnieuw met 1,23% is afgenomen; eind 2008 waren ze nog steeds met 166.956 (zie onderstaande tabel 1). Dan volgen de onderdanen uit de buurlanden: de Fransen (136.639) en de Nederlanders (130.230) van wie de aantallen op één jaar lichtjes –met respectievelijk 4,7 en 5,5%– zijn gestegen. Tenslotte zijn de Polen (36.259) de Europese bevolkingsgroep die het sterkst is toegenomen, met een stijging van 11.133 personen tussen december 2007 en december 2008.

Tussen 2007 en 2008 is de niet-Europese bevolking gestegen met 3,0%. De Marokkaanse en Turkse gemeenschap zijn de grootste onder de niet-Europese bevolking met respectievelijk 79.426 en 39.564 personen, gevolgd door de Kongolese gemeenschap met 16.826 onderdanen in België. Daar waar de Marokkaanse en de Turkse gemeenschappen tussen 1999 en 2007 in aantal sterk zijn afgenomen (een daling met respectievelijk 34,5% en 42,8%) door de invoering in 2000 van de nieuwe naturalisatiewet (zie punt 1.2.2 Verwerving van de Belgische nationaliteit), blijven ze nu zowat stabiel: tussen 2005 en 2008 is hun aantal maar zeer lichtjes veranderd (respectievelijk met -1,5% en -1,3%).

Tabel 1: Belangrijkste buitenlandse nationaliteiten in België

	2006	2007	2008	Evolutie ten opzichte van 2007
Italië	171.918	169.027	166.956	-1,2%
Frankrijk	125.061	130.568	136.639	4,6%
Nederland	116.970	123.454	130.230	5,5%
Marokko	80.579	79.858	79.426	-0,5%
Spanje	42.765	42.705	43.629	2,2%
Turkije	39.419	39.532	39.564	0,1%
Duitsland	37.621	38.366	39.137	2,0%
Verenigd Koninkrijk	25.139	25.126	36.259	44,3%
Polen	23.212	30.392	31.681	4,2%
Portugal	28.724	29.800	25.495	-14,4%
Roemenië	10.195	15.253	21.403	40,3%
Kongo (DR)	14.216	15.027	16.826	12,0%
Griekenland	15.742	15.181	14.922	-1,7%
Rusland		11.650	11.788	1,2%
VSA	11.149	11.235	11.377	1,3%
Bulgarije	3.900	6.753	10.410	54,2%
Ex-Joegoslavië	8.242	8.883	8.716	-1,9%
Algerije	7.776	8.131	8.431	3,7%
Anderen	169.533	170.507	180.371	5,8%
Totaal buitenlanders	932.161	971.448	1.013.260	4,3%
Waarvan EU	617.250	658.589	691.115	4,9%
Waarvan niet-EU	314.911	312.859	322.145	3,0%

Bron: ADSEI (bijlage 2)

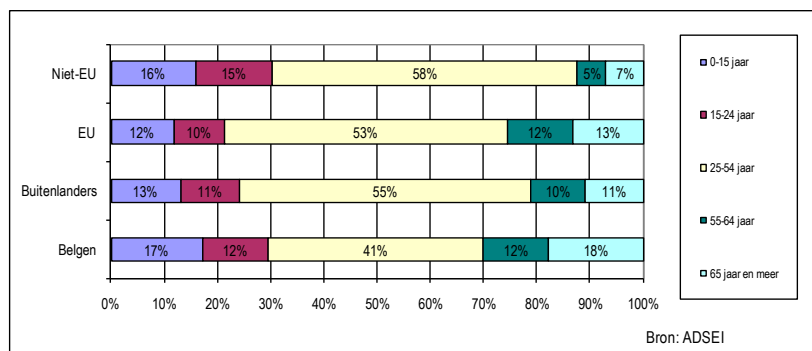
1.1.2 Uitsplitsing per geslacht en leeftijdsgroep van de buitenlandse bevolking

Tussen 1999 en 2008 bleef het aandeel van de vrouwen in de buitenlandse bevolking beneden 50%, terwijl het vrouwelijk aandeel in de Belgische bevolking 51,2% bedroeg. Niettemin werd het evenwicht tussen beide geslachten geleidelijk hersteld, waarbij het vrouwelijk aandeel in de buitenlandse bevolking van 46% in 1989 gestegen is tot 49,1% in 2006, 2007 en 2008. Daarnaast zijn er wat de nationaliteiten betreft ook aanzienlijke verschillen in het aantal mannen en vrouwen: 48,4% van de Europese bevolkingsgroep en 50,5% van de niet-Europese bevolkingsgroep in België waren vrouwen in 2008. Bij de burgers van buiten de Europese Unie stellen we een groter aandeel vast van de vrouwen bij de personen met de Braziliaanse⁴ (62,7% vrouwen) nationaliteit. Anderzijds stellen we vast dat de Tunesische en Indische vrouwen minder sterk zijn vertegenwoordigd met 40%.

4. Voor meer details over de verhouding van vrouwen per nationaliteit, zie bijlage 2bis

Ook de leeftijdsstructuur van de buitenlandse bevolking verschilt van de Belgische (grafiek 2 infra). We stellen vast dat de buitenlandse bevolking jonger is dan de Belgische en dat ze zich vooral concentreert in de leeftijdsgroepen tussen 25 en 54 jaar. De niet-Europese bevolkingsgroep telt het minste bejaarden: slechts 7% is ouder dan 65 jaar tegenover 18% bij de Belgische en 13% bij de Europese bevolkingsgroep.

Grafiek 2: Verdeling van de Belgische en buitenlandse bevolking per leeftijdscategorie eind 2008

1.1.3 Opsplitsing van de vreemdelingen per Belgische regio

Eind 2008 telde het Vlaamse Gewest in absolute cijfers het grootste aantal vreemdelingen; dit Gewest vangt immers 37,3% op van de buitenlandse populatie in België (zie onderstaande tabel). In verhouding is het evenwel het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat met 29,1% van zijn totale bevolking het meeste vreemdelingen telt tegenover slechts 6,1% in het Vlaams Gewest (en 9,3% in het Waals Gewest).

Tabel 2: Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens gewest

2008			Verdeling van de		Verhouding van de buitenlanders
	Mannen	Vrouwen	Totaal	buitenlanders	
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	154.043	156.414	310.457	30,6%	29,1%
Vlaams Gewest	196.029	181.813	377.842	37,3%	6,1%
Waals Gewest	165.972	158.989	324.961	32,1%	9,3%
Totaal van gewesten	516.044	497.216	1.013.260	100%	9,4%

Bron: ADSEI

In elk gewest werd tussen eind 2007 en eind 2008 een lichte stijging opgetekend van het aantal buitenlanders, maar in het Vlaamse gewest was die het grootst (+6,6%).

Tabel 3: Evolutie van het aandeel van de buitenlandse bevolking in elk gewest

	2006	2007	2008	Evolutie
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	283.527	295.043	310.457	5,2%
Vlaams Gewest	331.694	354.370	377.842	6,6%
Waals Gewest	316.940	322.035	324.961	0,9%
Totaal van gewesten	932.161	971.448	1.013.260	4,3%

Bron : ADSEI

1.2 Aangroei van de totale en buitenlandse bevolking⁵

De jaarlijkse aangroei van de totale bevolking tussen eind 2007 en eind 2008 bedroeg 0,81% (86.214 personen). De Belgische bevolking is toegenomen met 44.402 eenheden (+0,46%) en de buitenlandse bevolking met 41.812 eenheden (+4,30%).

De aangroei van de totale bevolking en deze van de Belgische en buitenlandse bevolking hangen af van drie factoren:

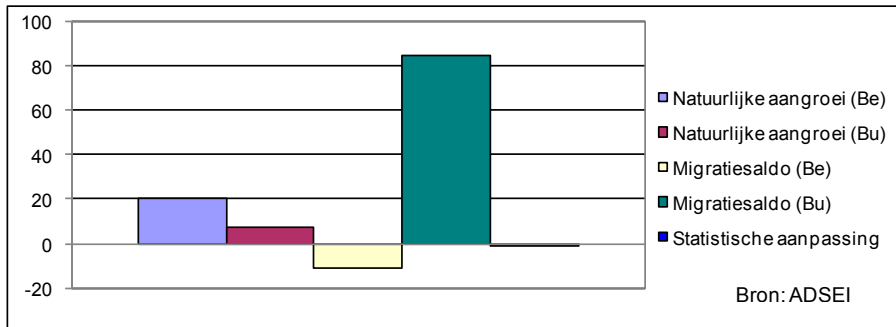
- De natuurlijke aangroei stemt overeen met de evolutie van de geboortes en sterfgevallen die opgetekend zijn in het desbetreffende jaar onder de Belgische en buitenlandse bevolking, of dus met het geboortecijfer min het sterftecijfer.
- Het migratiesaldo stemt overeen met de jaarlijkse evolutie van de immigraties en emigraties (meer bepaald het immigratiecijfer verminderd met het emigratiecijfer).
- Een andere factor beïnvloedt eveneens de evolutie van het respectieve aandeel van de Belgische en buitenlandse bevolking, met name het aantal naturalisaties.

Onderstaande grafiek toont de impact van de natuurlijke aangroei en het migratiesaldo van de Belgen en de buitenlanders op de jaarlijkse aangroei van de totale bevolking die in België verbleef in 2008. De bijdragen zijn berekend op basis van de gegevens vermeld in bijlage 1. De statistische aanpassing omvat de laattijdig geregistreerde wijzigingen (na de maand maart van het daaropvolgende jaar) en:

- vóór 2008: de "registerwijzigingen", de personen die reeds in België verbleven zonder dat ze opgenomen waren in het bevolkingsregister: asielzoekers werden zo bijvoorbeeld opgenomen in een wachtregister en werden pas opgenomen in het bevolkingsregister zodra ze erkend vluchteling waren of geregulariseerd werden
- sinds 2008 neemt de ADSEI de "registerwijzigingen" rechtstreeks op in de categorie "internationale immigraties".

Dit verklaart enerzijds de sterke daling van de categorie « statistische aanpassing » en anderzijds de sterke stijging van het "migratiesaldo van buitenlanders » tussen 2007 en 2008 dat men terugvindt in bijlage 1.

Grafiek 3: Bijdragen (%) aan de groei van de totale Belgische bevolking

We stellen vast dat vooral de buitenlandse migratiestromen bijdragen tot de aangroei van de totale bevolking in België. De grootste bijdrage in de totale aangroei vloeit voort uit het migratiesaldo van de vreemdelingen: 85% in 2008. Vervolgens is de natuurlijke aangroei van de Belgen goed voor 20% van de totale groei. Tot slot draagt de natuurlijke aangroei bij de buitenlanders hier voor slechts 7% toe bij, terwijl het migratiesaldo van de Belgen en de statistische aanpassing negatief zijn (-11% en -1% van de totale aangroei).

1.2.1 De natuurlijke aangroei

De totale natuurlijke aangroei, die begin van de jaren 2000 (met 5.110 netto geboorten in 2003) een bijzonder laag peil had bereikt, is sedertdien zeer duidelijk gestegen. In 2008, bedroeg deze 23.462 netto geboorten⁶. De natuurlijke aangroei van de Belgische bevolking heeft duidelijk dezelfde trend gevolgd: van 3.449 in 2003, is deze gestegen naar 17.223 in 2008. Hoewel beduidend minder, is de natuurlijke aangroei bij de buitenlandse bevolking sedert 2003 ook gaan stijgen, tot 6.239 in 2008.

Voor het aantal geboorten stelt men eenzelfde evolutie vast (zie bijlage 3. Aantal geboorten bij de Belgen en bij de buitenlanders). Bovendien is het aandeel van de buitenlandse geboorten in het totaal aantal geboorten lichtjes gestegen van 8,1% in 2007 naar 9,8% in 2008.

1.2.2 Verwerving van de Belgische nationaliteit

De evolutie van de Belgische en buitenlandse bevolking hangt eveneens af van het aantal personen dat van nationaliteit wil veranderen. Op die manier stijgt de Belgische bevolking met het aantal buitenlanders dat de Belgische nationaliteit verworven heeft, verminderd met het aantal Belgen dat een buitenlandse nationaliteit heeft verworven⁷ (netto verwerving van de Belgische nationaliteit) terwijl de buitenlandse bevolking met hetzelfde aantal afneemt.

In 1985 is in België een wetboek van de Belgische nationaliteit⁸ van kracht geworden, dat in 1985 van kracht werd. Sindsdien werd dit wetboek driemaal gewijzigd (in 1991, 1995 en 2000), waarbij de verwerving van de Belgische nationaliteit telkens versoepeld werd⁹: de laatste wijziging van 2000 zorgde voor een vereenvoudiging van de procedure, de kostenloze aanvraag tot naturalisatie, een korte termijn voor de behandeling van de dossiers en het schrappen van de notie "wil tot integratie". Door de hervorming van 2006¹⁰ echter, waarbij een aantal begrippen uit het wetboek werden verduidelijkt, wordt het verwerven van de Belgische nationaliteit enigszins beperkt. Door de verduidelijking van de term « hoofdverblijfplaats » bij voorbeeld, worden de buitenlanders die niet wettelijk in België (zouden) verblijven uitgesloten van de procedures voor het verwerven van de Belgische nationaliteit (terwijl het voordien volstond feitelijk in België te hebben verbleven). In oktober 2009 kondigde de federale regering in de regeringsverklaring aan de voorwaarden voor het verwerven van de Belgische nationaliteit voor de zesde keer te willen wijzigen door deze voorwaarden voor het verkrijgen van de Belgische nationaliteit strenger te maken.

6. Bijlage 1. Belgische en buitenlandse bevolkingsstroom

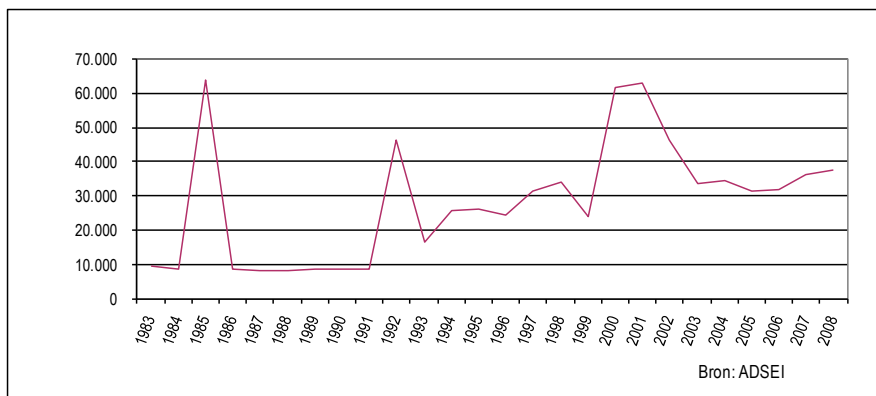
7. Het aantal Belgen dat een andere nationaliteit aanneemt is zeer beperkt (enkele tientallen per jaar).

8. 28 JUNI 1984. Wetboek van de Belgische nationaliteit

9. Voor verdere toelichting bij de wijzigingen, zie "De immigratie in België. Aantallen, stromen en arbeidsmarkt. Rapport 2001", FOD WASO, 2003, blz 14 en 15

10. 27 DECEMBER 2006. - Wet houdende diverse bepalingen (I).

Grafiek 4: Aantal netto verwervingen van de Belgische nationaliteit

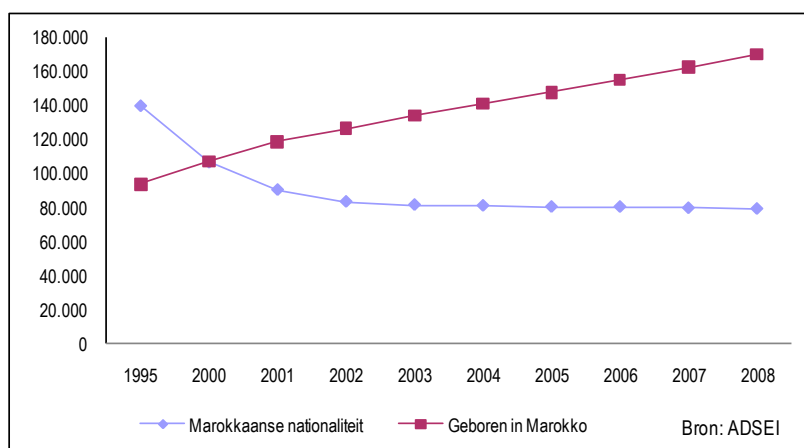

De cijfers illustreren de versoepelingen: voor 1985, 1992, 2000 en 2001 werd een opmerkelijk hoog aantal netto verwervingen van de nationaliteit vastgesteld. Ook hebben de wijzingen in de wetboek van de Belgische nationaliteit een duurzaam effect teweeggebracht, waarbij het aantal naturalisaties sinds 1993 op meer dan 20.000 per jaar komt terwijl dit aantal in de jaren '80 ongeveer 8.000 bedroeg (uitgezonderd in 1985). De wet van 1 maart 2000 heeft geleid tot de grootste stijging van het aantal naturalisaties: respectievelijk 61.878 en 62.881 naturalisaties in 2000 en 2001. Nadien is dit cijfer weliswaar gedaald, maar toch waren er nog steeds 31.860 naturalisaties in 2006, 36.063 in 2007 en 37.710 in 2008. In de piekjaren (1985, 1992 en 2000, 2001) daalt de buitenlandse bevolking terwijl de Belgische bevolking in verhouding toeneemt.

De naturalisaties dragen dus in hoge mate bij tot de schommelingen in het aandeel van de vreemdelingen in de totale bevolking. Zo stellen we vast dat het aantal personen geboren in het buitenland (van buitenlandse of Belgische nationaliteit) dat in België verblijft¹¹ eind 2008 13,4% van de totale bevolking uitmaakte (1.444.316 personen) en voortdurend toeneemt.

Onderstaande grafiek 5 geeft een beeld van het aantal gevallen van verwerving van de Belgische nationaliteit in de bevolkingsgroep van Marokkaanse oorsprong in België: hoewel het aantal personen met de Marokkaanse nationaliteit sedert 1995 fors is gedaald (van 140.303 naar 79.426 in 2008), merkt men dat het aantal in Marokko geboren personen is blijven stijgen (van 93.945 in 1995 tot 170.238 in 2008). Om een zicht te krijgen op dergelijke evoluties, is het onontbeerlijk uit te gaan van statistieken op grond van de geboorteplaats.

Grafiek 5: Evolutie van de bevolking van Marokkaanse oorsprong in België

11. Bijlage 4: Verdeling van de bevolking die is geboren in het buitenland volgens het geboorteland

A. Verwerving van de Belgische nationaliteit volgens vorige nationaliteit

Onderstaande tabel geeft de voornaamste landen van de vorige nationaliteit vóór verwerving van de Belgische nationaliteit tussen 1999 en 2008. Zoals reeds bleek uit onze vaststellingen omtrent de aantallen, zijn Marokko en Turkije de twee belangrijkste landen van oorsprong van de genaturaliseerde Belgen: Marokkanen en Turken waren op zich goed voor 63,1% van de personen die geopteerd hadden voor de Belgische nationaliteit in 2000, hun aandeel bedroeg 30,8% in 2008. We stellen daarentegen vast dat de Europese burgers (uit Italië, Frankrijk of Nederland), die weliswaar talrijker zijn in aantal, er minder voor kiezen de Belgische nationaliteit aan te vragen¹².

12. Dit wordt verklaard door het feit dat de Europese burgers dezelfde rechten als de Belgen genieten.

Tabel 4: Verwerving van de Belgische nationaliteit volgens land van de vorige nationaliteit

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Marokko	9.133	21.917	24.018	15.832	10.565	8.704	7.977	7.753	8.722	8.427
Turkije	4.402	17.282	14.401	7.805	5.186	4.467	3.602	3.204	3.039	3.182
Rusland		142	134	170	147	231	267	301	1.533	2.599
Kongo (DR)	1.890	2.993	2.991	2.809	1.796	2.271	1.876	1.569	1.793	1.784
Italië	1.187	3.650	3.451	2.341	2.646	2.585	2.086	2.360	2.017	1.762
Frankrijk	363	948	1.025	856	698	780	772	820	836	838
Servië-Montenegro									1.270	753
Algerije	520	1.071	1.281	926	826	830	739	658	687	744
Rwanda			794	1.012	557	571	700	635	924	723
Nederland	234	492	601	646	522	665	672	692	668	683
Polen	253	551	677	630	460	465	470	550	586	619
Pakistan		315	425	360	248	293	298	338	666	559
Afghanistan	20		119	151	126	143	289	324	310	520
Roemenië		384	297	282	271	311	330	423	554	480
Anderen	6.271	12.337	12.768	12.597	9.661	12.438	11.434	12.233	12.458	14.037
Totaal	24.273	62.082	62.982	46.417	33.709	34.754	31.512	31.860	36.063	37.710

Bron: ADSEI

2 Migratiestromen vanuit en naar België

13. *Isinds 1994 staan aangekomen asielzoekers in België ingeschreven op een wachtlijst en is hun aantal niet langer opgenomen in de immigratiegegevens, zoals vroeger wel het geval was. Eenmaal asielzoekers erkend zijn als vluchteling worden ze ingeschreven in het bevolkingsregister. Ze worden dus ondergebracht onder de rubriek "statistische aanpassing" en staan niet geboekstaafd als migrant.*

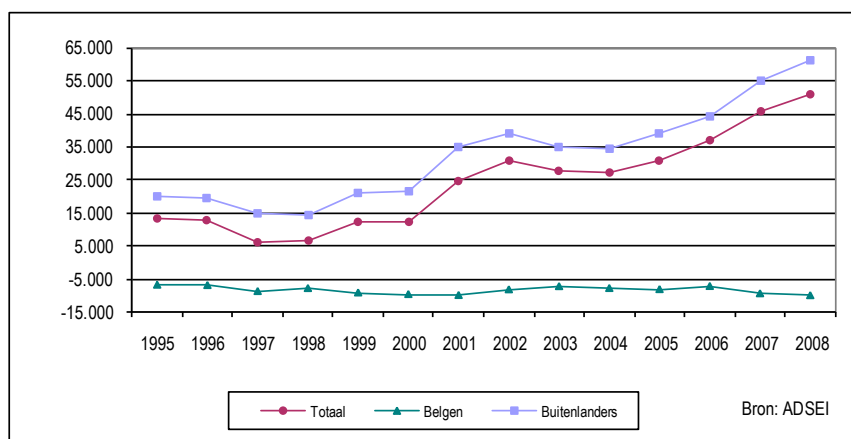
14. *De emigraties worden berekend op basis van gegevens van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie. Sommige lezers zullen opmerken dat het aantal emigraties en het migratiesaldo verschillen van die welke zijn gepubliceerd door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie. Dat verschil is als volgt te verklaren: in onze categorie "emigraties" nemen we ook de categorie "ambtshalve geschrapte personen" (min de heringeschreven personen) op van de ADSEI, dit wil zeggen de personen die klaarblijkelijk niet langer in België verblijven maar die hun vertrek niet hebben gemeld. Daardoor liggen ons emigratiecijfer hoger en ons migratiesaldo lager dan die van de ADSEI.*

15. *Voor een analyse van de evolutie van het migratiesaldo op lange termijn (1983-2004), zie het rapport "De immigratie in België. Aantallen, bewegingen en arbeidsmarkt" FOD WASO, verslag 2006.*

In 2008 zijn 119.191 personen naar België geïmmigreerd¹³, dat zijn er zowat 13.000 meer dan in 2007. 89% van die immigranten (namelijk 106.012) hadden een vreemde nationaliteit. In 2008 bedroeg het aantal emigranten¹⁴ 68.062, wat dus een stijging betekent met 7.015 eenheden ten opzichte van 2007. 44.937 emigranten (66%) hadden een vreemde nationaliteit in 2008.

In 2008 bedroeg het migratiesaldo of het aantal netto immigraties dus 51.129, dit is een toename van 12% ten opzichte van 2007¹⁵.

Grafiek 6: Evolutie van het migratiesaldo van de Belgen en de buitenlanders

Ook het migratiesaldo van de vreemdelingen is gestegen met 11% (61.075 netto immigraties in 2008, meer details onder punt 2.3) daar waar dat van de Belgen nog steeds negatief is (-9.946).

2.1 Immigraties

Tussen 1990 en 1999 was een aanzienlijk deel van de migratiestromen toe te schrijven aan Europese onderdanen: in 1990 was 59,1% van de immigranten EU-onderdaan, in 1999 was dat 48,5%. Tussen 2000 en 2003 trad een lichte daling op van het aandeel van de EU-onderdanen in het totale immigrantenaantal: van 51,7% naar 44,3%. Met de toetreding van 10 nieuwe Lidstaten in 2004, bedraagt het aandeel van de Europese onderdanen binnen de immigranten meer dan de helft: 51,4% in 2004, 53,4% in 2005 en 54,8% in 2006. In 2007 leidde de toetreding van Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie opnieuw tot een stijging van het aantal EU-onderdanen in de totale immigratie: 62,1% van de buitenlandse immigranten zijn van Europese origine. In 2008 waren de onderdanen van de 26 andere Europese landen goed voor 63,3% van de buitenlandse immigratie.

De meeste immigranten uit de Europese Unie komen uit Frankrijk en Nederland: respectievelijk 14.086 en 11.702 immigranten in 2008. We stellen opnieuw vast dat het aantal Roemeense (+23,5%) en Bulgaarse (+48,1%) immigranten sterk is gestegen. Het aandeel van de Poolse onderdanen in de immigrerende populatie dat sterk was gestegen in 2007, is lichtjes gedaald. Een ander opmerkelijk feit is een relatief sterke stijging van de onderdanen uit Zuid-Europese landen: Italië, Portugal en Spanje (respectievelijk +35%, +40% et +49%).

16. *Annexe 5. Immigrations par nationalité.*

17. *Idem.*

Tabel 5: Immigraties naar de belangrijkste nationaliteiten

	2006	2007	2008	Evolutie ten opzichte van 2007
Frankrijk	11.570	12.269	14.086	14,8%
Nederland	11.488	11.370	11.702	2,9%
Polen	6.694	9.393	8.963	-4,6%
Marokko	7.488	7.831	8.221	5,0%
Roemenië	3.059	5.491	6.779	23,5%
Bulgarije	797	2.625	3.887	48,1%
Duitsland	3.290	3.385	3.763	11,2%
Italië	2.613	2.708	3.655	35,0%
Portugal	2.030	2.293	3.200	39,6%
Turkije	2.999	3.180	3.172	-0,3%
Spanje	1.848	1.902	2.829	48,7%
VSA	2.553	2.455	2.631	7,2%
Verenigd Koninkrijk	2.015	2.042	2.363	15,7%
India	1.516	1.640	2.058	25,5%
China	1.469	1.171	1.270	8,5%
Kameroen	638	835	1.220	46,1%
Brazilië	1.022	996	1.209	21,4%
Anderen	20.344	21.801	25.004	14,7%
Totaal buitenlanders	83.433	93.387	106.012	13,5%
<i>Waarvan EU</i>	45.717	57.973	67.108	15,8%
Belgen	12.857	13.189	13.179	-0,1%
<i>Aandeel EU/buitenlanders (%)</i>	54,8%	62,1%	63,3%	

Bron: ADSEI

De Marokkanen, de Amerikanen en de Turken zijn het talrijkst onder de migranten uit niet- EU-landen. In vergelijking met 2007, is het aantal Marokkaanse en Amerikaanse immigranten gestegen (met respectievelijk +5,0% en +7,2%) in tegenstelling tot het aantal Turkse immigranten, dat is gedaald met 3,8%.

We wijzen er ten slotte op dat het vrouwelijke aandeel in de immigratiestroom zich in 2008 lichtjes heeft gestabiliseerd op 49,7% (tegenover 49,3% in 2007, 50,8% in 2006 en 51,9% in 2005).

2.2 Emigraties

18. Bijlage 6. Emigraties per nationaliteit

De EU-onderdanen maken het grootste aandeel van de buitenlandse emigraties¹⁸ uit, 60% sinds 1995 tot zelfs 69,8% in 2002 – en dat aandeel bedroeg nog 68,8% in 2008. Ook hier bezetten de Fransen en Nederlanders de eerste plaatsen (tabel 6) met respectievelijk 7.226 en 5.381 emigranten in 2008 (of respectievelijk +20,5% en +6,1% ten opzichte van 2007). De niet-Europese landen daarentegen zoals Marokko of Turkije tellen weinig emigranten (respectievelijk 845 en 1.007).

Tabel 6: Emigraties naar de belangrijkste nationaliteiten

	2006	2007	2008	Evolutie ten opzichte van 2007
Frankrijk	6.418	5.997	7.226	20,5%
Nederland	4.837	5.071	5.381	6,1%
Polen	1.520	2.353	3.407	44,8%
Duitsland	2.570	2.453	2.756	12,4%
VSA	2.478	2.415	2.436	0,9%
Italië	2.218	1.952	2.066	5,8%
Verenigd Koninkrijk	2.489	1.990	1.984	-0,3%
Spanje	1.558	1.547	1.491	-3,6%
Portugal	1.266	1.184	1.300	9,8%
India	879	958	1.158	20,9%
Japan	845	948	1.023	7,9%
Turkije	727	715	1.007	40,8%
China	888	882	983	11,5%
Roemenië	368	524	879	67,7%
Marokko	634	722	845	17,0%
Griekenland	685	545	645	18,3%
Canada	439	528	640	21,2%
Anderen landen	8.535	7.727	9.710	25,7%
Totaal buitenlanders	39.354	38.511	44.937	16,7%
<i>Waarvan EU</i>	26.405	26.393	30.927	17,2%
Belgen	19.896	22.536	23.125	2,6%
<i>Aandeel EU/buitenlanders (%)</i>	67,1%	68,5%	68,8%	

Bron: ADSEI

2.3 Migratiesaldo of netto immigraties

Het migratiesaldo van de Europeanen toont een ruimschoots positief resultaat, met 36.181 netto immigraties in 2008 (tabel 7). Aangezien veel Europese onderdanen emigreren, blijft hun bijdrage aan het migratiesaldo en dus aan de netto buitenlandse immigratiestroom (59,2%) kleiner dan het bruto aantal immigraties laat vermoeden. Tussen 2007 en 2008 stellen we niettemin een stijging vast van het netto immigraties bij alle EU-onderdanen (+14,6%) en vooral een sterke stijging bij de onderdanen van de landen van Zuid-Europa met de Spanjaarden (+276,9%), de Italianen (+110,2%) en de Portugezen (+71,3%).

Tabel 7: Netto immigraties (migratiesaldo) naar de belangrijkste nationaliteiten

	2006	2007	2008	Evolutie ten opzichte van 2007
Marokko	6.854	7.109	7.376	3,8%
Frankrijk	5.152	6.272	6.860	9,4%
Nederland	6.651	6.299	6.321	0,3%
Roemenië	2.691	4.967	5.900	18,8%
Polen	5.174	7.040	5.556	-21,1%
Bulgarije	598	2.569	3.536	37,6%
Turkije	2.272	2.465	2.165	-12,2%
Portugal	764	1.109	1.900	71,3%
Italië	395	756	1.589	110,2%
Spanje	290	355	1.338	276,9%
Kameroen	523	751	1.096	45,9%
Duitsland	720	932	1.007	8,0%
India	637	682	900	32,0%
Kongo (DR)	775	919	864	-6,0%
Brazilië	735	702	830	18,2%
Algerije	632	765	805	5,2%
Tunesië	421	452	569	25,9%
Rusland	508	495	540	9,1%
Anderen landen	8.287	10.237	11.923	16,5%
Totaal buitenlanders	44.079	54.876	61.075	11,3%
<i>Waarvan EU</i>	19.312	31.580	36.181	14,6%
Belgen	-7.039	-9.347	-9.946	6,4%
<i>Aandeel EU/buitenlanders (%)</i>	43,8%	57,5%	59,2%	

Bron: ADSEI

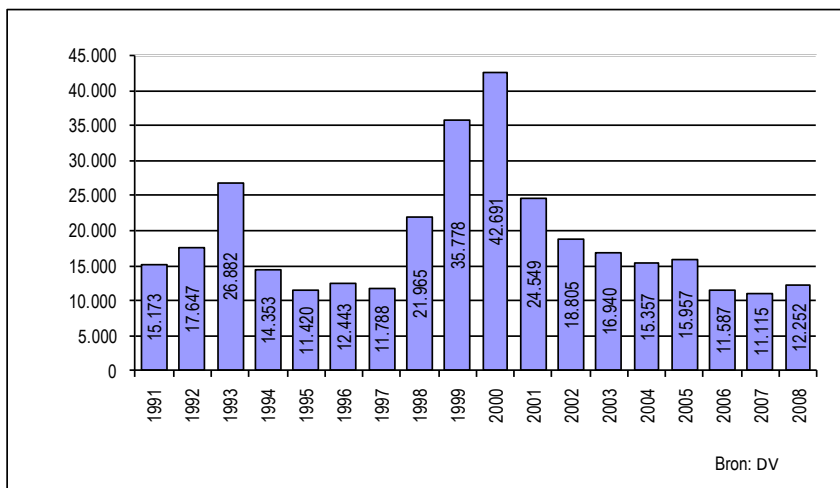
3 De asielzoekers en de vluchtelingen

3.1 Het aantal ingediende asielaanvragen

In 2008 werden door de Dienst Vreemdelingenzaken 12.252 asielaanvragen geregistreerd - wat overeenkomt met naar schatting 15.588 personen¹⁹. Hoewel we een stijging met 10% vaststellen in vergelijking met 2007, dient erop gewezen dat in dat jaar het laagste aantal asielaanvragen sinds 1989 werd opgetekend. In dit verband ligt het jaarlijkse gemiddelde van het aantal aanvragen tussen 1990 en 2007 op 18.835.

19. Een asielaanvraag kan over verschillende personen handelen (bij voorbeeld 4 leden van een gezin) maar het cijfer dat meestal door de betrokken instanties wordt verstrekt verwijst naar het aantal ingediende asielaanvragen en niet naar het aantal personen waar de aanvragen op slaan. Die schatting van het aantal betrokkenen in 2008 wordt verstrekt door DVZ.

Grafiek 7: Jaarlijkse evolutie van het aantal asielaanvragen

In 2008 kwamen de meeste asielaanvragen uit Rusland: 1.620 asielaanvragen, wat overeenstemt met 13,2% van het totaal aantal ingediende aanvragen. Hierna volgden Irak (1.070 aanvragen) en Afghanistan met 879 asielaanvragen²⁰.

20. Voor meer details zie bijlage 7. Asielaanvragen ingediend in België.

3.2 De procedure en het aantal erkende vluchtelingen

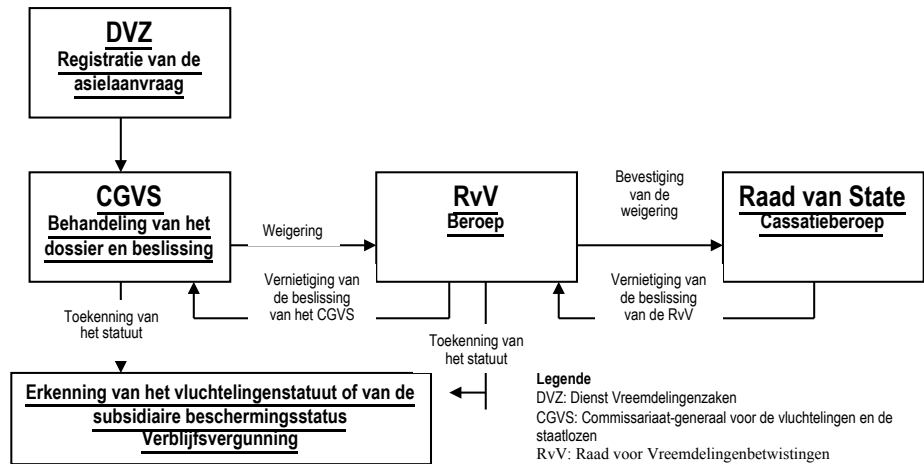
3.2.1 De asielprocedure

Sedert 1 juni 2007 is de asielprocedure grondig gewijzigd²¹. De hervorming doelde op een eenvoudigere en versnelde asielprocedure in België. Daar waar de vroegere procedure in twee fases²² verliep die door twee verschillende instanties werden behandeld, omvat de nieuwe procedure slechts één fase. Het CGVS Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen staat in voor het onderzoek van de aanvragen en dit zowel qua vorm als qua inhoud. Het Centrum is voortaan de enige overheid die beschikt over een onderzoeksbevoegdheid. Daarnaast is een onafhankelijk rechtscollege opgericht, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, die de Vaste Beroepscommissie vervangt voor het behandelen van beroepen bij weigering door het CGVS. Dankzij die hervorming moet de asielprocedure in principe op maximaal één jaar afgehandeld zijn.

15 SEPTEMBER 2006. Wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. 15 SEPTEMBER 2006. Wet tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

22. De vorm werd onderzocht door de Dienst Vreemdelingenzaken tijdens een ontvankelijkheidsfase en als het dossier aanvaard werd, stelde het CGVS een onderzoek in naar de inhoud van het dossier.

Schema van de Belgische asielprocedure

23. Het Verdrag van Dublin regelt de bevoegdheden op asielgebied voor elk land van de EU. Het bepaalt criteria om vast te leggen welk land een asielaanvraag moet behandelen (Staat waarmee de aanvrager het nauwst verbonden is of eerste Europese Lidstaat waar hij aangekomen is) en zorgt ervoor dat een afgewezen asielzoeker geen aanvraag indient in een andere EU-Lidstaat.

Concreet moet een vreemdeling die in België aankomt zijn aanvraag indienen bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). De DVZ registreert de aanvraag en gaat na of België wel degelijk de verantwoordelijke staat is volgens het Verdrag van Dublin²³, neemt de vingerafdrukken en verzamelt de verklaringen van de aanvrager (identiteit, herkomst, redenen voor de aanvraag en mogelijke terugkeer). De Dienst Vreemdelingenzaken is tevens bevoegd om vast te stellen welke taal zal worden gebruikt bij de procedure en de behandelingen van de verschillende aanvragen (hij kan beslissen om een nieuwe aanvraag te weigeren indien geen enkel nieuw element is aangevoerd).

De door de aanvrager ondertekende verklaring en het volledige dossier worden overgelegd aan het CGVS dat moet beslissen of hij het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire beschermingsstatus toekent (zie punt 3.2.2). Tijdens het onderzoek van een aanvraag roept het CGVS de asielzoeker minstens éénmaal op. Het CGVS onderzoekt vervolgens de aanvraag op basis van het gesprek, alle bewijsstukken en van de evaluatie van de situatie in het land van herkomst. Bij weigering van het statuut van vluchteling, beslist het CGVS over de toekenning of weigering van de subsidiaire beschermingsstatus. Het CGVS is ook bevoegd om te beslissen of het vluchtelingenstatuut of de subsidiaire beschermingsstatus wordt ingetrokken.

Indien het CGVS beide statuten weigert kan de aanvrager beroep aantekenen bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) die de beslissingen van het CGVS kan bevestigen of herzien. De RvV kan de beslissingen van het CGVS ook vernietigen omwille van onregelmatigheden (bijvoorbeeld wanneer bij de behandeling van het dossier essentiële elementen over het hoofd werden gezien). Het CGVS moet dan zijn onderzoek opnieuw beginnen. De procedure voor de RvV gebeurt schriftelijk, ook al kunnen tijdens de hoorzitting opmerkingen worden gemaakt. Beide partijen, de asielaanvrager (vertegenwoordigd door een advocaat) en het CGVS verschijnen op die zitting die openbaar is.

Tenslotte kan een cassatieberoep worden ingesteld tegen de beslissing van de RvV bij de Raad van State. Om niet-gefundeerde aanvragen te vermijden (en dus om de Raad van State te ontlasten), worden de beroepen vooreerst onderworpen aan een toelaatbaarheidsonderzoek waarbij wordt nagegaan of de Raad van State wel degelijk bevoegd is, en of dat het beroep niet doelloos is. Wanneer de Raad van State de beslissing vernietigt, wordt het dossier teruggestuurd naar de RvV die zich opnieuw moet uitspreken overeenkomstig het advies van het uitgebrachte arrest.

3.2.2 De subsidiaire beschermingsstatus

24. Onder "ernstige schade" wordt verstaan: "doodstraf of executie, foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing van een verzoeker in zijn land van herkomst of ernstige en individuele bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict". – Europese Richtlijn 2004/83/EG.

Bij de wet van 15 september 2006 wordt de subsidiaire beschermingsstatus ingevoerd: sedert 10 oktober 2006 moet België een (voorlopige maar hernieuwbare) verblijfstitel toekennen aan vreemdelingen die geen aanspraak kunnen maken op het vluchtelingenstatuut zoals bepaald in de Conventie van Genève, maar waarvoor er zwaarwegende gronden bestaan om te geloven dat zij een reëel risico lopen op ernstige schade²⁴ bij terugkeer naar hun land van herkomst²⁵.

25. 15 SEPTEMBER 2006. Wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Voortaan moet het CGVS niet enkel onderzoeken of de asielaanvrager de vluchtelingenstatus in de zin van de Conventie van Genève kan verwerven, maar ook, doch pas in tweede instantie, of ze de subsidiaire beschermingsstatus kunnen genieten. Vreemdelingen van wie de asielaanvraag werd verworpen maar die momenteel houder zijn van een niet-terugleidingsclausule naar hun land van oorsprong (omwille van bedreigingen van hun leven, hun fysieke integriteit of vrijheid) kunnen sedert 10 oktober 2006 een aanvraag indienen om de subsidiaire beschermingsstatus te verkrijgen.

3.2.3 Aantal erkende vluchtelingen

In 2008 heeft het CGVS 2.143 aanvragen m.b.t. het vluchtelingenstatuut erkend (tegenover 1.841 in 2007), terwijl het aantal afwijzingen 5.819 bedroeg (6.428 in 2007).

Tabel 8: Beslissingen ten gronde door het CGVS

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Erkenningen	1.446	1.238	1.198	897	1.166	1.201	2.275	3.059	1.914	1.841	2.143
Afwijzingen	2.268	1.826	3.262	1.890	4.446	4.964	5.860	7.790	5.600	6.428	5.819
Subsidiare bescherming									8	281	394
Totaal	3.714	3.064	4.460	2.787	5.612	6.165	8.135	10.849	7.522	8.550	8.356

Bron: CGVS

15,5% van deze erkende aanvragen betroffen Russische, hoofdzakelijk Tsjetsjeense vluchtelingen en 12,7% vluchtelingen uit Irak (zie onderstaande tabel 9).

Tabel 9: Belangrijkste landen van herkomst van in 2008 erkende vluchtelingen

	2008	In % van totaal
Rusland	332	15,5
Irak	273	12,7
Guinea	214	10,0
Serbie	144	6,7
Rwanda	122	5,7
Kongo (DR)	107	5,0
Afghanistan	84	3,9
Sri Lanka	78	3,6
China	76	3,5
Syrië	62	2,9
Anderen	651	30,4
Totaal	2.143	100,0

Bron: CGVS

3.2.4 Regularisatie van de langdurige asielprocedures

Sedert 5 jaar voert DVZ ten behoeve van de buitenlanders die verwikkeld waren in langdurige asielprocedures²⁶ een regularisatiebeleid. De situatie van asielzoekers wier procedure (beroep bij de Raad van State niet inbegrepen) na drie jaar (voor gezinnen met kinderen) of vier jaar (voor alleenstaanden of koppels zonder kinderen) nog niet afgehandeld is, wordt quasi-automatisch geregulariseerd. Het volstaat om een aanvraag in te dienen volgens de procedure die is vastgesteld bij de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen: volgens artikel 9bis²⁷ van deze wet kan een verblijfsvergunning in uitzonderlijke omstandigheden (in dit geval de wachttijd en het daaraan verbonden integratieproces) worden aangevraagd bij de burgemeester van de gemeente waar de buitenlander verblijft²⁸. Voor lange procedures worden de lange wachttijd en integratie die er uit volgen beschouwd als uitzonderlijke omstandigheden. Ook de asielzoekers van wie de aanvraag is verworpen, maar na een procedure die 3 of 4 jaar in beslag heeft genomen, kunnen een aanvraag indienen. Zij moeten dan het bewijs leveren dat ze daadwerkelijk geïntegreerd zijn.

26. Dit beleid werd niet openbaar gemaakt middels een omzendbrief of een regelgevende tekst maar geeft uitvoering aan een verklaring van de Minister in 2004

27. Artikel 9bis werd ingevoegd bij de wet van 15 september 2006. Het stemt overeen met het vroegere artikel 9 maar omvat een aantal aanvullingen en preciseringen bij de omschrijving "uitzonderlijke omstandigheden" (bijvoorbeeld, de elementen die reeds van nut waren bij een voorgaande asielaanvraag die werd geweigerd).

28. Normaal dient een verblijfsvergunning, om geldig te zijn, te worden aangevraagd in de Belgische diplomatieke post in het land van oorsprong van de vreemdeling.

3.3 Opvang van asielzoekers

De nieuwe asielprocedure gaat gepaard met een aantal wijzigingen wat betreft de opvang van asielzoekers²⁹. Vóór juni 2007 kregen de asielzoekers materiële prestaties in de eerste procedurefase (ontvankelijkheid) en financiële bijstand (financiële steun van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn – OCMW) eens ze zich in de 2de procedurefase bevonden. Tijdens die tweede fase mochten ze tevens arbeid verrichten met een arbeidskaart C. Voortaan telt de procedure nog slechts één fase van maximaal één jaar en genieten de asielzoekers niet langer financiële bijstand maar worden ze materieel bijgestaan gedurende de volledige procedure (beroep bij de Raad van State inbegrepen). Zo mogen ze voortaan ook niet meer werken.

De opvang gebeurt in twee fases. Tijdens de eerste vier maanden van hun procedure verblijven de asielzoekers in een collectief opvangcentrum dat hen wordt toegewezen door de Dienst Dispatching van Fedasil (zie hieronder). De materiële bijstand omvat dus logies, maar ook voedsel, kledij, medi-

29. 12 JANUARI 2007. 12 januari 2007. Wet betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen.

sche, psychologische, sociale en juridische begeleiding en de toekenning van een dagelijkse uitkering (zakgeld). De asielzoeker is niet verplicht om te verblijven in de structuren maar wanneer hij ervoor kiest elders dan in het hem toegewezen opvangcentrum te verblijven, geniet hij uitsluitend medische hulp.

Na de eerste vier maanden kan de asielzoeker worden overgebracht naar een individuele opvangstructuur binnen de grenzen van het aantal beschikbare plaatsen. Die woonruimten zijn beter afgestemd op de individuele situatie van elkeen. De tweede opvang wordt georganiseerd door de OCMW's of door de ONG CIRE en Vluchtelingenwerk Vlaanderen.

Het "Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers" (Fedasil) staat in voor de coördinatie van de verschillende opvangstructuren en de controle van hun opvangmodaliteiten. Fedasil werd opgericht in 2002 toen de regering besliste om de financiële steun om te zetten in materiële hulp (tijdens de ontvankelijkheidsfase in eerste instantie) en om op verschillende locaties te voorzien in opvangstructuren. Het staat in voor de "organisatie en het beheer van de verschillende opvangmodaliteiten voor asielzoekers alsook voor de coördinatie van de vrijwillige terugkeer"³⁰. De voornaamste taken van Fedasil zijn: het beheer van de 18 opvangcentra, de coördinatie van de verschillende opvangstructuren (Rode Kruis, Lokale Opvanginitiatieven van de OCMW's, opvangplaatsen die door NGO's worden beheerd...), de spreiding van de asielzoekers en het verstrekken van materiële, medische en psychosociale bijstand aan de asielzoekers en oriëntatie, informatie en begeleiding.

Eind 2008 bedroeg de totale opvangcapaciteit in België 15.862 plaatsen terwijl er in 2000 nog maar 8.246 plaatsen beschikbaar waren. Eind 2008 werd in totaal aan 16.281 asielzoekers opvang verleend³¹ (wat overeenkomt met een bezettingsgraad van 102,6% van de opvangcapaciteit). In oktober 2008 heeft het Directiecomité van Fedasil een "task force" opgericht om deze crisissituatie zo goed mogelijk te beheren.

30. 19 JULI 2001. Programmawet

31. Fedasil, "Jaarverslag 2008", 2009

4 Werkgelegenheid en werkloosheid bij buitenlandse werknemers: administratieve bronnen

4.1 Toegang tot de arbeidsmarkt: wetgeving

4.1.1 Niet-Europese werknemers

Niet-Europese werknemers (van buiten de EER³²) die in België wensen te werken hebben een arbeidskaart nodig om tot arbeid in loondienst te worden toegelaten of een beroepskaart om toegang te krijgen tot arbeid als niet-loontrekkende. Voor statutaire ambten bij de overheid komen zij niet in aanmerking, behalve, sedert kort, bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest³³ en bij de diensten van de Franse Gemeenschapscommissie³⁴.

A. Arbeid in loondienst

Om toegang te krijgen tot arbeid in loondienst heeft een niet-Europese werknemer een arbeidskaart nodig. Het koninklijk besluit van 9 juni 1999³⁵ omschrijft de diverse bestaande arbeidskaarten als ook de afgiftevoorwaarden daarvan. Er bestaan drie types arbeidskaarten:

- De arbeidskaart A geldt voor onbepaalde tijd en voor alle werkgevers, sectoren en beroepen. Zij wordt uitgereikt aan buitenlandse werknemers die reeds verschillende jaren in België verblijven en werken met arbeidskaart B³⁶.
- De arbeidskaart B geldt voor een bepaalde tijd (ten hoogste twaalf maanden, verlengbaar). Zij wordt uitgereikt aan vreemdelingen die gaan werken bij werkgevers die vooraf een arbeidsvergunning hebben gekregen. Een arbeidsvergunning wordt slechts verleend indien na een arbeidsmarktonderzoek is komen vast te staan dat voor de job geen Belgische of Europese werknemers beschikbaar zijn. Bovendien wordt die vergunning slechts afgegeven voor werknemers uit landen waarmee België een internationale overeenkomst heeft gesloten³⁷. Voor bepaalde categorieën van werknemers (hooggeschoolden, directiepersoneel, stagiaires ...) wordt afgeweken van de verplichting inzake onderzoek van de arbeidsmarkt en het bestaan van internationale overeenkomsten inzake immigratie.

In tegenstelling tot de arbeidskaarten A en C, is de arbeidskaart B dus beperkt tot één baan bij één werkgever.

- In 2003 is een derde soort arbeidskaarten ingevoerd (de arbeidskaarten C). Zij hebben een beperkte geldigheidsduur (maximum één jaar, verlengbaar) en gelden voor om het even welke werkgever, sector of beroep. Zij worden afgegeven aan wettelijk en tijdelijk in België verblijvende vreemdelingen, van wie het verblijfsrecht op een andere reden dan hun baan is gebaseerd (bijvoorbeeld kandidaat-vluchtelingen van wie het verzoek ontvankelijk is verklaard of studenten).

Sommige categorieën vreemdelingen genieten een vrijstelling van arbeidskaart. Dat geldt bijvoorbeeld voor vluchtelingen of voor wie met een Belg gehuwd is (zie artikel 2 van het KB van 9 juni 1999).

De arbeidskaarten worden afgegeven door de drie Gewesten van het land en door de Duitstalige Gemeenschap. Concreet moeten de formulieren voor het aanvragen van de arbeidskaarten en van de arbeidsvergunningen worden aangevraagd en ingediend bij de gewestelijke bemiddelingsdiensten: de VDAB in Vlaanderen, ACTIRIS in Brussel, de FOREM in Wallonië en het Arbeitsamt in de Duitstalige Gemeenschap. De aanvragen voor een arbeidskaart A en C worden door de werknemer ingediend terwijl een arbeidskaart B wordt aangevraagd door de werkgever. Als de aanvraag wordt ingewilligd, dan geeft het gemeentebestuur van de verblijfplaats van de werknemer (of van de werkgever indien de werknemer nog niet in België verblijft) de arbeidskaart af. Bij weigering kan tegen die beslissing binnen één maand bij de bevoegde gewestminister een met redenen omkleed beroep worden ingediend.

B. Arbeid als niet-loontrekkende

Elke vreemdeling (van buiten de EER) die op het Belgisch grondgebied een beroepsactiviteit uitoefent als zelfstandige moet houder zijn van een beroepskaart³⁸. Een beroepskaart wordt afgegeven door de FOD Economie, KMO's, Middenstand en Energie voor een maximumduur van vijf jaar (verlengbaar). Zij is persoonlijk en er staat precies op omschreven welke activiteit door de houder mag worden uitgeoefend. Er bestaan categorieën vreemdelingen die van de verplichting tot het hebben van een arbeidskaart zijn vrijgesteld, bijvoorbeeld de vluchtelingen of de vreemdelingen die gemachtigd zijn om voor onbepaalde tijd in België te verblijven³⁹.

32. C. D.w.z. de onderdanen van de landen van buiten de EER (Europese Economische Ruimte = de Europese Unie, IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland).

33. 11 JULI 2002. Ordonnantie tot verruiming van de nationaliteitsvoorwaarden voor de toegang tot betrekkingen in het gewestelijk openbaar ambt.

34. 19 MAART 2004. - Decreet tot verruiming van de nationaliteitsvoorwaarden voor de toegang tot betrekkingen van het Openbaar Ambt in de schoot van de diensten van de Franse Gemeenschapscommissie.

35. 9 JUNI 1999. - Koninklijk besluit houdende de uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

36. Het gaat hierbij om vier jaar tijdens een periode van tien jaar wettelijk en ononderbroken verblijf. Deze periode wordt teruggebracht tot drie jaar voor wie uit een land komt waarmee België een overeenkomst heeft (zie hieronder) of voor de werknemer waarvan de partner of de kinderen legaal in België verblijven.

37. Algerije, ex-Joegoslavië, Marokko, Tunesië, Turkije en de nieuwe EU-Lidstaten (via aansluitingsakkoorden), waarbij deze laatste voorrang hebben.

38. 19 FEBRUARI 1965. Wet betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen.

39. 3 FEBRUARI 2003. Koninklijk besluit tot vrijstelling van bepaalde categorieën vreemdelingen van de verplichting houder te zijn van een beroepskaart voor de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit.

40. Sedert 21 september 2006 wordt de beslissing in een eerste fase genomen door een gedelegeerd ambtenaar (en niet langer door de minister zelf) om de procedure te versnellen: 1 MEI 2006: Wet tot wijziging van de wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen.

Een beroepskaart wordt aangevraagd, verlengd of hernieuwd bij het gemeentebestuur van de verblijfplaats of bij een diplomatieke post voor de vreemdelingen die nog niet in België verblijven (gelijktijdig wordt dan een verblijfsvergunning gevraagd). De beslissing wordt genomen door een afgevaardigd ambtenaar aangewezen door de Minister van Middenstand en wordt aan de aanvrager via de gemeentelijke administratie of de diplomatieke post bezorgd. In geval van weigering kan binnen de dertig dagen beroep worden aangetekend bij de Minister van Middenstand die een beslissing zal treffen op basis van een advies van de Raad voor Economisch Onderzoek inzake Vreemdelingen⁴⁰.

4.1.2 Europese werknemers: beginsel van het vrij verkeer

Onderdanen van landen behorend tot de Europese Economische Ruimte hebben vrij toegang tot de arbeidsmarkt. Zij kunnen dan ook onvoorwaardelijk arbeid als loontrekkende of als niet-loontrekkende uitoefenen. Voor de onderdanen van de nieuwe EU-Lidstaten geldt tijdelijk een uitzondering m.b.t. arbeid als loontrekkende.

4.1.3 Werknemers uit de nieuwe EU-Lidstaten: overgangstermijn

Op 1 mei 2004 is de Europese Unie verruimd met 10 nieuwe Lidstaten (Estland, Cyprus, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, de Tsjechische republiek, Slowakije, Slovenië). De bevolking van de Unie is daardoor met 19,4% gestegen: bij de 383 miljoen burgers die de EU al telde, zijn er aldus 74 miljoen mensen bijgekomen. Bij die toetreding is overeengekomen dat de oude Lidstaten overgangsmatregelen zouden mogen hanteren waardoor het aantal onderdanen van de nieuwe Lidstaten⁴¹ dat toegang kreeg tot hun arbeidsmarkt werd beperkt. Die overgangsbepalingen mogen echter maximaal 7 jaar (2+3+2 jaar) van kracht blijven. De eerste fase van die overgangstermijn is op 30 april 2006 afgelopen en vóór die tijd moesten de landen beslissen of zij de beperkingen handhaafden of niet en zulks aan de Europese Commissie mededelen.

Van 1 mei 2004 tot 30 april 2006 behoorde België tot de landen die ervoor gekozen hadden beperkingen inzake toegang tot hun arbeidsmarkt te handhaven. Tijdens die eerste periode hadden slechts drie Europese landen hun arbeidsmarkt helemaal opengegooid: Ierland, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Om in België een verblijfsvergunning te krijgen voor het uitoefenen op het Belgische grondgebied van een economische activiteit als loontrekkende moesten de onderdanen van de nieuwe Lidstaten (behalve die van Cyprus en Malta) nog steeds houder zijn van arbeidskaart⁴².

Op 1 mei 2006 is de tweede fase van de overgangstermijn ingegaan. België heeft ervoor gekozen een overgangsregeling te handhaven maar gelijktijdig voor een aantal knelpuntberoepen de procedure te versoepelen⁴³. De onderdanen van de nieuwe Lidstaten hebben dus nog steeds een arbeidskaart nodig om hier arbeid in loondienst te verrichten. Sedert 1 mei gebeurt de afgifte van die arbeidskaart aan onderdanen van de EU-8 landen echter automatisch en veel sneller (maximum 5 dagen) voor activiteiten die op de lijst staan van de knelpuntberoepen. België kan er op om het even welk moment toe beslissen die bepalingen te schrappen maar het zal voor de eventuele verlenging ervan (voor maximum 2 jaar) op 1 mei 2009 alleszins moeten bewijzen dat er een gevaar bestaat voor een ernstige verstoring van de arbeidsmarkt. (zie hoofdstuk 6 van dit document om de laatste stand van zaken in deze te raadplegen).

Op 1 januari 2007 zijn twee nieuwe Lidstaten toegetreden tot de Europese Unie: Bulgarije en Roemenië. België heeft besloten om op hun onderdanen dezelfde overgangsbepalingen toe te passen als op de burgers van de acht andere "nieuwe" Lidstaten⁴⁴. Zij moeten dus ook beschikken over een arbeidskaart om in België arbeid in loondienst te verrichten maar zij komen in aanmerking voor de versnelde procedure voor de toekenning van arbeidskaart B voor de knelpuntberoepen. De overgangsmatregelen die van toepassing zijn op de onderdanen van deze twee Staten, zullen dus uiterlijk op 1 januari 2014 aflopen.

4.2 De instroom van buitenlandse werknemers

4.2.1 De instroom van loontrekkenden

De enige beschikbare informatie over de instroom van buitenlandse loontrekkenden komt uit de statistiek over de eerste aan vreemdelingen afgegeven arbeidskaarten B – en die heeft enkel betrekking op de niet-Europese werknemers en op werknemers uit de 10 nieuwe Lidstaten tijdens de overgangsperiode.

In 2008 werden 24.980 eerste arbeidskaarten B afgegeven aan buitenlandse werknemers (zie onderstaande tabel 10), meer dan het dubbele in vergelijking met 2006 of een stijging met 8,4% in vergelij-

41. Of veeleer van 8 van die nieuwe Lidstaten (Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, de Tsjechische Republiek, Slowakije, Slovenië). Voor Cyprioten en Maltezen geldt geen overgangsperiode.

42. 12 APRIL 2004. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers naar aanleiding van de toetreding tot de Europese Unie van nieuwe Lidstaten.

43. 24 APRIL 2006. Koninklijk besluit ter vervanging van het Koninklijk Besluit van 9 juni 1999 belast met de uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende buitenlandse werknemers met het oog op de verlenging van de overgangsmatregelen die zijn ingevoerd volgend op de uitbreiding van de EU met de met de nieuwe lidstaten.

44. 19 DECEMBER 2006: Koninklijk Besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers naar aanleiding van de toetreding tot de Europese Unie van Bulgarije en Roemenië.

king met 2007. 8.871 van die eerste kaarten werden afgeleverd aan vrouwen (35,5%). 49,3% van het totale aantal eerste kaarten werden afgegeven aan Poolse werknemers. Zij alleen zijn goed voor een totaal van 12.320 arbeidskaarten (waarvan 4.593 voor vrouwen). Hoewel het aantal arbeidskaarten dat werd afgeleverd aan Poolse werknemers sedert enkele jaren hoog is, stellen we een eerste daling vast van de toekenningen van een eerste arbeidskaart B in 2008 aan deze werknemers. Een relatief nieuw feit is dat het aantal Roemeense en Bulgaarse onderdanen dat een eerste arbeidskaart krijgt, blijft stijgen sinds 2007. Sindsdien kunnen ook zij immers een beroep doen op de versnelde procedure die is ingevoerd om te voldoen aan het probleem van de knelpuntberoepen en waren zij sterker vertegenwoordigd bij de uitreiking van de arbeidskaarten B: 3716 eerste arbeidskaarten B werden afgeleverd aan Roemeense werknemers in 2008 (tegenover 2.863 in 2007 en 339 in 2006) en 1.744 arbeidskaarten B aan Bulgaarse werknemers (tegenover 1.525 in 2007 en 105 in 2006).

Tabel 10: Afgegeven eerste arbeidskaarten B

						Waarvan Vrouwen				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
Polen	1.046	2.122	7.212	12.820	12.320	346	734	2.186	4.164	4.593
Roemenië	105	210	339	2.863	3.716	61	123	242	1.089	1.552
India	666	795	1.084	1.429	1.961	74	98	120	227	290
Bulgarije	68	96	105	1.525	1.744	37	60	75	527	704
VSA	504	591	607	558	712	106	141	133	165	207
Japan	405	467	399	495	492	29	43	35	49	52
China	131	220	298	302	363	40	42	81	90	132
Turkije	95	193	207	282	328	29	38	37	51	59
Slowakije	60	80	294	341	310	16	19	88	95	84
Hongarije	91	95	190	176	269	26	49	83	58	88
Tsjechië	61	99	159	234	179	22	52	61	63	48
Rusland	71	111	126	146	158	24	48	54	70	85
Canada	107	104	120	140	145	35	34	47	53	53
Marokko	55	73	75	133	142	13	28	29	49	33
Anderen	847	1.055	1.257	1.584	2.141	265	351	486	626	891
Totaal	4.312	6.311	12.472	23.028	24.980	1.123	1.860	3.757	7.376	8.871

Bron: FOD WASO

Ondanks de stijging van het aantal Bulgaren, staan de Indiërs nog steeds op de derde plaats (1.961 arbeidskaarten), net achter de Roemenen. Vervolgens zijn het dus de Bulgaren, de Amerikanen (712) en de Japanners (492) die de meeste eerste arbeidskaarten ontvangen. Het aantal afgegeven eerste arbeidskaarten is dus sedert 2004 fors toegenomen maar daarbij dient te worden opgemerkt dat een groot deel van die stijging een gevolg is van de vele arbeidskaarten B die in het kader van de versnelde procedure zijn afgegeven voor sommige knelpuntberoepen aan onderdanen van de nieuwe EU-landen. Een groot aantal van de arbeidskaarten werden aangevraagd en afgeleverd in Vlaanderen: in 2008, 19.395 eerste arbeidskaarten.

4.2.2 De arbeidskaarten C

Sedert 2003 bestaat er een nieuwe arbeidskaart C die wordt afgegeven aan vreemdelingen aan wie een voorlopige verblijfsvergunning is afgegeven omwille van andere redenen dan arbeid. Een dergelijke arbeidskaart wordt bijvoorbeeld uitgereikt aan studenten die tijdens het schooljaar wensen te werken⁴⁵. Het aantal afgegeven arbeidskaarten C geeft echter geen aanwijzing omtrent het aantal houders van een dergelijke kaart die ook daadwerkelijk werken, aangezien de arbeidskaarten C aan de vreemdelingen voor ongeacht welk soort arbeid worden afgegeven, maar geen verplichting inhoudt ook daadwerkelijk te werken. Het is dus best mogelijk dat veel vreemdelingen de kaart aanvragen "voor het geval dat" maar dat slechts een klein gedeelte van hen ze ook echt gebruikt. In 2008 werden er 25.113 arbeidskaarten C afgeleverd (het zij 1.087 minder dan in 2007), waarvan 11.102 aan vrouwen⁴⁶.

45. Buitenlandse studenten die tijdens de schoolvakantie willen werken zijn van het bezitten van een arbeidskaart vrijgesteld.

46. Detailtabel in bijlage 10.

4.2.3 De instroom van hooggeschoolde werknemers

Zoals al gesteld kan een arbeidskaart B slechts worden toegekend wanneer er op de lokale arbeidsmarkt een schaarste is aan arbeidskrachten. De werknemers uit de nieuwe EU- Lidstaten of landen waarmee België een overeenkomst heeft gesloten genieten voorrang. Er bestaan evenwel uitzonderingen en voor diverse categorieën werknemers wordt geen rekening gehouden met de arbeidsmarkttoestand, noch met de het land van oorsprong van de werknemers. Sinds september 2007 is er in een vrijstelling inzake arbeidskaarten voorzien voor vorsers en kaderleden die naar België komen in het kader van welbepaalde opdrachten (bijvoorbeeld: de vorsers tijdens de duur van hun onderzoeksproject, werknemers die komen deelnemen aan congressen of aan vergaderingen van maximum 5 dagen per maand, de werknemers van een multinational die in de Belgische vestiging een cursus komen volgen van hoogstens 3 maanden⁴⁷...)

47. 12 SEPTEMBER 2007. - Koninklijk besluit tot wijziging, wat betreft de onderzoekers en de kaderleden, van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

In 2008 zijn er 7.725 arbeidskaarten (1ste arbeidskaart en verlengingen) afgegeven aan hooggeschoolde werknemers die een directiefunctie bekleedden, of 186 meer dan in 2007. Voor alle in 2008 afgegeven arbeidskaarten B (meer dan 50.000 als men de eerste arbeidskaarten en de verlengingen in aanmerking neemt) betekent dit dat 15% ervan is uitgereikt aan hooggeschoolde werknemers (tegenover 19% in 2007 en 34% in 2006). De duidelijke daling van het aandeel van aan hooggeschoolde werknemers afgegeven arbeidskaarten B in het totaal aantal afgegeven arbeidskaarten B heeft te maken met het feit dat dit totaal meer dan verdubbeld is sinds 2006 als gevolg van het groot aantal kaarten dat voor knelpuntberoepen werd afgegeven aan onderdanen uit de nieuwe EU-lidstaten afgegeven kaarten (waarvan het merendeel voor seizoenarbeid in de tuinbouwsector) en niet omdat er minder hooggeschoolden waren.

Ruim de helft van de arbeidskaarten voor hooggeschoolden ging naar Indiërs, Japanners en Amerikanen. Van deze drie bevolkingsgroepen is alleen het aandeel van de Indiërs gestegen tegenover 2007 met een stijging van 31,7%.

Tabel 11: Arbeidskaart B voor hooggeschoolde werknemers en directiefuncties van de 9 meest voorkomende nationaliteiten

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
India	508	678	795	1.006	1.207	1.521	1.960	2.581
Japan	588	897	876	931	1.111	1.149	1.231	764
VSA	795	1.005	750	753	971	889	904	716
Turkije	138	153	167	173	248	293	375	429
China	169	170	169	170	211	296	335	406
Rusland	167	198	181	189	210	210	243	215
Canada	205	256	208	208	227	218	207	185
Polen	105	126	132	170	201	201	184	168
Roemenië	153	148	152	174	256	264	145	158
Anderen	1.669	1.614	2.059	2.111	1.806	1.927	1.955	2.103
Totaal	4.497	5245	5.489	5.885	6.448	6.968	7.539	7.725

Bron: FOD WASO

4.2.4 De instroom van zelfstandigen

48. Het is alweer onmogelijk uit te maken of de zelfstandige beroepsactiviteit onmiddellijk aansluit op de migratie of dateert van geruime tijd later.

Het aantal in België instromende zelfstandigen wordt berekend op basis van de gegevens verstrekt door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ). Het gaat eigenlijk om het aantal buitenlanders die in de loop van het jaar met een zelfstandige beroepsactiviteit zijn begonnen⁴⁸.

Uit tabel 12 blijkt dat in 2008 14.464 vreemdelingen en 65.285 Belgen in België met een niet-loontrekkende beroepsactiviteit zijn gestart. Er is dus geen groot verschil in vergelijking met 2007; in dat jaar werd een sterke stijging vastgesteld (+28% bij de buitenlanders en +9% bij de Belgen). Deze sinds 2002 constante stijging is tot stilstand gekomen in 2008.

Tabel 12: Startende zelfstandigen en helpers in de loop van het jaar

	2006	2007	2008
Roemenië	1.009	2.640	2.348
Polen	2.411	2.754	2.094
Nederland	1.752	1.767	1.631
Bulgarije	209	1.347	1.540
Frankrijk	1.269	1.215	1.364
Italië	865	910	966
Portugal	453	480	567
Marokko	415	441	473
Turkije	427	465	455
Verenigd Koninkrijk	279	300	319
Duitsland	317	355	307
Anderen	2.385	2.416	2.400
Totaal buitenlanders	11.791	15.090	14.464
Belgen	60.082	65.712	65.285
Algemeen totaal	71.873	80.802	79.749

Bron: RSVZ

Onder de best vertegenwoordigde nationaliteiten vinden we de onderdanen van de EU-landen. De Polen, die de laatste jaren steeds vaker startten met een zelfstandige activiteit, stonden sinds 2005 op de eerste plaats. In 2008 kwamen er echter slechts 2.094 nieuwe zelfstandige Polen bij en verloren ze hun eerste plaats aan de Roemenen met 2.348 onderdanen, ondanks het feit dat het aandeel van deze Roemenen met 11,06% is gedaald ten opzichte van 2007.

4.3 Buitenlandse beroepsbevolking op de arbeidsmarkt

4.3.1 Administratieve bronnen

Er moesten verschillende bronnen worden geraadpleegd om een beeld te krijgen van de buitenlandse beroepsbevolking per nationaliteit. De twee bronnen die cijfers opleveren met betrekking tot de beroepsbevolking, namelijk de algemene socio-economische enquête en de enquête naar de arbeidskrachten, verstrekken momenteel immers geen recente en gedetailleerde informatie⁴⁹.

Met het oog op een schatting van de buitenlandse beroepsbevolking heeft de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg berekeningen verricht op basis van drie bronnen:

- Tot 2007 zijn de statistieken betreffende de loontrekkenden gebaseerd op de individuele pensioenrekeningen van de CIMIRE en hebben betrekking op alle personen die arbeid in loondienst hebben verricht tussen 1 januari en 31 december. Vanaf 2008 worden de gegevens door SIGeDIS (sociale individuele gegevens – données individuelles sociales) ;
- de gegevens betreffende de werkzoekenden zijn afkomstig van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) en hebben betrekking op de werkzoekenden die zijn ingeschreven bij één van de gewestelijke arbeidsbemiddelingsbureaus. De jaarlijkse gegevens zijn gemiddelde waarden die situaties registreren op 30 juni en 31 december van de beoogde jaren.
- ten slotte worden de statistieken betreffende de arbeid als niet-loontrekkende geleverd door het RSVZ (het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen). De gepubliceerde gegevens dateren van 31 december.

4.3.2 Définities⁵⁰

Binnenlandse werkgelegenheid: Het concept binnenlandse werkgelegenheid omvat alle personen van 15 tot 64 jaar die minstens 1 uur per week tewerkgesteld zijn in een in België gevestigde productie-eenheid. Twee grote groepen kunnen onderscheiden worden: de loontrekkende werkgelegenheid en de niet-loontrekkende werkgelegenheid.

Loontrekkende werkgelegenheid: Onder loontrekkende werkgelegenheid wordt verstaan alle personen die in dienst staan van een werkgever uit de publieke- of privé-sector en die hiervoor een vergoeding ontvangen onder de vorm van de wedde of loon, een commissie, een betaling per stuk of een betaling in natura.

De niet-loontrekkende werkgelegenheid: Het begrip niet-loontrekkende werkgelegenheid omvat alle personen die een winstgevende beroepsbezigheid uitoefenen uit hoofde waarvan zij niet door arbeidsovereenkomst of een statuut verbonden zijn. De bezoldigde helpers en de zelfstandigen zijn opgenomen in de categorie der loontrekkenden.

Werkloosheid: Worden als werklozen beschouwd alle personen van 15 tot 64 jaar, die geen werk hebben, beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt en actief naar werk zoeken. In de praktijk komt dit erop neer dat volgende groepen niet-werkende werkzoekende worden opgenomen: de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, de niet-werkende vrij ingeschreven werkzoekenden die geen uitkering ontvangen en de verplicht ingeschreven werkzoekenden.

Beroepsbevolking: De beroepsbevolking omvat alle personen van 15 tot 64 jaar die zich op de arbeidsmarkt aanbieden (werkenden) of willen aanbieden (werklozen) Het begrip beroepsbevolking beperkt zich enkel tot de in België gevestigde bevolking ongeacht of zij tewerkgesteld is (in eigen land of in het buitenland) of werkloos. De in het buitenland woonachtige werknemers tewerkgesteld in Belgische productie-eenheden worden bijgevolg uitgesloten uit het begrip. In de praktijk omvat de beroepsbevolking de werklozen en de binnenlandse tewerkstelling, waaraan het saldo van de grensarbeid⁵¹ wordt toegevoegd.

Saldo van de grensarbeid: is gelijk aan het aantal Belgische grensarbeiders die in het buitenland zijn tewerkgesteld, waarvan men het aantal grensarbeiders aftrekt die in andere landen verblijven en in België werken..

De activiteitsgraad: geeft aan in welke mate een bevolking aan het actieve leven wenst deel te nemen. Hij wordt bekomen door de verhouding tussen de totale beroepsbevolking en de bevolking van 15 tot 64 jaar.

Werkzaamheidsgraad: geeft het aandeel aan van de tewerkgestelde bevolking t.o.v. de bevolking van 15 tot 64 jaar.

Werkloosheidsgraad: geeft het aandeel weer van het aantal niet-werkende werkzoekenden t.o.v. de totale beroepsbevolking.

49. De gegevens van de algemene socio-economische enquête uit 2001 zijn nog niet gepubliceerd en de enquête naar de arbeidskrachten (EAK) verstrekt geen opsplitsing van de vreemdelingen per nationaliteit.

50. De definities zijn overgenomen uit de publicatie "De beroepsbevolking in België. Het land: situatie op 30 juni 1999", Federaal Ministerie van Werkgelegenheid en Arbeid, 2001.

51. In de statistieken van de FOD WASO wordt het saldo van de grensarbeid niet opgenomen in de beroepsbevolking aangezien dit saldo niet beschikbaar is per nationaliteit. De beroepsbevolking (en alle afgeleide percentages) omvat dus de binnenlandse tewerkstellingsgraad en de werklozen.

4.3.3 De beroepsbevolking

52. Ter herinnering, de beroepsbevolking waarnaar wij verwijzen wordt berekend op de binnenlandse tewerkstelling en houdt dus geen rekening met het saldo van de grensarbeid. Bovendien wordt het aantal loontrekkenden en actieven van 2006 geschat op basis van de vorige jaren (aangezien de administratieve cijfers nog niet beschikbaar zijn).

53. Bijlage 11 bevat een tabel betreffende de beroepsbevolking per nationaliteit van 1998 tot 2007.

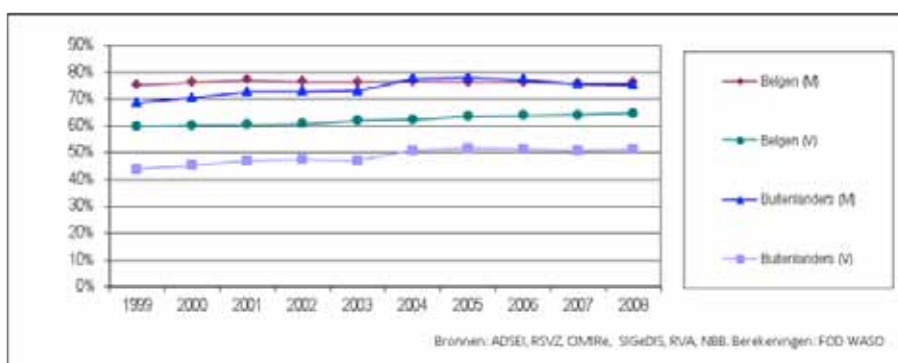
54. Bijlage 12 omvat de verschillende graden (activiteit, werkzaamheid en werkloosheid).

In 2008 telde de totale beroepsbevolking⁵² 4.914.580 personen van wie 3.727.000 loontrekkenden, 710.000 personen die arbeid als niet-loontrekkende verrichten en 477.580 werklozen. De buitenlandse beroepsbevolking telt 468.832 personen of 9,5% van de totale beroepsbevolking⁵³. Tussen 2007 en 2008 is de beroepsbevolking slechts zeer weinig geëvolueerd (+0,10%).

Het aandeel van de vrouwen in de beroepsbevolking blijft sinds 2002 stijgen, aangezien de vrouwen in 2008 45,2% van de totale beroepsbevolking vertegenwoordigden (tegenover 45,0% in 2007), 45,9% van de Belgische beroepsbevolking (tegenover 45,6% in 2007) en 39,1% van de buitenlandse beroepsbevolking (tegenover 38,8% in 2007).

In 2008 bedroeg de activiteitsgraad⁵⁴ van de Belgen 70,5%; de activiteitsgraad van de buitenlanders die met 1,1 procentpunten was gedaald van 64,7% naar 63,6% in 2007, is gestabiliseerd in 2008. Zowel bij de Belgen als bij de buitenlanders blijft de vrouwelijke activiteitsgraad lager dan de mannelijke. Het verschil is echter groter bij de buitenlandse bevolking met een kloof van 25 procentpunten (tegenover 12 bij de Belgen). Er kan tenslotte worden aangestipt dat de mannelijke activiteitsgraad voor buitenlanders (75,2%), die tussen 2004 en 2005 ongewijzigd was gebleven (zie grafiek 8 hieronder), sinds 2006 met 3 procentpunten is gedaald en voortaan iets lager ligt dan die van de Belgische mannen (76,1%).

Grafiek 8: Activiteitsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht

Wanneer we de buitenlandse beroepsbevolking uitsplitsen naar nationaliteit, stellen we vast dat zij nog steeds voor 70% bestaat uit Europeanen (67% in 2006). De Fransen, Italianen en Nederlanders vormen haast de helft van alle actieve buitenlanders in België (zie tabel 13 hieronder). Het aantal actieve Italianen blijft evenwel dalen (-2,7% tussen 2007 en 2008) in tegenstelling tot het aantal actieve Fransen en Nederlanders dat blijft toenemen met respectievelijk 5,3% en 3,2%. Onder de niet-Europese actieven zijn de Marokkanen en de Turken het talrijkst; ze maken 10,7% van de buitenlandse actieve bevolking uit. Tussen 2007 en 2008 is hun aantal echter blijven dalen met respectievelijk -2,1% en -2,6%. Het is opvallend dat het aantal Bulgaarse actieven het sterkst is toegenomen (+28,5%).

Tabel 13: Beroepsbevolking volgens de voornaamste nationaliteiten

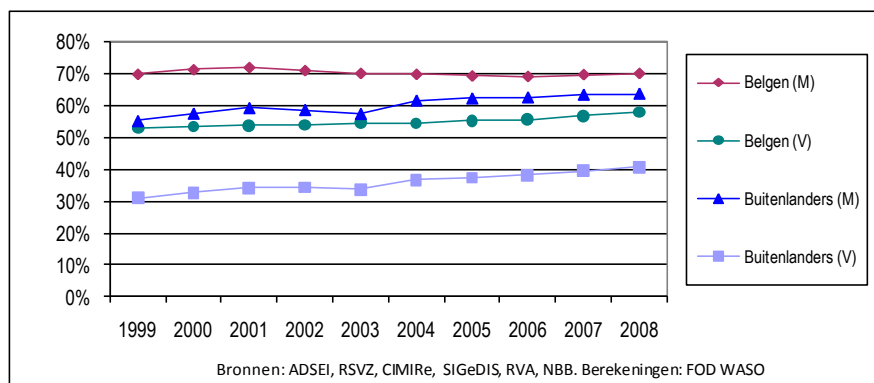
				Evolutie ten opzichte van 2007	Waarvan Vrouwen			% van vrouwen in 2008
	2006	2007	2008		2006	2007	2008	
Frankrijk	86.539	91.338	96.196	5,3%	35.272	37.156	39.041	40,6%
Italië	82.826	79.570	77.391	-2,7%	31.576	29.965	29.374	38,0%
Nederland	43.887	45.357	46.824	3,2%	17.051	17.901	18.816	40,2%
Marokko	36.256	34.398	33.672	-2,1%	9.888	9.801	9.926	29,5%
Spanje	21.222	20.903	20.486	-2,0%	9.430	9.176	8.973	43,8%
Polen	13.404	17.618	19.738	12,0%	5.020	6.319	7.135	36,1%
Turkije	18.024	17.048	16.607	-2,6%	5.482	5.023	4.877	29,4%
Portugal	15.036	15.534	15.925	2,5%	6.185	6.508	6.636	41,7%
Duitsland	12.397	12.735	13.064	2,6%	5.408	5.601	5.766	44,1%
Verenigd Koninkrijk	9.514	9.418	9.331	-0,9%	3.513	3.524	3.510	37,6%
Kongo (DR)	9.075	8.913	9.096	2,1%	4.132	4.114	4.240	46,6%
Griekenland	6.061	5.693	5.434	-4,5%	2.414	2.278	2.180	40,1%
Algerije	4.255	4.115	4.088	-0,7%	996	999	982	24,0%
Anderen landen	91.314	96.269	100.980	4,9%	36.729	39.573	41.883	41,5%
Totaal buitenlanders	449.810	458.909	468.832	2,2%	173.096	177.938	183.339	39,1%
Waarvan EU	299.828	323.122	329.741	2,0%	120.266	125.010	131.997	40,0%
Belgen	4.382.232	4.404.753	4.445.748	0,9%	1.992.987	2.010.408	2.039.457	45,9%
Algemeen totaal	4.832.042	4.863.662	4.914.580	1,0%	2.166.083	2.188.346	2.222.796	45,2%

Bronnen: RSVZ, CIMIRe, SiGeDIS, RVA, NBB. Berekeningen: FOD WASO

4.3.4 De binnenlandse werkgelegenheid en de werkzaamheidsgraad⁵⁵

Net zoals de activiteitsgraad, is de “binnenlandse” werkzaamheidsgraad van de vreemdelingen lager dan de Belgische, maar zowel de ene als de andere is in 2008 nog gestegen: van 51,9% tot 52,7% voor de buitenlanders en van 63,4% tot 64,2% voor de Belgen. Het verschil tussen de mannelijke en de vrouwelijke werkzaamheidsgraad is opnieuw groter bij de vreemdelingen (23 procentpunten tegenover 12 procentpunten voor de Belgen).

Grafiek 9: Werkzaamheidsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht

A. De loontrekkende

In 2008 telt de totale beroepsbevolking 3.727.000 loontrekkenden waaronder 3.401.889 Belgische en 325.111 buitenlandse loontrekkenden⁵⁶ waarbij die laatste groep 8,7% van de totale arbeid in loondienst vertegenwoordigt. Tussen 2007 en 2008 is de arbeid in loondienst dus toegenomen en dit zowel bij de totale bevolking (+1,8%), de Belgische bevolking (+1,6%) en de buitenlandse bevolking (+4,1%). De arbeid in loondienst stijgt vooral bij de Europese onderdanen (+8%). In 2008 waren de belangrijkste nationaliteiten dezelfde als die in de beroepsbevolking. Het aandeel van de vrouwen binnen het aantal buitenlandse loontrekkenden bedraagt 38,6% tegenover 47,1% bij de Belgische loontrekkenden. Beide cijfers stijgen evenwel sedert 1999.

B. De zelfstandigen

Op 31 december 2008 tellen we 63.040 buitenlandse zelfstandigen en helpers en 646.960 Belgische. De buitenlandse zelfstandigen vertegenwoordigden 8,9% van het totale aantal niet-loontrekkende werknemers. In 2008 waren er aanzienlijk meer Belgen en buitenlanders die arbeid als niet-loontrekkende uitoefenden. In vergelijking met 2007 is het aantal buitenlandse zelfstandigen gestegen met 0,5%, terwijl het aantal Belgische met 1,5% steeg. Het aandeel van de vrouwen in de zelfstandige arbeid ligt nog lager dan hun bijdrage aan de arbeid in loondienst aangezien deze 27,0% bedraagt voor de buitenlanders (27,6% in 2007) tegenover 34,5% voor de Belgen (35,1% in 2007).

55. Berekend op basis van de binnenlandse tewerkstelling (zie voetnoot pagina 51).

56. Zie bijlage 13. Uitsplitsing van de binnenlandse tewerkstelling naar nationaliteit.

We vinden hier dezelfde nationaliteiten terug als bij de loontrekkenden en de beroepsbevolking, maar wel in een andere volgorde. De Europeanen vertegenwoordigen 82,2% van de buitenlandse zelfstandigen en helpers maar ditmaal gaan de Nederlanders de Italianen en de Fransen vooraf. De Turken en de Marokkanen, de eerste niet-Europese vertegenwoordigers, nemen pas de 10de en de 12de plaats in (tegenover de 7de en de 4de in de buitenlandse beroepsbevolking). Opvallend in 2008 is de sterke toename van de Roemeense (+24,3%) en Bulgaarse (+34,3%) zelfstandigen. Deze stijging houdt aan, maar heeft niets te maken met de percentages die werden opgetekend net na de toetreding en die respectievelijk +83,9% en +124,5% bedroegen.

Tabel 14: Binnenlandse niet-loontrekkende werkgelegenheid volgens de voornaamste nationaliteiten

				Evolutie ten opzichte van 2007	Waarvan Vrouwen		
	2006	2007	2008		2006	2007	2008
Nederland	10.568	10.838	10.302	-4,9%	3.412	3.471	3.319
Italië	8.740	8.779	8.571	-2,4%	2.228	2.147	2.109
Frankrijk	7.412	7.613	7.014	-7,9%	2.919	2.984	2.737
Polen	5.510	6.683	6.734	0,8%	792	943	930
Roemenië	2.380	4.378	5.440	24,3%	654	914	1.025
Verenigd Koninkrijk	2.244	2.270	2.257	-0,6%	604	637	630
Duitsland	2.012	2.084	1.928	-7,5%	814	828	796
Portugal	1.987	2.102	2.330	10,8%	395	386	416
Spanje	1.669	1.686	1.674	-0,7%	542	551	558
Turkije	1.633	1.817	1.797	-1,1%	260	300	254
Marokko	1.567	1.638	1.631	-0,4%	215	235	213
Griekenland	1.208	1.138	1.128	-0,9%	352	325	339
Bulgarije	889	1.996	2.680	34,3%	294	497	636
Anderen nationaliteiten	9.839	9.728	9.554	-1,8%	2.792	3.125	3.063
Totaal buitenlanders	57.658	62.750	63.040	0,5%	16.273	17.343	17.025
<i>Waarvan EU</i>	43.075	51.380	51.802	0,8%	12.691	14.382	14.172
Belgen	635.442	640.250	646.960	1,0%	222.167	226.683	222.963
Algemeen totaal	693.100	703.000	710.000	1,0%	238.440	244.027	239.988

Bronnen: RSVZ, NBB, ADSEI (EAK). Berekeningen: FOD WASO

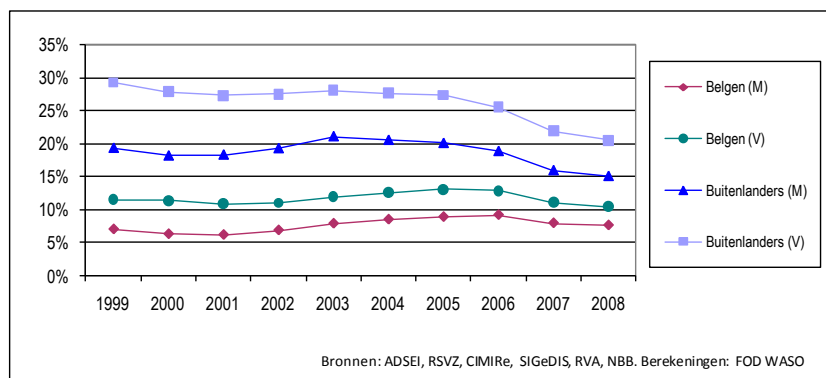
4.3.5 Werkloosheid

In juni 2008 waren 17,2% van de actieve buitenlanders (80.681 personen) werkloos tegenover 8,9% van de actieve Belgen (396.899) en 9,7% van de totale beroepsbevolking. De buitenlandse werkloosheidsgraad is gedaald met 1,1 punten en de Belgische werkloosheidsgraad met 0,5 (zie tabel 15). In 2008 vertegenwoordigden de buitenlandse werklozen dus 16,9% van de totale werkloosheid, hetzij haast dezelfde cijfer als voor de jaren 2007 en 2006 dat 16,8% bedroeg.

Het aandeel vrouwen bij de buitenlandse werklozen bedroeg 46,6% in 2008 (zoals in 2007) en 53,7% bij de Belgische werklozen (54,1% in 2007).

Wanneer we onderstaande grafiek 10 bekijken, stellen we vast dat de werkloosheidsgraad voor de buitenlandse vrouwen het hoogst is, ook al is die tussen 2007 en 2008 gedaald (van 22,0 naar 20,5%). Zij worden gevolgd door de buitenlandse mannen (15,1% of -0,9 procentpunt ten opzichte van 2007), de Belgische vrouwen (10,5% hetzij -0,7 procentpunten tegenover 2007) en de Belgische mannen (7,6% in 2008 tegenover 8,0% in 2007). Hoewel het verschil in werkloosheidsgraad tussen mannen en vrouwen voortdurend daalt sinds 2005, is deze opnieuw groter bij de vreemdelingen (5,4 procentpunten) dan bij de Belgen (2,8 procentpunten).

Grafiek 10: Werkloosheidsgraad van de Belgen en de buitenlanders naar geslacht

In 2008 vertegenwoordigden de Europeanen slechts 48,1% (48,2% in 2007) van de buitenlandse werklozen en hun werkloosheidsgraad bedroeg 11,8%. In absolute cijfers komen de Italianen op de eerste plaats, gevolgd door de Marokkanen, de Fransen en de Turken (zie tabel 15).

Wanneer men enkel de werkloosheidsgraad bekijkt, ligt die het hoogst bij de niet-Europeanen: 38,0% en 31,8% bij de Marokkanen en de Turken wat niettemin neerkomt op een daling met respectievelijk 0,3 en 0,5 punten ten opzichte van 2007. Zo is werkloosheidsgraad voor zowel de Kongolezen als de Algerijnen ook zeer hoog, hoewel zich in 2008 een daling voltrok tot 33,0% voor de Kongolezen (tegen 34,9% in 2007) en tot 36,5% voor de Algerijnen (tegen 37,6% in 2007).

Tabel 15: Werkloosheid volgens de voornaamste nationaliteiten

	Werkloosheidsgraad		Werkloosheidsgraad		Werkloosheidsgraad		Waarvan Vrouwen		% de Vrouwen en 2008	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007		
Italië	19.536	23,6%	16.725	21,0%	15.498	20,0%	9.824	8.184	7.492	48,3%
Marokko	15.405	42,5%	13.159	38,3%	12.796	38,0%	4.981	4.462	4.450	34,8%
Frankrijk	10.245	11,8%	9.140	10,0%	9.021	9,4%	5.655	5.045	4.953	54,9%
Turkije	6.675	37,0%	5.504	32,3%	5.278	31,8%	2.548	2.097	2.036	38,6%
Kongo (DR)	3.576	39,4%	3.111	34,9%	3.006	33,0%	1.855	1.671	1.658	55,2%
Spanje	3.533	16,6%	3.234	15,5%	3.049	14,9%	1.832	1.609	1.474	48,3%
Nederland	4.123	9,4%	3.658	8,1%	3.578	7,6%	2.164	1.917	1.878	52,5%
Portugal	2.098	14,0%	1.917	12,3%	1.785	11,2%	1.077	992	846	47,4%
Algerije	1.732	40,7%	1.548	37,6%	1.493	36,5%	512	479	450	30,1%
Griekenland	1.372	22,6%	1.178	20,7%	1.110	20,4%	627	559	513	46,2%
Duitsland	1.538	12,4%	1.328	10,4%	1.240	9,5%	806	707	650	52,4%
Polen	997	7,4%	915	5,2%	910	4,6%	689	642	622	68,4%
Anderen	25.550	28,0%	22.542	21,3%	21.917	21,7%	11.601	10.739	10.563	48,2%
Totaal buitenlanders	96.380	21,4%	83.959	18,3%	80.681	17,2%	44.171	39.103	37.585	46,6%
<i>Waarvan EU</i>	45.294	15,1%	40.485	13,5%	38.774	11,8%	23.604	18.157	19.845	51,2%
Belgen	476.562	10,9%	414.703	9,4%	396.899	8,9%	257.460	224.187	213.156	53,7%
Algemeen totaal	572.942	11,9%	498.662	10,3%	477.580	9,7%	301.631	263.290	250.741	52,5%

Bronnen: ADSEI, RSVZ, CIMiRe, SIGeDIS, RVA, NBB. Berekeningen: FOD WASO (s) Schattingen

5 Werkgelegenheid en werkloosheid van de allochtone werknemers: EAK

De voornaamste lacune in de eerder voorgestelde administratieve statistieken is dat het enige identificatiecriterium de nationaliteit is. In het eerste hoofdstuk hebben wij echter gezien dat vele buitenlanders (vooral de niet-Europese) sedert een twintigtal jaar Belg zijn geworden. Aangezien het hebben van een baan wordt beschouwd als een belangrijke of zelfs als de eerste factor die bepalend is voor integratie en daar die integratie van allochtonen op sommige gebieden een heikel punt blijft, is het interessant zich te buigen over die groep “nieuwe Belgen”, om zo hun arbeidsmarktsituatie beter te vatten. Om die plaats van de allochtonen op de arbeidsmarkt te onderzoeken kunnen wij uitgaan van de gegevens van de enquête naar de arbeidskrachten⁵⁷ (EAK).

De enquête naar de arbeidskrachten, die uitgaat van een steekproef van de bevolking (meer dan 58.000 gezinnen), maakt geen opdeling naar nationaliteit mogelijk zonder dat zulks de representativiteit van de gegevens schaadt. Dus moet er worden gewerkt met de volgende groepen van nationaliteiten: België, Europese Unie (van de 27), Buiten de Europese Unie. Bovendien bevat de enquête de variabele “geboorteland”, die het ons mogelijk maakt de situatie in te schatten⁵⁸ van de allochtonen die de Belgische nationaliteit hebben verworven en die te vergelijken met de situatie van de personen van buitenlandse nationaliteit. Wij kunnen dan nagaan of de toestand op de arbeidsmarkt van de in het buitenland geboren personen in alle opzichten gunstiger is dan die van de personen van vreemde nationaliteit, wat er ons dan toe in staat stelt besluiten te trekken over de positieve invloed van het verwerven van de Belgische nationaliteit op hun integratie op de arbeidsmarkt.

Bovendien bevat de EAK meer variabelen en biedt zij ons bijkomende analysemogelijkheden: zo kunnen we kijken naar de variabelen « opleidingsniveau » of nog « deeltijdarbeid ».

57. Steekproefenquête, gecoördineerd op Europees vlak en in België georganiseerd door de ADSEI. Voor extra informatie: <http://economie.fgov.be/nl/statistieken/gegevensinzameling/enquetes/eak/>

58. Het betreft een raming aangezien de categorie « personen geboren in het buitenland » ook personen omvat van vreemde nationaliteit maar ook Belgen geboren in het buitenland (en met name zij die geboren zijn in voormalig Belgisch-Kongo).

5.1 Definities

Het gebruik van een andere bron leidt tot verschillen qua definitie. Er moet dus voorzichtig mee worden omgesprongen en het heeft geen zin te proberen de voorgaande gegevens uit administratieve bronnen te vergelijken met wat nu volgt.

Met name het begrip « werkloosheid » krijgt een aanzienlijk verschillende definitie. In de EAK wordt voor de definitie van werkloosheid uitgegaan van het IAB-concept (Internationaal Arbeidsbureau): “werkloos’ is (volgens het IAB) wie geen betaalde arbeid heeft gedurende de referteweek, er actief naar op zoek is (m.a.w. ten minste één poging onderneemt in de loop van de vier weken die aflopen met de referteweek) en bereid is om binnen de twee weken te beginnen werken. Of de persoon als werkzoekende geregistreerd is bij de RVA (en de regionale diensten ACTIRIS, FOREM, VDAB) heeft geen belang”. De op basis daarvan berekende werkloosheidsgraad ligt in de praktijk in ons land lager dan de administratieve werkloosheidsgraad aangezien er enkel rekening in wordt gehouden met wie “actief” naar werk zoekt.

Er moet ook op worden gewezen dat de beroepsbevolking berekend op basis van de EAK precies overeenkomt met de definitie uit punt 4.3.2, maar als volgt luidt: « de beroepsbevolking omvat alle personen van 15 tot 64 jaar aanwezig op de Belgische arbeidsmarkt. Het begrip « beroepsbevolking » omvat slecht de in België verblijvende personen, ongeacht of die in België of in het buitenland werken of werkloos zijn. Uitgesloten zijn dus de werknemers die in het buitenland verblijven en in nationale productie-eenheden zijn tewerkgesteld. »

5.2 De beroepsbevolking

5.2.1 Activiteitsgraad

De activiteitsgraden⁵⁹ tonen aan dat er een kloof bestaat tussen de groepen van verschillende nationaliteit of geboorteland: onder de bevolking van vreemde nationaliteit of onder de personen geboren in het buitenland zijn minder beroepsactieven dan onder de Belgische bevolking. De activiteitsgraad bedraagt 67,4% voor de Belgen en slechts 54,9% voor de niet-Europese buitenlanders. Als men echter slechts uitgaat van de activiteitsgraad op basis van het geboorteland en niet van de nationaliteit merkt men dat de kloof verkleint, aangezien de activiteitsgraad voor de personen die in België geboren zijn 67,7% blijft maar toeneemt tot 60,7% voor zij die buiten de Europese Unie zijn geboren. De zwakste activiteitsgraad (36,1%) kennen de vrouwen van vreemde nationaliteit (buiten de EU). De toestand van de buiten de EU geboren vrouwen is gunstiger (46,5%), hoewel die activiteitsgraad nog steeds 15 procentpunten lager ligt dan die van de in België geboren vrouwen..

59. Een samenvattende tabel van de diverse percentages (activiteits-, werkzaamheids- en werkloosheidsgraad) per nationaliteit, geboorteland en geslacht is beschikbaar in bijlage 16..

Tabel 16: Activiteitsgraad volgens nationaliteit en geboorteland in 2008

	Activiteitsgraad volgens nationaliteit	Activiteitsgraad volgens geboorteland
Belgen	67,4%	67,7%
Mannen	73,1%	73,1%
Vrouwen	61,6%	62,3%
Buitenlanders EU	68,7%	66,2%
Mannen	76,5%	74,8%
Vrouwen	60,1%	58,0%
Buitenlanders niet-EU	54,9%	60,7%
Mannen	74,1%	75,5%
Vrouwen	36,1%	46,5%

Bron: ADSEI (EAK)

5.2.2 Samenstelling van de beroepsbevolking

In 2008 bedroeg de totale beroepsbevolking in België 4.746.647 personen, onder wie 8,7 % van vreemde nationaliteit, terwijl 13,1% van hen in het buitenland waren geboren. Daar waar het percentage van de Europese onderdanen bijna gelijk is aan het percentage van de in de EU geboren personen (6,3%, zie onderstaande tabel 17), merkt men dat het aandeel van de in derde landen geboren beroepsactieven (6,8%) veel hoger ligt dan het aandeel van de beroepsactieven van buiten-Europese nationaliteit (2,4%). Deze vaststelling vloeit rechtstreeks voort uit het groot aantal niet-Europese buitenlanders die de jongste 20 jaar de Belgische nationaliteit hebben verworven.

Tabel 17: Verdeling van de totale beroepsbevolking volgens nationaliteit en geboorteland in 2008

		Brussels Hoofdstedelijk			
		Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Land
Nationaliteit	Belgen	71,1%	94,9%	91,0%	91,3%
	Buitenlanders EU	18,8%	3,6%	7,6%	6,3%
	Buitenlanders niet-EU	10,1%	1,6%	1,4%	2,4%
Geboorteland	Belgen	56,3%	91,9%	87,1%	86,9%
	Buitenlanders EU	17,0%	3,9%	7,5%	6,3%
	Buitenlanders niet-EU	26,7%	4,2%	5,3%	6,8%

Bron: ADSEI (EAK)

Deze verdeling van de beroepsbevolking per nationaliteit en per land van geboorte varieert sterk van het ene gewest tot het andere. Zo vertegenwoordigt de beroepsbevolking in het Vlaamse gewest haast 60% van de beroepsactieve Belgische bevolking en bedraagt het aandeel van de beroepsactieven van vreemde nationaliteit er 5,2% tegen 8,1% voor de beroepsactieven geboren in het buitenland. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarentegen zijn die verhoudingen respectievelijk 28,9 en 43,7%. Dat verschillende aandeel in Brussel van de beroepsactieve buitenlanders of in het buitenland geboren personen is weeral uitsluitend toe te schrijven aan het gewicht van de buitenlanders van buiten de Unie die er 10,1% vertegenwoordigen (als men uitgaat van de nationaliteit) en 26,7% (uitgaande van het geboorteland). In het Waals gewest, tenslotte, bedraagt het aandeel van de beroepsactieve buitenlanders 9,0%, en dat van de beroepsactieven geboren in het buitenland 12,8%.

De verdeling per geslacht van de beroepsbevolking varieert volgens de nationaliteit of het land van geboorte (tabel 18): het aandeel van de vrouwen onder de beroepsactieven is groter onder de Belgen (45,6%) dan onder de buitenlanders, EU-onderdanen (41,7%) of niet-EU-burgers (33,3%). Op basis van het criterium van het geboorteland is het aandeel van de vrouwen onder de in België of in de EU geboren beroepsactieven grotendeels gelijkwaardig (45,5% en 45,3%) maar blijft het lager onder de buiten de EU geboren beroepsactieven (39,1%).

Tabel 18: Verdeling naar geslacht van de totale beroepsbevolking volgens nationaliteit en geboorteland in 2008

		Mannen	Vrouwen
Nationaliteit	Belgen	54,4%	45,6%
	Buitenlanders EU	58,3%	41,7%
	Buitenlanders niet-EU	66,7%	33,3%
Geboorteland	Belgen	54,5%	45,5%
	Buitenlanders EU	54,7%	45,3%
	Buitenlanders niet-EU	60,9%	39,1%

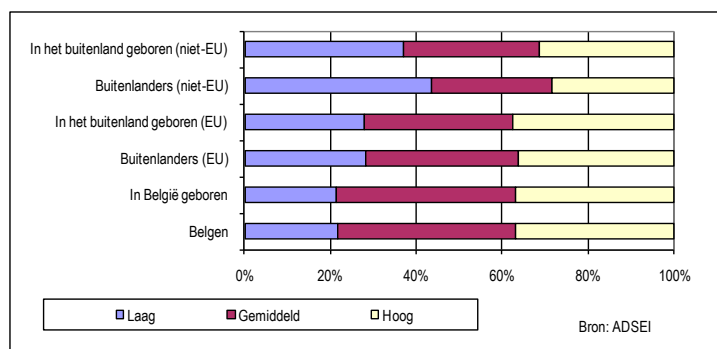
Bron: ADSEI (EAK)

60. De gegevens zijn opgedeeld op basis van drie scholingsniveaus volgend het laatst behaalde diploma: de diploma's van de lagere cyclus van het secundair onderwijs komen overeen met een lage scholingsgraad, de diploma's van het hoger secundair of postsecundair niet-hoger onderwijs komen overeen met een gemiddelde scholingsgraad en de hogere diploma's (universitair of niet) komen overeen met een hoge scholingsgraad.

61. Bijlage 17 geeft de gedetailleerde percentages per nationaliteit, geboorteland en geslacht.

Aan de hand van de EAK kunnen we ook het scholingsniveau⁶⁰ van de beroepsactieven onderzoeken. Grafiek 11 leert ons dat de beroepsactieve buitenlanders van buiten-Europese nationaliteit een groter aandeel vertegenwoordigen van de laaggeschoolden (43,5%) dan de Belgen (21,8%) of de Europeanen (28,3%). Uitgaande van het geboorteland valt het op dat de kloof tussen de diverse landen van oorsprong enigszins verkleint: 37,1% van de buiten Europa geboren beroepsactieven hebben een lage scholing, tegen 21,2% van de in België geboren beroepsactieven en 27,8% van zij die Europa zijn geboren. De verhoudingen zijn omgekeerd voor zij met een gemiddelde tot hogere kwalificatie: zo heeft 36,7% van de Belgen een diploma van het hoger onderwijs tegen 28,3% van de niet-Europese buitenlanders⁶¹.

Grafiek 11: Verdeling van de beroepsbevolking naar scholingsniveau in 2008

Bron: ADSEI

5.3 De niet-werkende beroepsbevolking

5.3.1 Werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad van de buitenlanders is hoger dan die van de Belgen: terwijl de werkloosheidsgraad van de personen met de Belgische nationaliteit 6,3% is, bedraagt die 9,1% van de Europese staatsburgers en 27,4%⁶² voor de onderdanen van derde landen. Ook al is de toestand van de in het buitenland geboren personen beter, toch met een werkloosheidsgraad van 20,7% voor de buiten de EU geboren personen blijft die ruimschoots slechter dan voor de in België geboren personen (werkloosheidsgraad 5,9%). Voor de vrouwen is de werkloosheidsgraad, ongeacht hun nationaliteit of hun geboorteland, steeds hoger dan die voor de mannen en het zijn dan ook de vrouwen van niet-Europese nationaliteit die de hoogste werkloosheidsgraad kennen (28,3%).

62. Bijlage 18 Werkloosheidsgraad per gewest volgens nationaliteit en geboorteland

Tabel 19: Werkloosheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2008

		Brussels Hoofdstedelijk Gewest			Land
		Vlaams Gewest	Waals Gewest		
Nationaliteit	Belgen	16,1%	3,5%	9,6%	6,3%
	Buitenlanders niet-EU	28,1%	23,3%	34,7%	27,4%
	Verskil niet-EU/B	12,0	19,7	25,1	21,1
Geboorteland	Belgen	14,3%	3,3%	9,3%	5,9%
	Buitenlanders niet-EU	24,9%	14,8%	22,8%	20,7%
	Verskil niet-EU/B	10,5	11,5	13,6	14,8

Bron: ADSEI (EAK)

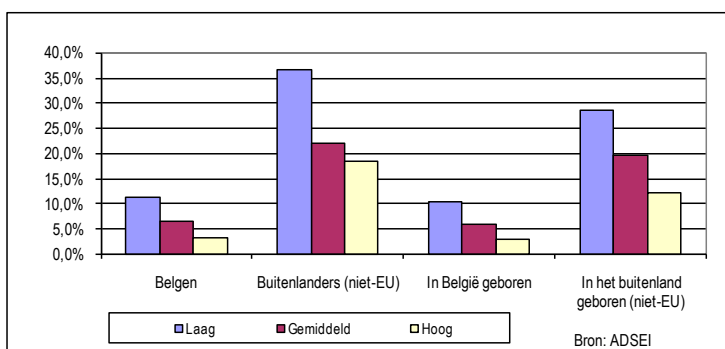
Op gewestelijk vlak neemt men in het Waals gewest de hoogste werkloosheidsgraad waar onder de niet-Europese buitenlanders (34,7%, zie tabel 19) en nog in het Waals gewest is de kloof tussen de werkloosheidsgraad van de buiten-Europese onderdanen en die van de Belgen het grootst (25,1 procentpunten). Als men daarentegen gaat kijken naar het geboorteland, is de werkloosheidsgraad met de personen geboren buiten de EU het hoogst in Brussel (24,9%), terwijl in Wallonië de kloof tussen de werkloosheidsgraad van de personen geboren buiten de EU en die van zij die geboren zijn in België het grootst is (13,6 procentpunten).

5.3.2 Werkloosheidsgraad en scholingsniveau

De personen van vreemde nationaliteit hebben een hogere werkloosheidsgraad dan de Belgen. Bovendien hebben we vastgesteld dat de buitenlanders een lager scholingsniveau hadden en het is geweten dat personen met een lagere scholingsgraad bijna altijd te maken hebben met een hogere werkloosheidsgraad. Men kan er dus uit afleiden dat hun hogere werkloosheidsgraad ten dele een gevolg is van hun lagere scholingsgraad.

Uitgaande van onderstaande grafiek 12 zien we trouwens dat, ongeacht hun scholingsniveau, de werkloosheidsgraad van de buitenlanders hoger blijft dan die van de Belgen: de werkloosheidsgraad van de niet-Europese buitenlanders met een hoog scholingsniveau bedraagt 18,4%, wat lager is dan de werkloosheidsgraad van diezelfde buitenlanders met laag scholingsniveau (36,8%) maar aanzienlijk hoger dan het werkloosheidsniveau van de Belgen met een hoge opleiding (3,3%). De toestand is gelijkaardig voor de buiten de EU geboren personen ook al is de kloof daar minder uitgesproken: de werkloosheidsgraad voor de buiten de EU geboren personen bedraagt 12,4% onder de hoger geschoolden tegenover 3,0% onder de hooggeschoolde personen die in België zijn geboren.

Grafiek 12: Werkloosheidsgraad volgens scholingsniveau in 2008

5.3.3 Langdurige werkloosheid⁶³

Het aandeel van de langdurig werklozen schommelt ook volgens de nationaliteit of het geboorteland: over het gehele land genomen, zijn het de niet-Europese buitenlanders die, in verhouding tot het aantal beroepsactieven, de meeste langdurig werklozen tellen (11,9%) terwijl slechts 3,0% van de Belgische bevolking in hetzelfde geval verkeert. Onder de buiten de EU geboren beroepsactieven is dat aandeel lichtjes lager (10,9%).

63. Komt overeen met een zoektijd naar werk van 12 maanden of méér.

Tabel 20: Langdurige werkloosheid naar nationaliteit en geboorteland in 2008 - In % van de beroepsactieve bevolking

		Brussels Hoofdstedelijk			Land
		Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest	
Nationaliteit	Belgen	9,1%	1,3%	4,9%	3,0%
	Buitenlanders EU	n.s.	n.s.	6,0%	4,3%
	Buitenlanders niet-EU	14,9%	n.s.	16,5%	11,9%
	Vershil niet-EU/B	5,9	n.s.	11,7	9,0
Geboorteland	Belgen	7,6%	1,2%	4,6%	2,6%
	Buitenlanders EU	n.s.	n.s.	5,5%	3,6%
	Buitenlanders niet-EU	14,8%	5,4%	13,0%	10,9%
	Vershil niet-EU/B	7,2	4,2	8,4	8,2
	Totaal	8,8%	1,4%	5,1%	3,3%

Bron: ADSEI (EAK)
n.s.: niet significant

Op gewestelijk vlak is het aandeel van de langdurig werklozen onder de niet-Europese buitenlanders het grootst in Wallonië (16,5%) maar voor de buiten EU geboren beroepsactieven is dat het geval in Brussel (14,8%).

5.4 De werkende beroepsbevolking

5.4.1 Werkzaamheidsgraad

Waarnemingen op de Belgische arbeidsmarkt bevestigen de ongunstige positie die de werkende buitenlandse beroepsactieven er innemen. De werkzaamheidsgraad van de beroepsactieven van buiten-Europese nationaliteit bedraagt 39,9% en is 23,3 procentpunten lager dan die van de Belgen (zie onderstaande tabel 21). De werkzaamheidsgraad van de niet-Europese vrouwen⁶⁴ is de laagste (25,9%), of bijna 32 procentpunten lager dan de Belgische vrouwen. Alweer stelt men vast dat de balans voor de buiten de EU geboren personen beter is maar wel slechter dan die van de in België geboren personen: de werkzaamheidsgraad van eerstgenoemden bedraagt 48,1% en de kloof met de werkzaamheidsgraad van de in België geboren personen bedraagt 15,7 procentpunten..

64. Bijlage20. Werkzaamheidsgraad per gewest volgens nationaliteit en geboorteland in 2008

Tabel 21: Werkzaamheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2008

		Brussels Hoofdstedelijk			Land
		Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest	
Nationaliteit	Belgen	56,0%	66,9%	57,7%	63,1%
	Buitenlanders niet-EU	39,9%	43,8%	32,4%	39,9%
	Vershil niet-EU/B	-16,1	-23,1	-25,4	-23,3
Geboorteland	Belgen	57,8%	67,3%	58,3%	63,8%
	Buitenlanders niet-EU	45,6%	52,7%	45,4%	48,1%
	Vershil niet-EU/B	-12,1	-14,6	-12,9	-15,6

Bron: ADSEI (EAK)

De werkzaamheidsgraad van de niet-Europese onderdanen is het laagst in het Waals Gewest (32,4%) en het hoogst in het Vlaams Gewest (43,8%). Als men uitgaat van het land van geboorte, is de werkzaamheidsgraad van de buiten de EU geboren personen ook het laagst in Wallonië (45,4%) en het hoogst in Vlaanderen (52,7%) Maar in Vlaanderen is de kloof tussen hun werkzaamheidsgraad en die van de in België geboren personen wel het grootst (14,6 procentpunten).

5.4.2 Werkzaamheidsgraad en scholingsniveau

Op grond van de onderstaande tabel 22⁶⁵ stellen wij trouwens vast dat hoewel de werkzaamheidsgraad toeneemt met het scholingsniveau (ongeacht de nationaliteit of het geboorteland), het verschil tussen werkzaamheidsgraad van de niet-Europese buitenlanders en die van de Belgen lijkt toe te nemen met het scholingsniveau: voor een hoog scholingsniveau, bedraagt de kloof inzake werkzaamheidsgraad van de niet-Europese buitenlanders 27,6 procentpunten, terwijl die 11 is voor de personen met een lage scholingsgraad. De personen geboren buiten de EU kennen een gunstiger situatie, vooral zij die een hogere opleiding hebben gekregen, van wie de werkzaamheidsgraad

65. Meer details zijn te vinden in bijlage 21. Werkzaamheidsgraad per scholingsniveau volgens de nationaliteit en het geboorteland in 2008

68,4% bedraagt (tegen 56,3% bij de hoger opgeleide buitenlanders van niet-Europese nationaliteit). De verschillen in werkzaamheidsgraad van de personen geboren buiten de EU en die geboren in België zijn trouwens minder uitgesproken, met een kloof van 16 procentpunten voor de hogeschoolden.

Tabel 22: Werkzaamheidsgraad per scholingsniveau volgens de nationaliteit en het geboorteland in 2008

		Laag	Gemiddeld	Hoog
Nationaliteit	Belgen	39,8%	67,5%	83,9%
	Buitenlanders niet-EU	28,7%	48,5%	56,3%
	Verskil niet-EU/B	-11,1	-19,0	-27,6
Geboorteland	Belgen	40,1%	68,1%	84,3%
	Buitenlanders niet-EU	34,2%	53,7%	68,4%
	Verskil niet-EU/B	-5,9	-14,4	-15,9

Bron: ADSEI (EAK)

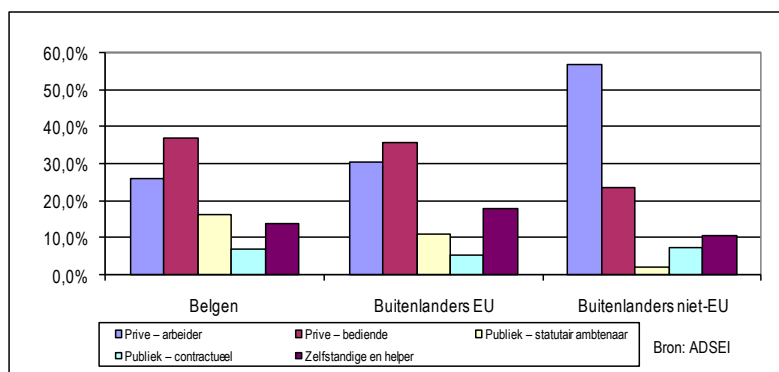
5.4.3 Beroepsstatuut⁶⁶

Naar nationaliteit of geboorteland ziet de opdeling van de beroepsactieven in de diverse beroepsstatuten er anders uit. Wij merken in de eerste plaats (onderstaande grafiek 13) dat de beroepsactieven van buiten-Europese nationaliteit vaker banen van arbeider bekleden (57% van de werkende niet-Europese beroepsactieven) dan de Belgen (26% van de werkende beroepsactieve Belgen), maar minder banen van bediende (23,5% werkende niet-Europese beroepsactieven tegen 37% werkende beroepsactieve Belgen). Statutaire overheidsbanen blijven nog overwegend voorbehouden voor de Belgen en, in mindere mate, voor de EU-onderdanen⁶⁷ aangezien 16% de werkende beroepsactieve Belgen en 11% van de werkende Europese beroepsactieven een dergelijke baan bekleden, tegen slechts 2% van de werkende niet-Europese beroepsactieven. Tot slot zijn er meer zelfstandigen onder de werkende Europese (18%) en Belgische (14%) beroepsactieven dan onder de werkende niet-Europese beroepsactieven (11%).

66. Bijlage 22. Beroepsstatuut van de werkende beroepsactieven volgens hun nationaliteit en geboorteland (2008)

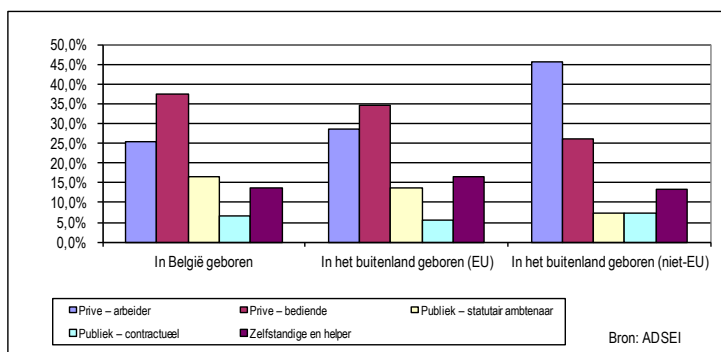
67. Wat logisch is aangezien de statutaire betrekkingen bij de overheid niet toegankelijk zijn voor onderdanen uit derde landen behalve in de besturen van het Brussels Hoofdstedelijk gewest en in de diensten de Franse Gemeenschapscommissie.

Grafiek 13: Beroepsstatuut van de werkende beroepsactieven volgens hun nationaliteit in 2008

Uitgaande van onderstaande grafiek 14 merken wij dezelfde trends als wij uitgaan van het geboorteland maar met minder uitgesproken verschillen tussen de werkende in België geboren beroepsactieven en zij die geboren zijn buiten de EU. De werkende buiten de EU geboren beroepsactieven zijn vaker arbeiders (46%) dan de werkende in België geboren beroepsactieven (25,5%) maar dat aandeel is 11 procentpunten kleiner dan dat van de arbeiders onder de werkende niet-Europese beroepsactieven. De bedienden en statutaire ambtenaren zijn ook talrijker onder de buiten de EU geboren beroepsactieven (respectievelijk 26% en 7%) dan onder de onderdanen van derde landen. Tenslotte ligt het percentage zelfstandigen lichtjes hoger onder de elders in de EU geboren werkende beroepsactieven (17%) dan onder de in België (14%) of buiten de EU geboren werkende beroepsactieven (13%).

Grafiek 14: Beroepsstatuut van de werkende beroepsactieven volgens hun geboorteland in 2008

5.4.4 Deeltijdarbeid

De analyse van het soort arbeidsovereenkomst van de loontrekkenden kan ons ook veel leren over de respectievelijke positie van de Belgen en van de buitenlanders op de arbeidsmarkt. Bijlage 23 geeft met name het percentage werknemers weer die deeltijds werken. Terwijl 8,1% van de mannelijke loontrekkende onder de Belgen deeltijdwerk verrichten (43,7% voor de vrouwen), bedraagt dat cijfer voor de niet-Europese vreemdelingen 14,5%. (52,9% voor de vrouwen). Idem onder de mannelijke loontrekkenden geboren buiten de EU, van wie 12,7% deeltijds werkt (42,4% voor de vrouwen), tegenover 7,9% van zij die in België geboren zijn (43,7% van de vrouwen). Rekening houdend met de zeer grote vertegenwoordiging van de vrouwen in alle categorieën van het deeltijdse werk, blijkt uit onderstaande tabel 23 dat de mannen veel vaker “genoopt” zijn deeltijdarbeid te aanvaarden: zulks is het geval voor 40,6% van de buiten de EU geboren mannelijke deeltijdwerkers tegenover 15,5% van zij die in België geboren zijn voor respectievelijk 32,9% en 12,7% van de vrouwen. Er dient ook op worden gewezen dat de EU-onderdanen die percentages hadden die gelijkaardig waren aan diegene van de nationale onderdanen (of diegenen die zijn geboren in België) zoals blijkt uit bijlage 23, zich in een minder egalitaire positie bevinden ten opzichte van de onvrijwillige deeltijdarbeid..

Tabel 23: Onvrijwillige deeltijdarbeid (ODA) naar nationaliteit en naar geboorteland in 2008 - in % van het aantal deeltijdwerkers

	ODA naar nationaliteit	ODA naar geboorteland
Belgen	13,8%	13,2%
Mannen	16,1%	15,5%
Vrouwen	13,3%	12,7%
Buitenlanders EU	22,2%	19,7%
Mannen	n.s.	n.s.
Vrouwen	21,9%	20,7%
Buitenlanders niet-EU	46,1%	35,2%
Mannen	n.s.	40,6%
Vrouwen	43,1%	32,9%

Bron: ADSEI (EAK)

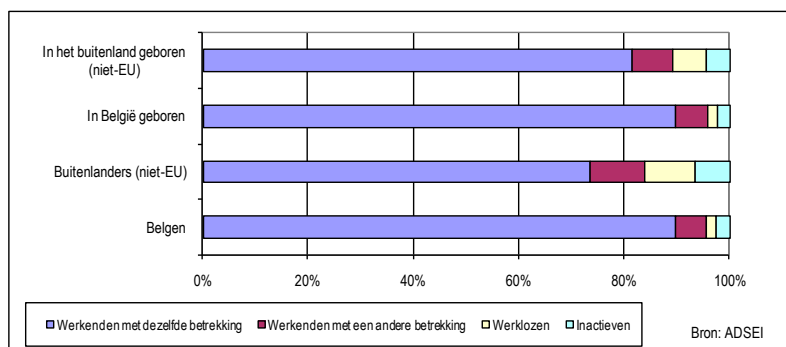
n.s.: niet significant

5.4.5 Tijdelijk werk

Bijlage 23 geeft ook het percentage werknemers die tijdelijk werken of werken met een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur: terwijl 7,7% van de Belgen een tijdelijke baan hebben, verkeren 11,5% van de Europese onderdanen in dat geval en 26,1% van de niet-Europese. Onder de vrouwen van buiten-Europese nationaliteit ligt dat aandeel het hoogst aangezien 32,7% van de niet-Europese vrouwen dat soort werk verrichten. Opnieuw merken we dezelfde trend als we kijken naar het geboorteland, maar dan met een minder groot verschil: het aandeel tijdelijke banen bedraagt 7,6% voor de werknemers geboren in België, 10,7% onder zij die in de EU zijn geboren en 16,5% voor de werknemers geboren buiten de EU. Zo werken ook verhoudingsgewijs meer buitenlandse werknemers (EU: 5,9%, niet-EU: 10,4%) met een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur dan Belgen (3,7%).

5.4.6 Toestand van de personen die een baan bekleedden één jaar vóór de enquête

Grafiek 15: Toestand van de personen die een baan bekleedden één jaar vóór de enquête

Het statuut in 2008 van de personen die een baan hadden één jaar vóór de enquête⁶⁸ kunnen wij bevestigen dat de buitenlanders of in het buitenland geboren personen op de arbeidsmarkt kwetsbaarder zijn: het percentage personen dat zijn of haar baan heeft weten te houden is kleiner onder de niet-Europese buitenlanders (73,6%) dan onder de Belgen (89,7%). Parallel daarmee zijn zij ook vaker (9,6%) in de tussentijd werkloos geworden dan de Belgen (1,9%).

De situatie van de personen geboren buiten de Europese Unie is gunstiger, aangezien zij voor 81,7% hun baan nog steeds bekleeden en slechts van hen 6,3% werkloos zijn geworden.

68. Bijlage24. Toestand van de personen die een baan hadden één jaar vóór de enquête

6 Actualiteit op politiek en wetgevend vlak

Het meest opvallende feit inzake migratie van het jaar 2009 is de uitvoering van het punt van het regeerakkoord van 18 maart 2008 betreffende de regularisatie van de personen die illegaal in het land verblijven.

Op 19 juli 2009 is een instructie verschenen betreffende de toepassing van het vroegere artikel 9, derde lid en van het artikel 9bis van de vreemdelingenwet.

Deze bepalingen hebben betrekking op de individuele regularisaties (geval per geval) in toepassing van de reglementering. De omzendbrief van 19 juli 2009 licht de regularisatiecriteria toe.

De personen op wie deze regularisatie betrekking heeft, zijn volgens deze omzendbrief de personen die zich in de volgende situatie bevinden:

- een langdurige asielprocedure (3 jaar voor de gezinnen met schoolgaande kinderen, 4 jaar voor alleenstaanden en andere gezinnen).
- Dringende humanitaire situaties.

Het gaat om situaties waarin de persoon niet kan worden uitgezet, zonder dat dit leidt tot een schending van één van diens fundamentele rechten die door België zijn erkend. In de omzendbrief worden zes situaties aangehaald (bijvoorbeeld: het criterium van een Belgisch kind). Afgezien van deze zes situaties heeft de bevoegde Minister een discretionaire macht, met name voor de vreemdelingen die deel uitmaken van een kwetsbare groep.

- Gezinnen met kind(eren) wier asielprocedure die werd ingediend vóór 1 juni 2007, ten minste één jaar heeft geduurd en die reeds ten minste 5 jaar in België zijn. Het verschil met het eerste criterium is dat de procedure hier is beëindigd.
- De duurzame lokale verankering.

Het gaat om personen die sedert ten minste 5 jaar ononderbroken in België verblijven, die gedurende een periode wettelijk in België hebben gewoond en die bewijzen dat ze lokaal duurzaam zijn verankerd. Als criteria voor een duurzame lokale verankering gelden het schoolbezoek van de kinderen, de kennis van één van de nationale talen, het beroepsverleden, beschikken over kwalificaties of competenties,

Het advies van de lokale overheid zal in overweging worden genomen.

- De lokale verankering met arbeidsovereenkomst.

Het gaat om personen die vóór hun aanvraag tot regularisatie ononderbroken in België hebben gewoond sinds 31 maart 2007, die een arbeidsovereenkomst kunnen voorleggen en een arbeidskaart B kunnen verkrijgen.

Het toekennen van deze arbeidskaart gebeurt aan de hand van een koninklijk besluit van 7 oktober 2009. De aanvraag tot regularisatie moet ingediend zijn tussen 15 september 2009 en 15 december 2009.

Andere opvallende feiten van het jaar 2009:

- Een koninklijk besluit van 28 mei 2009 heeft de vrijstellingen inzake arbeidskaarten aangepast waar in bepaalde gevallen in werd voorzien voor het kaderpersoneel door het genot van deze vrijstelling uit te breiden naar het «directiepersoneel».
- De overgangsmaatregelen inzake het vrije verkeer van werknemers binnen de Europese Unie die van toepassing zijn op Bulgaren en Roemenen, werden verlengd voor een periode van drie jaar vanaf 1 januari 2009.
- Daar het bewijs van het risico op een ernstige verstoring van de Belgische arbeidsmarkt of van een dreiging in deze zin niet aan de Europese Commissie werd bezorgd door de Belgische regering, werden de overgangsmaatregelen die golden tegenover de acht nieuwe Lidstaten die in 2004 zijn toetreden, opgeheven op 30 april 2009. Met andere woorden, vanaf 1 mei 2009 wordt het Europese recht voor het vrije verkeer van werknemers toegepast op de onderdanen van de acht nieuwe Lidstaten (Polen, Litouwen, Letland, Hongarije, Tsjechische Republiek, Slowakije, Slovenië en Estland). Ter herinnering: Malta en Cyprus hadden reeds vrije toegang tot onze arbeidsmarkt.

Bibliografie

- CGVS, "Asielstatistieken. Overzicht 2008", juni 2009.
- Fedasil, "Jaarverslag 2008", mei 2009.
- Federaal Ministerie van Werkgelegenheid en arbeid, "De beroepsbevolking in België. Het land: situatie op 30 juni 1999", 2001.
- FOD WASO, "De immigratie in België. Aantallen, stromen en arbeidsmarkt" 2001, 2006 tot 2008.

Bijlagen

Bijlage 1.	Evolutie van de Belgische en buitenlandse bevolking
Bijlage 2.	Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)
Bijlage 2bis.	Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (vrouwen)
Bijlage 3.	Evolutie van de geboorten van Belgen en buitenlanders
Bijlage 4.	In het buitenland geboren bevolking volgens geboorteland
Bijlage 5.	Immigraties volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)
Bijlage 5bis.	Immigraties volgens nationaliteit (vrouwen)
Bijlage 6.	Emigraties volgens nationaliteit
Bijlage 7.	In België ingediende asielaanvragen naar nationaliteit
Bijlage 8.	Arbeidskaarten A en B afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)
Bijlage 8bis.	Arbeidskaarten A en B afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit (vrouwen)
Bijlage 9.	Arbeidskaarten C afgeleverd volgens nationaliteit
Bijlage 10.	In de loop van het jaar gestarte zelfstandigen en helpers
Bijlage 11.	Raming van de beroepsbevolking ¹ volgens nationaliteit
Bijlage 12.	Activiteitsgraad, werkzaamheidsgraad en werkloosheidsgraad van de Belgische en de buitenlandse bevolking
Bijlage 13.	Verdeling van de binnenlandse arbeid ¹ als loontrekkende naar nationaliteit
Bijlage 14.	Verdeling van de binnenlandse arbeid als niet loontrekkende ¹ naar nationaliteit ..
Bijlage 15.	Verdeling van de werkloosheid ¹ naar nationaliteit
Bijlage 16.	Graad van activiteit, werkzaamheid en werkloosheid volgens nationaliteit en geboorteland in 2008.
Bijlage 17.	Verdeling van de beroepsbevolking volgens scholingsniveau naar nationaliteit en geboorteland in 2008.
Bijlage 18.	Werkloosheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2008
Bijlage 19.	Werkloosheidsgraad per scholingsniveau naar nationaliteit en geboorteland in 2008
Bijlage 20.	Werkzaamheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2008
Bijlage 21.	Werkzaamheidsgraad per scholingsniveau per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2008
Bijlage 22.	Beroepsstatut van de werkende beroepsactieven naar nationaliteit en geboorteland in 2008
Bijlage 23.	Werknemers met atypische arbeidsovereenkomst naar nationaliteit en geboorteland (2008) - In % van het aantal loontrekkenden
Bijlage 24.	Toestand in 2008 van de personen die een baan bekleedden één jaar vóór de enquête

Bijlage 1. Evolutie van de Belgische en buitenlandse bevolking

	Bevolking in het begin van het jaar		Natuurlijke aangroei		Migratiesaldo		Netto aantal personen die nationaliteit verkregen	Statistische aanpassing ¹	Bevolking in het einde van het jaar		Buitenlanders/Totaal (%)	
	Totaal	Belgen Buitenlanders	Totaal	Belgen Buitenlanders	Totaal	Belgen Buitenlanders			Totaal	Belgen Buitenlanders		Totaal
1983	9.858.017	8.966.773	2.581	13.087	-7.575	-3.435	-4.140	9.318	9.853.023	8.962.150	890.873	9,04
1984	9.853.023	8.962.150	5.213	12.930	-515	-2.833	2.318	8.491	9.857.721	8.960.091	897.630	9,11
1985	9.857.721	8.960.091	1.592	6.505	-418	-4.997	4.579	63.824	9.858.895	9.012.413	846.482	8,59
1986	9.858.895	9.012.413	5.600	7.781	256	-7.205	7.461	8.477	9.864.751	9.011.504	853.247	8,65
1987	9.864.751	9.011.504	11.608	7.809	-643	-6.578	5.935	8.341	9.875.716	9.017.066	858.650	8,69
1988	9.875.716	9.017.066	14.213	7.793	-34	-5.991	5.957	8.330	9.927.612	9.058.855	868.757	8,75
1989	9.927.612	9.058.855	13.218	7.638	10.628	-5.456	16.084	8.768	9.947.782	9.066.970	880.812	8,85
1990	9.947.782	9.066.970	19.009	7.986	19.683	-3.744	23.427	8.612	9.986.975	9.082.447	904.528	9,06
1991	9.986.975	9.082.447	21.189	7.843	14.146	-4.672	18.818	8.418	10.021.997	9.099.495	922.502	9,20
1992	10.021.997	9.099.495	20.441	14.952	25.389	-1.545	26.934	46.308	10.068.319	9.159.054	909.265	9,03
1993	10.068.319	9.159.054	13.227	5.428	18.938	-2.909	21.847	16.348	10.100.631	9.180.063	920.568	9,11
1994	10.100.631	9.180.063	11.795	5.042	17.634	-4.240	21.874	25.766	10.130.574	9.208.236	922.338	9,10
1995	10.130.574	9.208.236	9.636	4.203	13.379	-6.630	20.009	26.709	10.143.047	9.233.278	909.769	8,97
1996	10.143.047	9.233.278	11.074	3.883	12.714	-6.746	19.460	24.552	10.170.226	9.258.305	911.921	8,97
1997	10.170.226	9.258.305	12.062	3.970	6.041	-8.641	14.682	31.598	10.192.264	9.289.144	903.120	8,86
1998	10.192.264	9.289.144	9.693	3.473	6.740	-7.696	14.436	33.918	10.213.752	9.321.772	891.980	8,73
1999	10.213.752	9.321.772	8.565	3.118	12.252	-9.088	21.340	24.119	10.239.085	9.341.975	897.110	8,76
2000	10.239.085	9.341.975	9.980	2.658	12.137	-9.590	21.727	61.878	10.263.414	9.401.729	861.685	8,40
2001	10.263.414	9.401.729	10.725	2.393	24.887	-9.888	34.775	62.881	10.309.725	9.462.991	846.734	8,21
2002	10.309.725	9.462.991	5.583	4.208	31.092	-8.092	39.184	46.314	10.355.844	9.505.767	850.077	8,21
2003	10.355.844	9.505.767	5.110	3.449	27.790	-7.089	34.879	33.633	10.396.421	9.536.134	860.287	8,27
2004	10.396.421	9.536.134	13.672	2.212	27.036	-7.682	34.718	34.659	10.445.852	9.574.990	870.862	8,34
2005	10.445.852	9.574.990	14.724	2.596	30.922	-8.030	38.952	31.412	10.511.382	9.610.909	900.473	8,57
2006	10.511.382	9.610.909	19.795	3.441	37.040	-7.039	44.079	31.860	10.584.534	9.652.373	932.161	8,81
2007	10.584.534	9.652.373	20.005	3.836	45.529	-9.347	54.876	35.945	10.666.866	9.695.418	971.448	9,11
2008	10.666.866	9.695.418	23.462	6.239	63.877	-9.785	73.662	37.710	10.753.080	9.739.820	1.013.260	9,42

Bron: ADSEI

¹De statistische aanpassing met inbegrip van de laatsttijd geregistreerde wijzigingen (na de maand maart van het volgende jaar) maar inzonderheid de "registerwijzigingen", met name de personen die zich reeds in België hadden aangeboden zonder in het bevolkingsregister te zijn ingeschreven; zo worden de asielzoekers ingeschreven in een wachtregister en niet in het bevolkingsregister (bijz) erkend zijn als vluchtelingen

Bijlage 2. Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Italië	205.782	202.645	200.281	195.586	190.792	187.021	183.021	179.015	175.498	171.918	169.027	166.956
Frankrijk	103.563	105.113	107.240	109.322	111.146	113.037	114.943	117.349	120.600	125.061	130.568	136.639
Nederland	82.300	84.213	85.763	88.813	92.561	96.643	100.700	104.978	110.492	116.970	123.454	130.230
Marokko	132.831	125.082	121.984	106.822	90.642	83.631	81.763	81.279	80.602	80.579	79.858	79.426
Spanje	47.415	46.635	45.917	43.356	44.958	44.460	43.802	43.200	42.907	42.765	42.705	43.629
Turkije	73.818	70.701	69.183	56.172	45.866	42.562	41.336	39.885	39.664	39.419	39.532	39.564
Duitsland	33.320	34.044	34.321	34.579	34.660	35.087	35.530	36.324	37.007	37.621	38.366	39.137
Verenigd Koninkrijk	26.095	25.902	26.156	26.600	26.363	26.247	26.183	25.982	25.697	25.139	25.126	36.259
Polen	6.034	6.319	6.319	6.319	8.884	10.354	11.570	13.996	18.026	23.212	30.392	31.681
Portugal	25.276	25.507	25.560	25.634	25.753	26.033	26.802	27.373	27.975	28.724	29.800	25.495
Roemenië	2.150	2.063	2.311	2.391	3.315	4.012	4.617	5.585	7.535	10.195	15.253	21.403
Kongo (DR)	12.130	12.428	12.458	11.337	12.974	13.572	13.823	13.171	13.454	14.216	15.027	16.826
Griekenland	19.216	18.832	18.386	17.954	17.578	17.288	17.096	16.588	16.325	15.742	15.181	14.922
Rusland		0	0	2.627	3.037	3.451					11.650	11.788
USA	12.592	12.394	12.235	11.852	11.814	11.709	11.582	11.476	11.180	11.149	11.235	11.377
Bulgarije	799	846	929	1.069	1.529	1.903	2.214	2.653	3.279	3.900	6.753	10.410
Ex Joegoslavië	1.309	5.982	10.466	11.073	11.525				7.781	8.242	8.883	8.716
Algerije	8.878	8.452	8.313	7.685	7.216	7.221	7.336	7.363	7.481	7.776	8.131	8.431
China	3.428	3.454	3.604	3.845	4.472	6.011	6.883	7.283	7.452	7.845	7.985	8.304
India	3.059	3.156	3.309	3.400	3.589	3.944	4.363	4.750	5.300	5.714	6.163	6.749
Kameroen	1.558	1.564	1.627	1.689	1.896	2.207	2.432	2.711	3.265	3.906	4.855	6.140
Japan	3.590	3.545	3.704	3.733	3.391	3.776	3.958	4.192	4.277	4.468	4.578	4.660
Brazilië	1.492	1.520	1.621	1.718	1.840	2.024	2.160	2.412	2.721	3.338	3.860	4.528
Zweden	3.946	4.165	4.284	4.391	4.282	4.404	4.437	4.414	4.374	4.357	4.399	4.492
Luxemburg	4.480	4.396	4.353	4.283	4.269	4.299	4.312	4.290	4.295	4.340	4.380	4.453
Iran	1.149	1.007	962	906	907	958	1.073	1.218	1.835	1.835	3.374	3.944
Armenië		0	0	480	1.035	1.316			1.822	2.175	2.939	3.866
Tunesië	4.655	4.243	4.159	3.615	3.324	3.263	3.328	3.299	3.407	3.486	3.567	3.802
Pakistan	1.864	1.975	2.075	1.921	2.016	2.375	2.621	2.931	3.430	3.762	3.742	3.750
Ierland	3.336	3.350	3.295	3.356	3.394	3.453	3.466	3.425	3.433	3.412	3.406	3.567
Slowakije		265	317	412	556	824	972	1.218	1.981	2.524	3.001	3.396
Anderen landen	77.055	72.182	75.978	68.745	71.150	86.992	97.964	102.502	107.378	114.258	114.258	118.720
Totaal	903.120	891.980	897.110	861.685	846.734	850.077	860.287	870.862	900.473	932.161	971.448	1.013.260
Waanvan Vrouwen	430.256	427.146	431.207	415.777	408.619	410.425	417.648	425.152	441.403	457.726	476.551	497.216
Waanvan EU	562.096	562.534	534.328	533.366	564.172	566.665	569.011	591.404	603.383	617.250	658.589	691.115
Belgen	9.289.144	9.321.772	9.342.100	9.401.700	9.462.991	9.505.767	9.536.134	9.574.990	9.610.909	9.652.373	9.695.418	9.739.820
Waanvan Vrouwen	4.779.336	4.792.888	4.801.864	4.829.618	4.858.818	4.878.534	4.891.597	4.909.375	4.926.158	4.945.400	4.966.006	4.987.213
Totaal	10.192.264	10.213.752	10.239.850	10.263.414	10.309.725	10.355.844	10.396.421	10.445.852	10.511.382	10.584.534	10.666.866	10.753.080

Bron: ADSEI (gegevens aan 31 december)

Bijlage 2bis. Verdeling van de buitenlandse bevolking volgens nationaliteit (vrouwen)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	% Vrouwen in 2008
Italië	92.017	90.883	90.089	88.250	86.297	84.819	83.145	81.498	80.071	78.536	77.107	76.197	45,6%
Frankrijk	53.251	54.195	55.449	56.669	57.585	58.479	59.545	60.944	62.710	65.067	67.754	70.902	51,9%
Nederland	36.540	37.605	38.369	39.928	41.707	43.762	45.790	47.812	50.551	53.805	56.961	60.273	46,3%
Marokko	62.022	58.587	57.017	50.061	41.856	38.410	38.127	38.662	38.789	39.319	39.456	39.564	49,8%
Spanje	22.855	22.598	22.348	22.219	22.183	22.038	21.777	21.554	21.476	21.399	21.367	21.731	49,8%
Turkije	36.692	35.460	34.875	28.475	23.173	21.470	20.767	20.050	19.998	19.896	19.932	19.778	50,0%
Duitsland	16.187	16.606	16.811	16.973	17.077	17.376	17.748	18.198	18.608	18.922	19.248	19.691	50,3%
Polen	4.028	4.149	4.415	4.501	5.591	6.373	6.988	8.119	9.908	11.943	14.910	17.681	55,8%
Portugal	12.481	12.598	12.683	12.710	12.807	12.873	13.207	13.577	13.856	14.089	14.538	15.335	60,1%
Verenigd Koninkrijk	11.962	11.849	11.880	12.018	11.924	11.828	11.743	11.594	11.474	11.259	11.236	11.346	31,3%
Roemenië	1.240	1.243	1.421	1.440	1.849	2.308	2.676	3.215	4.223	5.472	7.616	10.338	48,3%
Kongo (DR)	5.978	6.094	6.170	5.562	6.379	6.624	6.842	6.545	6.761	7.214	7.701	8.609	51,2%
Griekenland	8.938	8.749	8.597	8.430	8.295	8.179	8.118	7.927	7.873	7.657	7.421	7.313	49,0%
Rusland		0	0	1.562	1.834	2.120					6.201	6.545	55,5%
VSA	6.391	6.295	6.204	5.982	5.998	5.924	5.840	5.791	5.671	5.614	5.643	5.711	50,2%
Bulgarije	463	501	575	632	876	1.085	1.279	1.537	1.882	2.211	3.410	5.106	49,0%
Ex Joegoslavië	628	2.896	5.010	5.339	5.545				3.765	4.015	4.287	4.147	47,6%
Algerije	3.996	3.815	3.773	3.493	3.162	3.091	3.084	3.133	3.151	3.274	3.436	3.542	42,0%
China	1.771	1.812	1.934	2.088	2.372	3.097	3.603	3.667	4.025	4.207	4.335	4.515	54,4%
India	1.258	1.313	1.363	1.428	1.386	1.452	1.675	1.871	2.186	2.365	2.521	2.701	40,0%
Kameroen	703	710	777	796	871	1.011	1.167	1.323	1.617	1.987	2.499	3.144	51,2%
Japan	1.780	1.795	1.902	1.921	1.921	2.003	2.093	2.228	2.278	2.400	2.459	2.513	53,9%
Brazilië	989	1.011	1.097	1.152	1.244	1.351	1.452	1.595	1.757	2.157	2.445	2.838	62,7%
Zweden	2.048	2.162	2.250	2.309	2.240	2.321	2.343	2.336	2.311	2.324	2.339	2.397	53,4%
Luxemburg	1.886	1.858	1.844	1.807	1.809	1.818	1.833	1.824	1.838	1.879	1.898	1.955	43,9%
Iran	583	516	493	477	474	496	534	596	858	1.290	1.503	1.733	43,9%
Tunesië	1.803	1.661	1.622	1.397	1.255	1.165	1.212	1.209	1.263	1.303	1.363	1.493	39,3%
Armenië		0	0	256	526	672			926	1.134	1.529	2.010	52,0%
Pakistan	626	688	750	721	701	707	771	921	1.238	1.471	1.534	1.554	41,4%
Ierland	1.886	1.870	1.804	1.853	1.869	1.871	1.873	1.830	1.803	1.789	1.784	1.825	51,2%
Slowakije		191	212	266	348	497	601	734	1.136	1.384	1.609	1.844	54,3%
Anderen landen	39.254	37.436	39.473	35.062	37.465	45.205	51.815	54.662	57.400	62.344	60.509	62.885	53,0%
Totaal	430.256	427.146	431.207	415.777	408.619	410.425	417.648	425.152	441.403	457.726	476.551	497.216	49,1%
<i>Waarvan EU</i>	264.068	265.237	266.550	267.745	268.449	269.139	271.926	285.673	292.305	299.141	319.041	334.643	48,4%
Belgen	4.779.336	4.792.888	4.801.864	4.829.618	4.858.818	4.878.534	4.891.597	4.909.375	4.926.158	4.945.400	4.966.006	4.987.213	51,2%
Totaal	5.209.592	5.220.034	5.233.071	5.245.395	5.267.437	5.288.959	5.309.245	5.334.527	5.367.561	5.403.126	5.442.557	5.484.429	51,0%

Bron: ADSEI (gegevens aan 31 december)

Bijlage 3. Evolutie van de geboorten van Belgen en buitenlanders

	Totaal	Belgen	Buitenlanders	Aandeel buitenlanders
1981	124 827	105 454	19 373	15,5%
1982	120 382	101 833	18 549	15,4%
1983	117 395	100 126	17 269	14,7%
1984	115 790	98 624	17 166	14,8%
1985	114 283	101 918	12 365	10,8%
1986	117 271	105 064	12 207	10,4%
1987	117 448	105 260	12 188	10,4%
1988	118 764	106 477	12 287	10,3%
1989	120 550	108 371	12 179	10,1%
1990	123 554	111 007	12 547	10,2%
1991	125 412	112 743	12 669	10,1%
1992	124 182	113 823	10 359	8,3%
1993	119 828	109 618	10 210	8,5%
1994	115 361	105 441	9 920	8,6%
1995	114 226	104 882	9 344	8,2%
1996	115 214	106 174	9 040	7,8%
1997	115 864	106 599	9 265	8,0%
1998	114 276	105 579	8 697	7,6%
1999	113 469	104 929	8 540	7,5%
2000	114.883	106.660	8.223	7,2%
2001	114.172	106.243	7.929	6,9%
2002	111.225	104.284	6.941	6,2%
2003	112.149	104.947	7.202	6,4%
2004	115.618	107.895	7.723	6,7%
2005	118.002	109.881	8.121	6,9%
2006	121.382	112.343	9.039	7,4%
2007	120.663	110.910	9.753	8,1%
2008	128.049	115.489	12.560	9,8%

Bron: ADSEI

Bijlage 4. In het buitenland geboren bevolking volgens geboorteland

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Waarvan Vrouwen								
Marokko	107.276	118.764	126.504	134.248	141.291	147.937	155.126	162.626	170.238	47.919	53.064	56.814	61.127	65.210	68.763	72.629	76.676	80.743
Frankrijk	150.301	151.892	152.518	153.010	154.215	156.192	159.326	164.573	169.014	85.791	86.335	86.452	86.616	87.244	88.198	89.648	92.172	94.289
Nederland	92.267	97.813	101.252	104.402	107.679	111.561	115.757	120.369	123.792	48.156	50.467	51.982	53.417	54.751	56.573	58.645	60.848	62.467
Italië	135.226	132.223	130.466	128.747	126.745	125.059	123.589	122.212	121.382	64.547	63.540	62.867	62.171	61.301	60.674	60.005	59.311	58.968
Turkije	66.528	71.631	78.575	78.574	81.010	83.847	86.411	89.048	91.407	32.049	34.606	38.009	38.009	39.239	40.698	41.932	43.167	44.264
Duitsland	83.714	83.434	80.135	83.346	83.491	83.567	83.634	83.761	84.187	47.216	46.847	44.674	46.662	46.609	46.563	46.450	46.376	46.466
Kongo (DR)	46.762	50.771	52.696	53.814	66.842	68.468	70.513	72.393	74.180	23.778	26.052	27.132	27.914	34.798	35.831	37.019	38.184	39.352
Polen	18.398	20.437	21.927	23.037	25.242	28.966	33.715	40.481	45.522	12.183	13.539	14.444	15.090	16.174	17.895	19.782	22.580	24.993
Rusland (Waarvan Ex-USSR)				17.594	25.104	29.798	34.038	38.352						11.411	15.367	18.014	20.444	23.066
Spanje	37.335	36.962	36.642	36.207	35.739	35.508	35.387	35.471	36.094	19.769	19.794	19.720	19.566	19.401	19.373	19.334	19.443	19.790
Ex Joegoslavië	21.462	20.851	23.177	25.827	27.558	29.829	31.764	34.231	34.439	10.276	10.094	11.171	12.470	13.373	14.569	15.545	16.792	16.935
Portugal	21.189	21.331	21.657	22.324	22.795	23.337	24.005	24.950	26.541	10.831	10.910	11.012	11.300	11.615	11.866	12.067	12.432	13.113
Roemenië	6.216	7.662	8.718	9.459	10.628	12.628	15.322	20.374	26.154	3.468	4.281	4.857	5.341	6.040	7.122	8.436	10.623	13.251
Verenigd Koninkrijk	26.148	26.089	25.909	25.634	25.286	24.875	24.209	24.061	24.151	13.299	13.133	12.947	12.726	12.453	12.211	11.835	11.732	11.652
Algerije	14.014	15.121	16.027	16.956	17.730	18.467	19.373	20.295	21.226	6.164	6.694	7.056	7.433	7.823	8.159	8.559	8.975	9.358
China	5.569	7.125	8.986	10.138	10.959	11.535	12.373	14.537	15.010	3.087	4.016	5.008	5.744	6.315	6.780	7.273	7.843	8.811
VSA	14.134	14.045	14.107	14.071	14.250	14.237	14.358	14.603	14.923	7.312	7.292	7.294	7.256	7.316	7.302	7.347	7.425	7.562
India	8.779	9.778	10.515	11.158	11.739	12.477	13.076	13.773	14.673	4.730	5.102	5.341	5.673	5.923	6.305	6.588	6.835	7.175
Griekenland	15.362	15.129	15.069	15.081	14.811	14.694	14.452	14.261	14.208	7.325	7.276	7.276	7.267	7.188	7.187	7.133	7.093	7.093
Luxemburg	10.402	10.502	10.597	10.811	10.988	11.169	11.457	11.768	12.104	5.915	5.915	5.934	6.005	6.073	6.134	6.270	6.400	6.567
Bulgarije	1.749	2.512	3.011	3.390	3.958	4.673	5.394	6.156	7.144	1.016	1.433	1.726	1.956	2.301	2.708	3.114	4.333	5.960
Rwanda	5.818	6.918	7.469	8.033	8.695	9.371	10.016	10.828	11.424	3.129	3.687	3.988	4.309	4.702	5.077	5.425	5.901	6.255
Tunesië	7.463	8.148	8.576	8.975	9.260	9.619	10.039	10.480	11.036	2.420	2.679	2.811	3.000	3.118	3.294	3.461	3.649	3.900
Kameroen	2.001	2.571	3.049	3.456	3.973	4.715	5.551	6.792	8.293	959	1.219	1.444	1.697	1.992	2.383	2.841	3.501	4.279
Brazilië	3.623	4.136	4.449	4.740	5.161	5.711	6.510	7.303	8.261	2.165	2.480	2.680	2.881	3.142	3.457	3.946	4.412	4.964
Pakistan	3.768	4.359	5.005	5.437	5.990	6.720	7.272	7.756	8.125	1.124	1.342	1.469	1.615	1.861	2.250	2.572	2.823	2.994
Filipijnen	5.073	5.846	6.306	6.600	6.829	7.061	7.402	7.718	8.092	3.891	4.455	4.834	5.065	5.233	5.412	5.688	5.925	6.219
Iran	3.806	3.984	4.136	4.368	4.681	5.475	6.653	7.334	7.837	1.605	1.724	1.794	1.887	2.044	2.393	2.892	3.184	3.411
Vietnam	7.004	7.215	7.382	7.536	7.586	7.643	7.685	7.778	7.813	3.559	3.747	3.863	3.975	4.056	4.099	4.163	4.241	4.281
Anderen	137.410	154.909	166.939	176.087	157.337	168.470	179.135	188.353	204.094	74.617	83.875	90.520	95.541	84.080	89.882	95.208	99.642	107.426
Totaal	1.058.797	1.112.158	1.151.799	1.185.456	1.220.062	1.268.915	1.319.302	1.380.323	1.444.316	548.300	575.598	595.119	613.713	632.786	658.525	683.821	713.553	745.604
In % van de totale bevolking	10,3%	10,8%	11,1%	11,4%	11,7%	12,1%	12,5%	12,9%	13,4%									
Waarvan EU	551.658	591.425	590.619	595.813	634.406	643.991	655.246	701.430	727.141	293.133	313.446	312.203	315.026	338.689	343.537	348.401	371.242	383.176

Bron: ADSEI

Bijlage 5. Immigraties volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Frankrijk	7.022	7.386	7.933	8.108	8.040	8.135	8.191	9.521	10.378	11.570	12.269	14.086
Nederland	6.287	6.242	6.201	7.178	8.167	8.404	8.547	8.789	10.109	11.488	11.370	11.702
Polen	1.063	1.118	1.151	1.134	2.928	2.427	2.086	3.481	4.816	6.694	9.393	8.963
Marokko	3.880	4.327	4.936	5.667	7.072	8.495	8.444	8.014	7.106	7.488	7.831	8.221
Roemenië	384	387	587	650	966	994	998	1.438	2.322	3.059	5.491	6.779
Bulgarije	180	197	227	269	425	474	498	706	853	797	2.625	3.887
Duitsland	3.114	3.206	3.070	3.037	2.884	2.966	2.942	3.308	3.250	3.290	3.385	3.763
Italië	2.767	2.503	2.603	2.600	2.439	2.310	2.293	2.301	2.464	2.613	2.708	3.655
Portugal	1.618	1.386	1.313	1.324	1.347	1.567	1.823	1.907	1.934	2.030	2.293	3.200
Turkije	1.436	2.447	2.216	2.812	2.982	3.872	3.828	3.234	3.387	2.999	3.180	3.172
Spanje	1.162	1.141	1.163	1.355	1.528	1.503	1.545	1.591	1.827	1.848	1.902	2.829
VSA	3.127	2.829	2.888	2.794	2.891	2.701	2.483	2.603	2.408	2.553	2.455	2.631
Verenigd Koninkrijk	2.704	2.722	3.019	3.225	2.660	2.543	2.496	2.366	2.213	2.015	2.042	2.363
India	435	536	561	662	852	959	1.101	1.213	1.339	1.516	1.640	2.058
China	590	663	698	815	1.272	2.125	1.575	1.393	1.222	1.469	1.171	1.270
Kameroen	279	296	323	416	487	472	451	510	618	638	835	1.220
Brazilië	633	680	816	813	1.425	1.325	1.134	584	737	1.022	996	1.209
Kongo (DR)	797	872	956	890	798	820	938	1.147	1.105	1.068	1.181	1.164
Japan	320	357	425	466	673	710	732	1.083	1.027	999	1.027	1.084
Algerije	630	502	537	579	645	594	610	768	725	736	879	915
Rusland	10.812	10.896	16.161	12.501	15.493	16.834	16.085	15.894	16.924	16.781	17.931	21.005
Totaal buitenlanders	49.240	50.693	57.784	57.295	65.974	70.230	68.800	72.446	77.411	83.433	93.387	106.012
<i>Waarvan EU</i>	27.583	27.362	28.022	29.604	29.689	30.225	30.457	37.205	41.311	45.717	57.973	67.108
Belgen	9.609	10.573	10.682	11.321	11.610	12.425	13.113	12.932	12.953	12.857	13.189	13.179
Aandeel-EU/ buitenlanders	56,0%	54,0%	48,5%	51,7%	45,0%	43,0%	44,3%	51,4%	53,4%	54,8%	62,1%	63,3%

Bron: ADSEI

Bijlage 5bis. Immigraties volgens nationaliteit (vrouwen)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	% vrouwen in 2008
Frankrijk	3.996	4.071	4.008	4.071	4.160	4.865	5.254	5.871	6.134	7.117	50,5%
Nederland	2.813	3.328	3.758	3.892	3.977	4.037	4.801	5.442	5.332	5.539	47,3%
Polen	793	744	1.717	1.441	1.211	1.830	2.289	2.680	3.665	3.820	42,6%
Marokko	2.127	2.651	2.906	4.035	4.506	4.383	3.782	3.987	4.237	4.361	53,0%
Roemenië	406	403	554	579	648	862	1.302	1.566	2.404	3.027	44,7%
Bulgarije	153	163	247	289	313	435	448	452	1.161	1.764	45,4%
Duitsland	1.592	1.520	1.458	1.533	1.571	1.698	1.700	1.650	1.677	1.924	51,1%
Italië	1.164	1.193	1.178	1.105	1.109	1.053	1.134	1.189	1.147	1.627	44,5%
Portugal	609	571	579	630	802	958	880	866	975	1.340	41,9%
Turkije	1.077	1.428	1.445	1.936	1.928	1.641	1.761	1.533	1.575	1.577	49,7%
Spanje	673	753	854	840	871	894	985	985	994	1.376	48,6%
VSA	1.502	1.492	1.542	1.418	1.318	1.374	1.276	1.344	1.240	1.395	53,0%
Verenigd Koninkrijk	1.336	1.475	1.262	1.163	1.117	1.037	1.040	945	938	1.035	43,8%
India	233	276	320	331	469	486	575	562	587	684	33,2%
China	395	460	648	1.062	874	738	668	718	638	726	57,2%
Kameroen						269	337	369	463	625	51,2%
Brazilië	210	235	271	293	297	363	428	629	588	741	61,3%
Kongo (DR)	438	414	754	668	642	620	613	548	619	621	53,4%
Japan	504	420	399	428	465	537	508	504	510	549	50,6%
Algerije	207	246	283	329	374	415	347	377	445	401	43,8%
Rusland	341	382	408	405	449	412	463	552	550	609	72,8%
Anderen landen	9.048	7.367	8.813	9.521	9.525	9.481	10.031	10.189	10.737	12.429	59,2%
Totaal buitenlanders	29.276	29.210	32.996	35.564	36.177	37.976	40.159	42.406	46.066	52.678	49,7%
<i>Waarvan EU</i>	13.700	14.421	14.491	14.718	15.007	18.633	20.534	21.946	26.856	31.803	47,4%
Belgen	5.000	5.290	5.441	5.785	6.113	6.194	6.115	5.941	6.019	5.930	45,0%
<i>Aandeel-EU/buitenlanders</i>	46,8%	49,4%	43,9%	41,4%	41,5%	49,1%	51,1%	51,8%	58,3%	60,4%	

Bron: ADSEI

Bijlage 6. Emigraties volgens nationaliteit

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Frankrijk	4.548	5.251	5.251	5.315	5.145	5.383	5.488	6.270	6.454	6.418	5.997	7.226
Nederland	4.412	4.182	4.436	3.736	3.925	3.837	4.182	4.134	4.349	4.837	5.071	5.381
Polen	469	482	412	474	327	411	641	801	887	1.520	2.353	3.407
Duitsland	2.447	2.566	2.729	2.591	2.608	2.429	2.347	2.438	2.524	2.570	2.453	2.756
VSA	2.952	3.196	3.180	3.316	2.922	2.742	2.552	2.549	2.652	2.478	2.415	2.436
Italië	2.208	2.708	2.299	2.211	2.243	2.260	1.990	2.381	2.292	2.218	1.952	2.066
Verenigd Koninkrijk	2.777	2.892	2.764	2.802	2.677	2.458	2.406	2.458	2.421	2.489	1.990	1.984
Spanje	1.424	1.642	1.645	1.503	1.551	1.756	1.753	1.775	1.683	1.558	1.547	1.491
Portugal	1.365	1.312	1.453	1.270	1.137	1.176	1.041	1.249	1.286	1.266	1.184	1.300
India	229	337	291	291	285	273	489	659	605	879	958	1.158
Japan	861	938	831	885	859	734	780	863	962	845	948	1.023
Turkije	491	570	559	419	327	286	481	683	642	727	715	1.007
China	481	462	454	425	347	372	523	835	906	888	882	983
Roemenië	150	175	147	232	128	123	235	270	283	368	524	879
Marokko	725	765	824	573	351	427	586	737	803	634	722	845
Griekenland	676	781	849	604	560	551	533	757	715	685	545	645
Canada	373	363	430	364	425	469	478	526	553	439	528	640
Zweden	462	530	550	633	629	438	496	551	548	547	453	563
Finland	310	346	393	377	402	389	465	453	352	407	346	430
Hongarije								279	287	247	243	420
Anderen landen	7.198	6.759	6.947	7.547	4.351	4.532	6.455	7.060	7.255	7.334	6.685	8.297
Totaal buitenlanders	34.558	36.257	36.444	35.568	31.199	31.046	33.921	37.728	38.459	39.354	38.511	44.937
<i>Waarvan EU</i>	21.599	23.332	23.551	21.753	21.378	21.671	21.659	25.116	25.195	26.405	26.393	30.927
Belgen	15.846	16.331	16.927	17.965	21.498	20.517	20.202	20.614	20.983	19.896	22.536	23.125
<i>Aandeel-EU/ buitenlanders</i>	62,5%	64,4%	64,6%	61,2%	68,5%	69,8%	63,9%	66,6%	65,5%	67,1%	68,5%	68,8%

Bron: ADSEI

Bijlage 7. In België ingediende asielaanvragen naar nationaliteit

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Rusland	1.156	1.680	1.361	1.438	1.582	1.436	1.620
Irak	461	282	388	903	695	825	1.070
Afghanistan	326	329	287	253	365	696	879
Guinea	515	354	565	643	413	526	661
Iran	743	1.153	512	497	631	411	614
Kongo (DR)	1.789	1.778	1.471	1.272	843	716	579
Servië ¹	1.451	1.198	1.294	1.203	778	1.219	572
Republiek Kosovo ¹							478
Armenië	340	316	477	706	381	339	461
Kameroen	435	625	506	530	335	279	367
Turkije	970	618	561	453	380	250	284
Syrië	199	210	182	228	167	199	281
Rwanda	487	450	427	565	370	321	273
Slowakije	635	390	730	773	126	364	239
Georgië	313	302	211	256	232	156	222
Algerije	936	400	357	245	180	176	206
Anderen	8.049	6.855	6.028	5.992	4.109	3.202	3.446
Totaal	18.805	16.940	15.357	15.957	11.587	11.115	12.252

Bron: Dienst Vreemdelingenzaken

¹De 17 februari 2008, de Republiek Kosovo verklaard haar onafhankelijkheid ten aanzien van Servië.

Bijlage 8. Arbeidskaarten A en B afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit (mannen + vrouwen)

	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	Waarvan eerste arbeidsk aanten ¹	Totaal	Waarvan eerste arbeidsk aanten	Totaal	Waarvan eerste arbeidsk aanten	Totaal	Waarvan eerste arbeidsk aanten	Totaal	Waarvan eerste arbeidsk aanten	Totaal	Waarvan eerste arbeidsk aanten	Totaal	Waarvan eerste arbeidsk aanten	Totaal	Waarvan eerste arbeidsk aanten	Totaal	Waarvan eerste arbeidsk aanten	Totaal
Afrika totaal	2.826	1.997	2.546	1.642	2.489	1.437	1.252	573	807	241	908	416	939	1.134	516	1.414	651	
Zuid-Afrika	156	82	161	77	169	80	123	50	93	29	122	59	117	143	81	121	59	
Kongo (DR)	655	1.997	424	282	348	231	133	68	89	21	101	44	120	150	63	165	58	
Marokko	856	639	884	664	858	557	368	182	198	55	208	73	212	268	133	330	142	
Amerika totaal	2.457	1.322	2.560	1.299	2.240	1.023	1.792	733	1.807	816	1.921	932	2.068	2.098	1.004	2.537	1.342	
Brazilië	223	157	184	79	140	68	122	40	176	114	178	101	192	238	129	303	166	
Canada	368	222	390	200	372	169	300	102	288	107	288	103	290	284	140	299	145	
VSA	1.455	686	1.574	807	1.331	591	1.106	467	1.103	504	1.181	590	1.231	1.181	558	1.382	712	
Azië totaal	3.078	1.652	3.185	1.645	3.472	1.757	2.979	1.391	3.041	1.419	3.574	1.734	4.144	4.974	2.701	6.082	3.465	
China	493	266	499	266	558	268	393	193	300	131	419	219	555	616	302	644	363	
India	675	413	821	512	1.049	686	642	194	1.167	666	1.324	793	1.656	1.084	2.170	2.922	1.961	
Japan	976	350	1.025	395	1.090	417	1.022	383	1.063	406	1.195	466	1.234	399	1.327	1.387	492	
Europa totaal	3.510	2.375	3.611	2.290	12.554	2.283	3.499	1.852	3.406	1.778	5.448	3.200	13.447	8.855	30.982	40.614	19.432	
Bulgarije	193	100	219	120	226	93	236	99	194	68	217	96	225	2027	1.525	3.180	1.744	
Estland	11	7	10	3	9	5	10	4	10	5	12	8	27	21	35	18	34	
Hongarije	158	107	150	82	357	245	145	67	157	91	162	95	306	190	326	176	488	
Leland	12	11	13	7	17	8	21	11	20	14	24	7	28	13	34	21	54	
Litouwen	28	24	29	23	33	33	20	11	31	26	35	27	80	56	109	61	146	
Polen	420	296	498	350	597	383	851	582	1.425	1.046	3.132	2.125	10.391	7.212	22.158	12.820	27.123	
Tsjechië	148	78	181	126	163	104	256	154	136	61	165	99	255	159	492	234	491	
Roemenië	285	165	392	248	408	183	398	169	367	105	492	211	687	339	3.876	2.863	6.879	
Rusland	378	191	368	168	428	164	319	89	271	71	277	111	290	126	333	146	332	
Slowakije	100	60	141	82	221	148	148	87	120	60	143	80	407	294	578	341	624	
Slovenië	253	198	246	226	243	187	205	151	11	6	22	16	20	9	35	27	62	
Turkije	447	336	436	282	415	252	290	135	240	95	349	182	407	207	543	282	708	
Oceanië totaal	168	96	189	121	177	71	163	74	151	66	155	67	149	55	147	74	159	
Australië	126	70	141	87	135	61	130	60	123	54	125	52	123	48	113	56	130	
Anderen	34	25	23	22	214	104	6	4	1	1	5	2	4	3	0	5	3	
Totaal	12.073	7.467	12.114	7.019	21.146	6.675	9.691	4.627	9.213	4.321	12.011	6.305	20.751	12.472	39.336	50.811	24.980	

Bron: FOD WASO

¹Tot 1 april 2003 kon een arbeidskaart A een eerste arbeidskaart zijn aangezien zij kon worden afgegeven aan een vreemdeling die nooit in België had gewerkt maar die, bij voorbeeld, wel al sedert 5 jaar in België verbleef. Sedert 1 april 2003 echter mag een arbeidskaart A geen eerste arbeidskaart meer zijn aangezien zij slechts wordt afgegeven aan vreemdelingen die reeds in België sedert 3 of 4 jaar hebben gewerkt met een arbeidskaart B (terwijl de overige categorieën vreemdelingen die voor een arbeidskaart A in aanmerking kwamen op grond van hun verblijf, hun verwantschapsbanden, ...thans zijn vrijgesteld van welke arbeidskaart ook).

Bijlage 8bis. Arbeidskaarten A en B afgeleverd aan werknemers volgens nationaliteit (vrouwen)

	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	Totaal aarten	Waarvan eerste arbeidsk aarten	Totaal aarten	Waarvan eerste arbeidsk aarten	Totaal aarten	Waarvan eerste arbeidsk aarten	Totaal aarten	Waarvan eerste arbeidsk aarten	Totaal aarten	Waarvan eerste arbeidsk aarten	Totaal aarten	Waarvan eerste arbeidsk aarten	Totaal aarten	Waarvan eerste arbeidsk aarten	Totaal aarten	Waarvan eerste arbeidsk aarten	Totaal aarten	Waarvan eerste arbeidsk aarten
Afrika totaal	857	680	759	527	727	483	341	184	227	80	278	122	328	163	425	201	484	219
Zuid-Afrika	43	31	36	16	40	21	36	19	29	12	35	14	44	27	55	38	42	25
Kongo (DR)	310	257	201	136	166	118	65	37	40	10	50	25	59	26	80	34	90	33
Marokko	204	161	219	167	232	170	99	57	62	22	70	29	67	27	87	49	86	33
Amerika totaal	615	343	644	373	619	289	473	218	451	200	522	271	575	288	673	340	835	470
Brazilië	34	17	35	16	39	20	24	6	26	13	46	28	54	29	70	38	82	49
Canada	83	49	103	70	97	46	77	39	76	35	74	35	94	47	105	53	109	53
VSA	349	177	361	197	342	143	274	120	258	106	281	141	283	133	315	165	392	207
Azië totaal	516	319	553	311	557	285	487	244	437	214	544	265	662	364	903	552	1.240	781
China	118	71	144	87	181	93	140	70	87	40	100	41	162	81	192	90	242	132
India	77	54	90	55	98	53	104	52	121	74	153	98	177	120	313	227	425	290
Japan	99	31	102	42	91	33	99	43	90	29	116	43	111	35	116	49	115	52
Europa totaal	1.020	714	1.042	688	3.183	678	966	500	1.063	619	1.924	1.192	4.473	2.916	9.876	6.255	14.237	7.366
Bulgarije	80	45	92	56	106	54	109	42	88	37	125	60	150	75	737	527	1.211	704
Estland	4	3	5	2	5	3	6	2	5	3	6	4	13	11	19	12	21	10
Hongarije	49	32	58	35	63	25	44	19	42	26	69	49	128	83	109	58	150	88
Litland	3	3	2	2	12	7	14	7	10	5	11	3	14	6	16	10	23	16
Litouwen	20	18	18	13	26	21	12	9	11	10	15	11	23	16	36	22	47	29
Polen	111	62	187	139	261	165	235	164	449	346	1.057	737	3.186	2.186	6.716	4.164	9.257	4.593
Tsjechië	35	25	47	34	39	22	39	22	32	22	72	52	96	61	110	63	101	48
Roemenië	108	64	135	93	165	86	151	77	165	61	250	124	442	242	1.567	1.089	2.789	1.552
Rusland	94	57	93	48	143	70	98	33	78	24	98	48	103	54	135	70	159	85
Slowakije	32	22	47	31	58	27	36	15	27	16	34	19	123	88	167	95	149	84
Slovenië	2	1	3	2	5	4	3	0	3	3	9	7	11	7	9	5	21	13
Turkije	129	104	119	80	115	82	74	39	56	29	78	38	39	37	99	51	131	59
Oceanië totaal	58	33	57	39	57	24	50	22	49	25	54	22	58	26	52	28	58	34
Australië	40	24	41	27	41	18	37	17	40	21	44	18	48	23	38	20	49	31
Anderen	15	12	6	5	10	7	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Totaal	3.081	2.101	3.061	1.943	5.153	1.766	2.319	1.168	2.227	1.138	3.322	1.872	6.096	3.757	11.929	7.376	16.855	8.871

Bron: FOD WASO

Bijlage 9. Arbeidskaarten C afgeleverd volgens nationaliteit

	Waanan Vrouwen											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Afrika totaal	11.663	13.150	13.591	13.361	12.492	11.763	3.592	4.478	4.749	4.881	4.821	4.649
Algerije	528	411	372	328	286	358	82	82	76	79	80	77
Burundi	336	417	428	399	331	278	159	202	218	207	141	121
Kameroen	1.053	1.219	1.461	1.621	1.638	1.636	358	443	532	622	709	699
Kongo (DR)	2.341	3.092	3.133	2.882	2.620	2.396	1.059	1.456	1.510	1.439	1.365	1.272
Ivoorkust	360	522	622	622	552	369	69	108	123	147	141	124
Guinea	677	648	805	882	939	771	121	163	234	257	298	258
Marokko	2.170	2.306	2.022	1.966	1.924	2.230	397	570	476	480	518	600
Rwanda	908	1.031	875	905	831	551	444	483	425	455	419	278
Togo	447	591	764	756	636	446	92	142	184	195	183	164
Amerika totaal	520	773	735	766	886	1.026	244	394	406	425	478	575
Centraal en zuid	456	648	578	623	718	872	217	333	321	335	370	480
Azië totaal	5.586	7.745	7.163	6.956	6.932	6.628	1.774	2.753	2.525	2.502	2.725	2.795
Armenië	286	436	429	521	506	658	123	198	196	233	234	324
China	1.058	1.983	2.010	1.831	1.481	1.241	461	928	991	870	761	646
Irak	406	653	696	735	721	667	76	108	77	83	96	90
Iran	804	1.246	1.015	854	825	827	253	413	347	300	322	323
Népal	240	407	578	667	470	333	38	78	91	128	123	113
Europa totaal	6.270	7.680	5931	5192	5575	5.379	2655	3385	2.748	2.540	2.797	2.952
Albanie	449	484	343	289	325	310	202	221	157	148	154	154
Bulgarije	216	254	225	219	228	245	125	155	158	141	150	175
Estland	4	11	11	6	8	14	4	8	7	4	7	13
Hongarije	30	36	53	52	45	53	19	32	43	37	38	39
Litland	10	19	18	26	22	26	7	16	13	22	17	22
Litouwen	12	17	17	27	34	36	9	13	13	21	28	27
Polen	172	292	360	416	479	582	120	220	278	335	413	529
Tsjechië	27	43	37	50	318	50	21	34	30	43	223	44
Roemenië	188	288	289	335	998	371	134	196	196	234	440	273
Rusland	2.725	3.456	2.237	1.396	1.01	909	1.131	1.437	932	584	63	453
Slowakije	33	71	65	84	13	121	23	43	41	51	11	75
Slovenië	2	3	9	5	54	159	2	3	7	4	47	55
Turkije	660	789	708	693	699	702	184	231	206	195	192	234
Servie-Montenegro	1.126	1.223	209	172	545	425	400	456	72	65	240	185
Oceanie totaal	16	19	14	21	29	36	8	10	11	15	17	20
Anderen	88	181	178	232	286	281	30	86	67	77	107	111
Totaal	24.143	29.548	27.612	26.528	26.200	25.113	8.303	11.106	10.506	10.440	10.945	11.102

Bron: FOD WASO

Bijlage 10. In de loop van het jaar gestarte zelfstandigen en helpers

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Roemenië	32	23	44	53	134	186	423	750	1.009	2.640	2.348
Polen	238	180	200	285	365	537	1.206	1.880	2.411	2.754	2.094
Nederland	1.173	1.006	990	1.036	876	1.041	1.258	1.505	1.752	1.767	1.631
Bulgarije						161	315	298	209	1.347	1.540
Frankrijk	1.045	737	819	801	764	871	911	1.028	1.269	1.215	1.364
Italië	1.224	799	825	746	734	762	802	769	865	910	966
Portugal	324	149	142	237	244	382	336	316	453	480	567
Marokko	331	298	315	313	300	398	447	430	415	441	473
Turkije	357	317	330	265	267	324	383	448	427	465	455
Verenigd Koninkrijk	275	300	306	294	270	251	313	298	279	300	319
Duitsland	294	186	203	187	199	201	275	287	317	355	307
Spanje	236	213	138	187	162	173	186	207	180	230	212
Brazilië						30	101	59	117	105	163
China	57	41	73	62	78	107	97	124	137	153	140
Pakistan	133	83	108	115	130	171	233	205	177	167	136
Griekenland	175	121	134	110	103	93	125	98	101	100	100
India	62	50	45	34	64	82	84	120	98	97	100
Slowakije						5	29	118	137	88	81
VSA	62	47	57	51	41	72	57	66	71	57	77
Rusland						19	33	41	61	74	65
Anderen	1.049	868	1.020	881	1.010	994	1.102	1.280	1.306	1.345	1.326
Totaal Buitenlanders	7.067	5.418	5.749	5.657	5.741	6.860	8.716	10.327	11.791	15.090	14.464
België	53.969	49.008	48.358	46.452	43.581	48.161	51.522	56.082	60.082	65.712	65.285
Algemeen totaal	61.036	54.426	54.107	52.109	49.322	55.021	60.238	66.409	71.873	80.802	79.749

Bron: RSVZ

Bijlage 11. Raming van de beroepsbevolking volgens nationaliteit

	Waaraan Vrouwen																	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (s)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
EU-15	4.406.255	4.451.128	4.467.562	4.516.804	4.560.605	4.634.246	4.694.716	4.761.400	4.736.455	1.926.961	1.939.408	1.959.597	2.004.337	2.027.561	2.077.569	2.119.693	2.125.420	2.156.654
België	4.143.223	4.188.873	4.206.696	4.256.975	4.289.895	4.388.346	4.411.131	4.404.753	4.445.748	1.826.511	1.838.123	1.868.198	1.903.484	1.920.200	1.977.449	2.005.951	2.010.408	2.039.457
Duitsland	9.236	9.222	9.572	9.848	10.902	11.633	12.397	12.735	13.064	3.884	4.114	4.323	4.776	5.150	5.408	5.601	5.766	
Oostenrijk	576	581	629	641	708	715	730	743	744	267	268	285	294	336	340	359	379	382
Denemarken	742	730	746	732	790	796	814	804	813	394	362	351	352	377	383	389	374	382
Spanje	22.589	22.188	21.981	21.736	21.553	21.222	20.903	20.486	9.594	9.534	9.283	9.640	9.543	9.430	9.176	8.973	8.973	
Finland	496	516	568	539	565	586	629	629	626	303	303	348	327	350	360	397	385	383
Frankrijk	68.788	71.233	71.686	73.015	77.667	81.077	86.539	91.338	96.196	26.962	28.285	28.730	31.712	33.242	35.272	37.156	39.041	
Griekenland	7.013	6.831	6.636	6.377	6.502	6.314	6.061	5.693	5.434	2.787	2.730	2.608	2.521	2.566	2.520	2.414	2.278	2.180
Ierland	1.072	1.071	1.109	1.146	1.195	1.205	1.184	1.201	1.197	569	556	555	567	589	582	567	576	560
Italië	94.431	91.399	88.932	86.092	86.297	84.093	82.826	79.570	77.391	34.327	33.584	32.846	31.910	32.456	31.810	31.576	29.965	29.374
Luxemburg	1.460	1.448	1.398	1.400	1.418	1.446	1.471	1.434	1.359	561	554	530	549	554	581	596	585	557
Nederland	34.029	34.246	34.439	35.110	37.952	40.918	43.887	45.957	46.824	11.986	12.328	12.447	12.803	14.156	15.512	17.051	17.901	18.816
Portugal	12.341	12.442	12.700	13.346	14.192	14.730	15.036	15.534	15.925	5.001	5.047	5.144	5.369	5.814	6.025	6.185	6.508	6.636
Verenigd Koninkrijk	9.154	9.229	9.348	9.060	9.578	9.603	9.514	9.418	9.331	3.666	3.404	3.447	3.334	3.530	3.551	3.513	3.524	3.510
Zweden	1.105	1.119	1.122	1.105	1.208	1.231	1.275	1.288	1.317	449	439	463	460	505	521	585	604	637
Nieuwe EU lidstaten	4.009	4.892	5.733	9.528	13.803	18.515	23.437	33.487	39.034	2.153	2.607	2.974	4.625	6.459	8.068	9.879	12.786	14.800
Bulgarije	1	1	0	686	1.469	1.778	2.179	4.249	5.460	1	0	0	360	670	819	1.068	1.644	2.048
Cyprus	10	17	16	29	44	45	48	43	40	4	9	9	16	24	24	27	23	25
Estonië	18	14	18	37	63	59	74	82	92	9	9	14	28	49	41	53	64	74
Hongarije	335	334	339	491	598	582	645	721	803	203	198	206	282	329	325	354	368	404
Letland	31	31	38	63	113	102	121	150	156	18	20	29	44	88	39	90	109	139
Litouwen	31	32	41	99	175	210	234	286	326	20	23	30	63	108	128	131	160	189
Malta	17	20	24	36	48	49	48	51	54	7	8	7	13	21	22	23	23	29
Polen	3.220	4.024	4.759	5.608	7.745	10.957	13.404	17.618	19.738	1.711	2.123	2.418	2.860	3.444	4.476	5.020	6.319	7.135
Tsjechië	154	181	224	314	483	583	617	728	789	93	108	127	181	296	325	300	358	392
Slovakije	146	198	231	344	523	681	971	1.026	1.239	69	96	118	190	291	372	484	493	578
Roemenië	13	9	13	1.771	2.461	3.394	5.014	8.437	10.231	8	6	6	760	1.089	1.450	2.266	3.179	3.743
Slovenië	33	31	30	50	81	75	82	96	106	10	7	10	28	50	47	43	46	44
Niet EU-27	120.898	125.318	127.344	128.625	145.735	145.267	142.789	138.775	139.091	40.060	41.524	42.259	41.552	48.819	49.791	49.476	48.739	51.342
Algerije	3.332	3.647	3.809	4.117	4.272	4.505	4.255	4.115	4.088	1.007	1.023	958	1.001	1.044	1.080	996	999	982
Kongo (DR)	5.389	6.307	7.004	7.005	8.712	9.126	9.075	8.913	9.096	2.299	2.688	3.017	2.934	3.887	4.116	4.132	4.114	4.240
Marokko	41.338	40.230	38.604	36.802	39.907	38.030	36.256	34.398	33.672	11.287	10.789	10.390	9.912	10.806	10.251	9.888	9.801	9.926
Tunesië	1.957	1.919	1.857	1.869	2.223	2.130	2.106	2.122	2.080	439	413	381	367	429	474	477	488	492
Turkije	23.979	21.905	20.952	20.246	21.129	19.333	18.024	17.048	16.607	8.908	7.973	7.263	6.832	6.969	5.952	5.482	5.023	4.877
Andere nationaliteiten	44.903	51.310	55.118	58.586	69.492	72.143	73.073	72.179	73.548	16.120	18.638	20.250	20.506	25.694	27.918	28.501	28.314	30.825
Totaal buitenlanders	387.939	392.465	393.943	397.982	430.248	439.682	449.811	458.909	468.832	142.663	145.416	146.632	147.630	162.639	167.979	173.097	177.938	183.339
<i>Waaraan EU²</i>	263.032	262.255	260.866	259.829	280.583	289.243	299.829	320.134	329.741	100.450	101.285	101.399	101.453	112.061	115.919	120.267	125.009	131.997
Algemeen totaal	4.531.162	4.581.338	4.600.639	4.652.985	4.717.731	4.798.028	4.860.942	4.863.662	4.914.560	1.969.174	1.983.539	2.004.830	2.050.160	2.081.553	2.145.428	2.179.048	2.188.346	2.222.796

Bron : ADSEI (EAK), RSZV, CIM IRE, SIGEDIS, RVA, NBB. Berekeningen: FOD WASO

¹Uitgezonderd het saldo van de grensarbeid, de beroepsbevolking wordt immers berekend aan de hand van de binnenlandse arbeid. De berekening van binnenlandse werkgelegenheid van de Belgen gebeurt aan de hand van een raming van de Nationale Bank van België. De verdeling naar geslacht wordt geraamd op grond van de cijfers van de arbeidskrachtenenquête.

²EU-15 tot 2003, van 2004 tot 2006 EU-25 en vanaf 2007, EU-27

(s) Schattingen

Bijlage 12. Activiteitsgraad, werkzaamheidsgraad en werkloosheidsgraad van de Belgische en de buitenlandse bevolking

		Bevolking van 15 tot			Activiteitsgraad	Werkzaamheidsgraad	Werkloosheidsgraad
		64 jaar	Beroepsbevolking ¹	Werklozen			
1999	Belgen	6.042.924	3.717.229	387.199	67,9%	61,5%	9,4%
	Mannen	3.027.857	2.118.419	160.528	75,3%	70,0%	7,0%
	Vrouwen	3.015.067	1.598.810	208.066	59,9%	53,0%	11,5%
	Buitenlanders	672.204	294.771	87.903	56,9%	43,9%	23,0%
	Mannen	354.074	196.062	47.044	68,7%	55,4%	19,4%
	Vrouwen	318.130	98.709	40.859	43,9%	31,0%	29,3%
	Totaal	6.715.128	4.012.000	475.102	66,8%	59,7%	10,6%
	Mannen	3.381.931	2.314.481	208.676	74,6%	68,4%	8,3%
	Vrouwen	3.333.197	1.697.519	266.426	58,9%	50,9%	13,6%
2000	Belgen	6.060.773	3.788.433	354.790	68,4%	62,5%	8,6%
	Mannen	3.037.666	2.169.988	146.724	76,3%	71,4%	6,3%
	Vrouwen	3.023.107	1.618.445	208.066	60,4%	53,5%	11,4%
	Buitenlanders	663.125	303.567	84.358	58,5%	45,8%	21,7%
	Mannen	347.960	200.670	44.601	70,5%	57,7%	18,2%
	Vrouwen	315.165	102.897	39.757	45,3%	32,6%	27,9%
	Totaal	6.723.898	4.092.000	439.148	67,4%	60,9%	9,7%
	Mannen	3.385.626	2.370.658	191.325	75,7%	70,0%	7,5%
	Vrouwen	3.338.272	1.721.342	247.823	59,0%	51,6%	12,6%
2001	Belgen	6.094.672	3.842.587	346.286	68,7%	63,0%	8,3%
	Mannen	3.055.581	2.204.630	146.121	76,9%	72,2%	6,2%
	Vrouwen	3.039.091	1.637.957	200.165	60,5%	53,9%	10,9%
	Buitenlanders	648.667	307.413	85.042	60,5%	47,4%	21,7%
	Mannen	339.851	201.771	45.274	72,7%	59,4%	18,3%
	Vrouwen	308.816	105.642	39.768	47,1%	34,2%	27,3%
	Totaal	6.743.339	4.150.000	431.328	67,9%	61,5%	9,4%
	Mannen	3.395.432	2.406.401	191.395	76,5%	70,9%	7,4%
	Vrouwen	3.347.907	1.743.599	239.933	59,2%	52,1%	12,1%
2002	Belgen	6.126.761	3.839.178	367.518	68,7%	62,7%	8,7%
	Mannen	3.071.947	2.186.537	161.961	76,4%	71,2%	6,9%
	Vrouwen	3.054.814	1.652.641	205.557	60,8%	54,1%	11,1%
	Buitenlanders	647.661	305.822	88.108	60,8%	47,2%	22,4%
	Mannen	339.503	199.592	47.712	72,8%	58,8%	19,3%
	Vrouwen	308.158	106.230	40.396	47,6%	34,5%	27,6%
	Totaal	6.774.422	4.145.000	455.626	67,9%	61,2%	9,9%
	Mannen	3.411.450	2.386.129	209.673	76,1%	69,9%	8,1%
	Vrouwen	3.362.972	1.758.871	245.953	59,6%	52,3%	12,3%
2003	Belgen	6.151.296	3.842.849	413.124	69,2%	62,5%	9,7%
	Mannen	3.084.505	2.167.284	185.648	76,3%	70,3%	7,9%
	Vrouwen	3.066.792	1.675.565	227.476	62,1%	54,6%	12,0%
	Buitenlanders	653.513	302.151	93.847	60,6%	46,2%	23,7%
	Mannen	341.629	196.728	52.604	73,0%	57,6%	21,1%
	Vrouwen	311.884	105.423	41.243	47,0%	33,8%	28,1%
	Totaal	6.804.809	4.145.000	506.971	68,4%	60,9%	10,9%
	Mannen	3.426.134	2.364.012	238.252	76,0%	69,0%	9,2%
	Vrouwen	3.378.675	1.780.988	268.719	60,7%	52,7%	13,1%

Bronnen: ADSEI (EAK), RSVZ, CIMiRe, SiGeDiS, RVA, NBB. Berekeningen: FOD WASO

¹Uitgezonderd het saldo van de grensarbeid, de beroepsbevolking wordt immers berekend aan de hand van de binnenlandse arbeid.

		Bevolking van 15 tot 64 jaar			Werklozen	Activiteitsgraad	Werkzaamheidsgraad	Werkloosheidsgraad
		64 jaar	Beroepsbevolking ¹					
2004	Belgen	6.174.832	3.843.599	443.296	69,4%	62,2%	10,3%	
	Mannen	3.096.936	2.166.689	201.146	76,5%	70,0%	8,5%	
	Vrouwen	3.077.896	1.676.910	242.150	62,3%	54,5%	12,6%	
	Buitenlanders	660.346	328.401	99.426	64,8%	49,7%	23,2%	
	Mannen	343.142	211.705	54.777	77,7%	61,7%	20,6%	
	Vrouwen	317.205	116.696	44.649	50,9%	36,8%	27,7%	
	Totaal	6.835.178	4.172.000	542.722	69,0%	61,0%	11,5%	
	Mannen	3.440.078	2.378.394	255.923	76,6%	69,1%	9,7%	
	Vrouwen	3.395.101	1.793.606	286.799	61,3%	52,8%	13,8%	
2005	Belgen	6.205.139	3.872.953	468.394	70,0%	62,4%	10,8%	
	Mannen	3.112.259	2.160.865	210.417	76,2%	69,4%	8,9%	
	Vrouwen	3.092.880	1.712.088	257.977	63,7%	55,4%	13,1%	
	Buitenlanders	673.740	339.047	100.634	65,3%	50,3%	22,9%	
	Mannen	348.255	217.127	54.576	78,0%	62,3%	20,1%	
	Vrouwen	325.486	121.920	46.058	51,6%	37,5%	27,4%	
	Totaal	6.878.879	4.212.000	569.028	69,5%	61,2%	11,9%	
	Mannen	3.460.513	2.377.992	264.993	76,4%	68,7%	10,0%	
	Vrouwen	3.418.366	1.834.008	304.035	62,5%	53,7%	14,2%	
2006	Belgen	6.246.374	3.905.670	476.562	70,2%	62,5%	10,9%	
	Mannen	3.132.684	2.170.143	219.102	76,3%	69,3%	9,2%	
	Vrouwen	3.113.690	1.735.527	257.460	64,0%	55,7%	12,9%	
	Buitenlanders	695.129	353.430	96.380	64,7%	50,8%	21,4%	
	Mannen	358.208	224.505	52.209	77,2%	62,7%	18,9%	
	Vrouwen	336.921	128.925	44.171	51,4%	38,3%	25,5%	
	Totaal	6.941.503	4.259.100	572.942	69,6%	61,4%	11,9%	
	Mannen	3.490.892	2.394.648	271.311	76,4%	68,6%	10,2%	
	Vrouwen	3.468.396	1.864.452	301.631	62,5%	53,8%	13,9%	
2007	Belgen	6.289.960	3.990.050	414.703	70,0%	63,4%	9,4%	
	Mannen	3.154.030	2.203.829	190.516	75,9%	69,9%	8,0%	
	Vrouwen	3.135.930	1.786.221	224.187	64,1%	57,0%	11,2%	
	Buitenlanders	721.754	374.950	83.959	63,6%	51,9%	18,3%	
	Mannen	371.788	236.115	44.856	75,6%	63,5%	16,0%	
	Vrouwen	349.966	138.835	39.103	50,8%	39,7%	22,0%	
	Totaal	7.011.714	4.365.000	498.662	69,4%	62,3%	10,3%	
	Mannen	3.525.818	2.439.944	235.372	75,9%	69,2%	8,8%	
	Vrouwen	3.485.896	1.925.056	263.290	62,8%	55,2%	12,0%	
2008	Belgen	6.309.760	4.048.849	396.899	70,5%	64,2%	8,9%	
	Mannen	3.163.492	2.222.548	183.743	76,1%	70,3%	7,6%	
	Vrouwen	3.146.268	1.826.301	213.156	64,8%	58,0%	10,5%	
	Buitenlanders	736.925	388.151	80.681	63,6%	52,7%	17,2%	
	Mannen	379.797	242.397	43.096	75,2%	63,8%	15,1%	
	Vrouwen	357.128	145.754	37.585	51,3%	40,8%	20,5%	
	Totaal	7.046.685	4.437.000	477.580	69,7%	63,0%	9,7%	
	Mannen	3.543.289	2.464.945	226.839	76,0%	69,6%	8,4%	
	Vrouwen	3.503.396	1.972.055	250.741	63,4%	56,3%	11,3%	

Bronnen: ADSEI (EAK), RSVZ, CIMiRe, SiGeDIS, RVA, NBB. Berekeningen: FOD WASO

¹Uitgezonderd het saldo van de grensarbeid, de beroepsbevolking wordt immers berekend aan de hand van de binnenlandse arbeid.

Bijlage I.3. Verdeling van de binnenlandse arbeid I als loontrekkende naar nationaliteit

	Waarvan Vrouwen																	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (s)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (s)
EU-15	3.329.766	3.389.956	3.390.178	3.396.781	3.408.810	3.452.947	3.493.945	3.560.347	3.619.813	1.450.452	1.479.192	1.493.032	1.512.093	1.530.162	1.569.588	1.605.103	1.645.261	1.690.870
België	3.140.773	3.199.722	3.201.326	3.211.589	3.216.437	3.257.380	3.297.228	3.349.800	3.401.889	1.382.349	1.409.525	1.422.665	1.442.360	1.466.272	1.493.850	1.525.672	1.561.602	1.603.338
Duitsland	6.446	6.497	6.750	6.963	7.739	8.226	8.847	9.323	9.896	2.640	2.686	2.855	3.030	3.327	3.546	3.788	4.066	4.320
Oostenrijk	393	417	453	440	485	486	489	515	526	183	196	214	208	234	247	255	275	287
Denemarken	541	528	550	532	574	569	585	567	572	298	276	276	275	295	288	301	284	287
Spanje	17.845	17.567	17.187	16.475	16.567	16.332	16.020	15.983	15.763	7.372	7.350	7.276	7.017	7.234	7.149	7.056	7.016	6.941
Finland	369	395	433	394	450	478	481	486	490	225	235	268	253	288	308	315	309	312
Frankrijk	53.609	56.158	56.633	57.174	60.618	63.369	68.682	74.585	80.161	19.362	20.635	21.206	21.567	23.369	24.577	26.698	29.127	31.351
Griekenland	4.187	4.196	4.040	3.786	3.813	3.700	3.481	3.377	3.196	1.666	1.692	1.615	1.526	1.553	1.513	1.435	1.394	1.328
Ierland	801	795	827	860	887	873	855	870	863	460	450	465	460	471	456	441	441	431
Italië	64.578	63.239	61.082	57.661	57.373	55.424	54.550	54.066	53.322	20.847	20.801	20.510	19.484	19.812	19.371	19.524	19.634	19.773
Luxemburg	982	978	945	936	939	935	953	930	934	386	386	372	383	388	397	401	392	392
Nederland	22.840	22.907	23.126	23.212	25.144	26.904	29.196	30.861	32.944	8.008	8.233	8.464	8.644	9.543	10.335	11.475	12.513	13.619
Portugal	9.186	9.262	9.459	9.720	10.271	10.791	10.951	11.515	11.810	3.839	3.861	3.942	4.068	4.364	4.556	4.713	5.130	5.374
Verenigd Koninkrijk	6.430	6.475	6.553	6.249	6.629	6.568	6.488	6.511	6.465	2.477	2.518	2.560	2.461	2.613	2.594	2.582	2.611	2.613
Zweden	766	820	814	790	884	912	939	958	982	340	348	363	357	399	401	447	467	504
Nieuwe EU lidstaten	2.486	3.101	3.557	6.152	7.979	9.420	11.680	17.721	21.241	1.452	1.814	2.098	3.382	4.506	5.114	6.326	8.812	10.448
Bulgarije				684	834	890	969	2.002	2.399									
Cyprus	10	17	16	25	38	35	29	27	22	4	9	9	16	23	23	18	18	15
Estonië	18	14	18	36	50	48	56	67	76	9	9	14	28	37	32	37	51	59
Hongarije	242	267	277	321	397	360	425	513	586	148	165	171	195	231	209	239	264	292
Lettland	31	31	38	56	89	78	81	105	115	18	20	29	41	68	19	61	77	110
Libuwen	31	32	41	64	106	106	128	185	219	20	23	30	48	77	69	76	114	131
Malta	16	19	23	28	41	38	37	38	38	6	7	6	9	18	17	17	19	20
Polen	1.805	2.311	2.659	2.997	4.039	5.347	6.897	10.020	12.094	1.075	1.370	1.584	1.720	2.296	2.863	3.539	4.734	5.583
Tsjechië	154	181	224	298	362	336	386	495	565	93	108	127	175	223	201	220	265	293
Slowakije	146	198	231	305	378	407	644	744	935	69	96	118	168	208	214	302	349	423
Roemenië				1.288	1.578	1.718	1.969	3.451	4.112				595	819	931	1.198	1.896	2.307
Slovenië	33	31	30	50	67	57	59	74	80	10	7	10	28	39	34	31	32	30
Niet EU-27	64.748	66.943	67.265	66.039	80.623	79.633	81.375	83.932	85.946	18.818	19.648	20.103	19.955	25.593	25.365	26.895	29.021	30.749
Algerije	1.787	1.917	2.004	2.049	2.379	2.316	2.344	2.374	2.403	438	432	414	379	450	429	442	471	489
Kongo (DR)	3.351	3.637	3.785	3.880	4.855	4.900	5.202	5.485	5.781	1.333	1.494	1.538	1.513	2.011	2.062	2.198	2.358	2.502
Marokko	22.112	21.548	19.804	17.745	20.467	19.976	19.284	19.601	19.245	4.493	4.368	4.157	3.813	4.586	4.659	4.692	5.104	5.263
Tunesië	1.125	1.180	1.162	1.093	1.290	1.270	1.277	1.330	1.352	253	233	220	205	240	253	275	281	298
Turkije	11.570	10.813	9.933	9.125	10.241	10.014	9.716	9.727	9.532	3.611	3.254	2.834	2.600	2.854	2.708	2.674	2.626	2.587
Anderen nationaliteiten	24.803	27.848	30.577	32.147	41.391	41.157	43.552	45.415	47.633	8.690	9.867	10.940	11.445	15.452	15.254	16.614	18.181	19.610
Totaal buitenlandse	256.227	260.278	259.674	257.383	280.973	284.620	293.772	312.200	325.111	88.373	91.129	92.568	93.070	103.989	106.217	112.652	121.492	128.729
Waarvan EU ²	188.993	190.234	188.852	185.192	197.940	202.379	211.459	228.268	239.165	68.103	69.667	70.367	69.733	77.110	79.419	83.971	92.471	97.980
Algemeen totaal	3.397.000	3.460.000	3.461.000	3.467.000	3.495.000	3.542.000	3.593.000	3.662.000	3.727.000	1.470.722	1.500.654	1.515.233	1.534.476	1.558.975	1.600.067	1.638.324	1.683.094	1.732.067

Bronnen : CIMIRE, SIGeDIS, NBB, ADSEI (EAK). Berekeningen: FOD WASO

¹De berekening van binnenlandse werkgelegenheid van de Belgen gebeurt aan de hand van een raming van de Nationale Bank van België. De verdeling naar geslacht wordt geraamd op grond van de cijfers van de²EU-15 tot 2003, van 2004 tot 2006 EU-25 en vanaf 2007, EU-27

(s) Schattingen

Bijlage 14. Verdeling van de binnenlandse arbeid als niet loontrekkende naar nationaliteit

	Maanden Vrouwen																	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
EU-15	683.333	678.428	672.809	666.808	665.768	668.735	674.419	678.045	683.399	247.483	239.862	240.946	244.102	232.605	236.892	234.526	236.427	234.321
België	647.660	642.865	637.852	632.262	630.162	632.572	637.341	640.250	646.960	236.096	228.433	229.976	233.648	221.778	225.622	222.819	224.619	222.963
Duitsland	1.794	1.814	1.803	1.736	1.872	1.922	2.012	2.084	1.928	693	709	704	657	743	781	814	828	796
Oostenrijk	148	144	150	153	159	156	163	168	162	63	61	58	60	63	58	63	67	61
Denemarken	164	161	156	152	166	168	178	186	193	68	57	53	49	53	61	60	65	68
Spanje	1.692	1.698	1.696	1.658	1.688	1.673	1.669	1.686	1.674	550	571	551	514	530	541	542	551	558
Finland	91	100	105	99	87	89	96	102	102	54	57	63	54	44	43	48	52	49
Frankrijk	6.837	6.826	6.750	6.649	6.867	7.029	7.412	7.613	7.014	2.822	2.844	2.763	2.613	2.654	2.734	2.919	2.984	2.737
Griekenland	1.406	1.356	1.322	1.246	1.283	1.242	1.208	1.138	1.128	398	394	364	340	357	359	352	325	339
Ierland	227	230	238	234	240	257	255	267	273	84	84	86	83	85	96	91	101	103
Italië	9.657	9.459	9.196	8.909	8.941	8.817	8.740	8.779	8.571	2.672	2.592	2.456	2.280	2.290	2.259	2.228	2.147	2.109
Luxemburg	296	281	282	273	279	285	287	298	239	91	81	83	82	85	88	88	97	76
Nederlând	9.315	9.429	9.228	9.264	9.723	10.190	10.588	10.838	10.302	2.874	2.975	2.833	2.759	2.925	3.181	3.412	3.471	3.319
Portugal	1.606	1.624	1.616	1.790	1.829	1.847	1.987	2.102	2.330	319	329	304	340	360	387	395	386	416
Verenigd Koninkrijk	2.161	2.169	2.146	2.125	2.216	2.238	2.244	2.270	2.257	615	597	573	546	563	602	604	637	630
Zweden	279	272	269	258	256	250	259	264	266	84	78	79	77	75	80	91	97	97
Nieuwe EU lidstaten	872	1.068	1.302	2.389	4.516	7.553	9.267	13.586	15.363	285	314	295	579	1.031	1.898	1.933	2.573	2.814
Bulgarije	634	885	889	1.996	2.680	202	316	294	497	636
Cyprus	5	7	13	11	12	0	0	0	4	2	5
Estland	4	5	8	7	10	0	3	5	8	7	10
Hongarije	1	4	8	7	10	0	3	5	8	7
Letland	75	103	125	114	120	32	39	57	49	49	49
Litouwen	7	3	7	13	15	3	1	6	10	10	14
Malta	35	56	80	78	81	15	21	38	34	30	34
Polen	872	1.068	1.302	1.736	2.738	4.516	5.510	6.683	6.734	285	314	295	344	457	838	792	943	930
Tsjechië	16	41	173	166	177	6	15	70	26	53	41
Slowakije	39	47	76	85	89	22	26	50	53	57	54
Roemenië	471	875	1.666	2.380	4.378	156	263	511	654	914	1.025
Slovenië	6	8	14	14	18	4	5	5	9	10
Niet EU-27	10.795	10.504	9.889	9.803	9.716	10.712	11.314	11.369	11.238	2.852	2.770	2.397	2.274	2.135	2.536	2.634	2.962	2.853
Algerië	208	192	176	190	177	201	179	193	192	55	53	43	53	45	57	42	49	43
Kongo (DR)	392	402	369	370	334	349	297	317	309	127	119	97	92	81	89	79	85	80
Marokko	1.692	1.627	1.500	1.529	1.523	1.671	1.567	1.638	1.631	321	300	236	214	195	238	215	235	213
Tunesië	189	158	146	139	222	135	127	123	125	19	18	19	16	15	23	20	15	13
Turkije	1.742	1.557	1.412	1.398	1.435	1.718	1.633	1.817	1.797	457	380	303	253	236	310	260	300	254
Andere nationaliteiten	6.572	6.568	6.286	6.177	6.025	6.638	7.511	7.281	7.184	1.873	1.900	1.699	1.646	1.563	1.819	2.018	2.278	2.250
Totaal buitenlanders	47.340	47.135	46.148	46.738	49.838	54.428	57.659	62.750	63.040	14.524	14.513	13.662	13.307	13.993	15.704	16.274	17.343	17.025
<i>Waarvan EU²</i>	35.673	35.563	34.957	34.546	38.613	41.165	43.076	51.381	51.802	11.387	11.429	10.970	10.454	11.393	12.341	12.692	14.381	14.172
Algemeen totaal	695.000	690.000	684.000	680.000	680.000	687.000	695.000	703.000	710.000	250.620	242.946	243.638	246.955	235.771	241.326	239.093	241.962	239.988

Bronnen: ADSEI (EAK), RSVD, NBB. Berekeningen: FOD WASO

¹De berekening van binnenlandse werkgelegenheid van de Belgen gebeurt aan de hand van een raming van de Nationale Bank van België. De verdeling naar geslacht wordt geraamd op grond van de cijfers van de arbeidskrachtenenquête.

²EU-15 tot 2003, van 2004 tot 2006 EU-25 en vanaf 2007, EU-27

Bijlage 15. Verdeling van de werkloosheidI naar nationaliteit

	Waarvan Vrouwen																	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
EU-15	393.156	382.744	404.575	453.215	486.027	512.564	520.352	453.008	433.243	229.026	220.354	225.619	248.719	264.794	281.089	280.064	243.732	231.463
België	354.790	346.286	367.518	413.124	443.296	468.394	476.562	414.703	396.899	208.066	200.165	205.557	227.476	242.150	257.977	257.460	224.187	213.156
Duitsland	996	911	1.019	1.149	1.291	1.485	1.538	1.328	1.240	551	495	555	636	706	823	806	707	650
Oostenrijk	35	20	26	48	64	73	78	60	56	21	11	13	26	39	35	41	37	34
Denemarken	37	41	40	48	50	59	51	51	48	28	29	22	28	29	34	28	25	27
Spanje	3.052	2.923	3.098	3.285	3.481	3.548	3.533	3.234	3.049	1.672	1.614	1.704	1.752	1.876	1.853	1.832	1.609	1.474
Finland	36	21	30	46	28	19	52	41	34	24	11	17	20	18	9	34	24	22
Frankrijk	8.342	8.249	8.303	9.192	10.182	10.679	10.245	9.140	9.021	4.778	4.806	4.761	5.181	5.689	5.931	5.655	5.045	4.953
Griekenland	1.420	1.279	1.274	1.345	1.406	1.372	1.178	1.178	1.110	723	644	629	655	656	648	627	559	513
Ierland	44	46	44	52	68	75	74	64	61	25	22	23	24	33	30	35	34	26
Italië	20.196	18.701	18.654	19.522	19.983	19.852	19.536	16.725	15.498	10.808	10.191	9.880	10.146	10.354	10.180	9.824	8.184	7.492
Luxemburg	182	189	171	191	200	226	231	206	186	84	87	75	84	81	96	107	96	89
Nederland	1.874	1.910	2.085	2.634	3.085	3.824	4.123	3.658	3.578	1.104	1.120	1.150	1.400	1.688	1.996	2.164	1.917	1.878
Portugal	1.549	1.556	1.625	1.836	2.092	2.098	1.917	1.785	1.785	843	857	898	961	1.090	1.082	1.077	992	846
Verenigd Koninkrijk	563	585	649	686	733	797	782	637	609	274	289	314	327	354	355	327	276	267
Zweden	40	27	39	57	68	69	77	66	69	25	13	21	26	31	40	47	40	36
Nieuwe EU lidstaten	651	723	874	987	1.308	1.542	2.490	2.180	2.430	416	479	581	664	922	1.056	1.620	1.401	1.538
Bulgarije	1	1	0	2	1	3	321	251	381	1	0	0	1	1	1	206	154	227
Cyprus	1	3	6	5	6	1	1	5	3	5
Estland	9	6	10	8	6	9	4	8	6	5
Hongarije	93	67	62	95	98	97	106	88	93	55	33	35	55	59	59	66	55	63
Letland	21	17	27	30	23	19	14	19	22	15
Litouwen	13	24	28	20	29	10	21	21	16	24
Malta	1	1	1	3	3	6	4	4	5	1	1	1	3	3	3	2	2	3
Polen	543	645	798	875	968	1.094	997	915	910	351	439	539	596	691	775	689	642	622
Tsjechië	80	74	75	56	75	58	54	54	40	58
Slowakije	98	198	242	187	215	57	108	129	87	101
Roemenië	8	10	665	608	679	8	6	6	9	7	8	414	369	411
Slovenië	8	10	9	8	8	7	8	7	5	4
Niet EU-27	45.355	47.871	50.190	52.783	55.396	54.922	50.100	43.474	41.907	18.390	19.106	19.759	19.323	21.091	21.890	19.947	16.756	17.740
Algerije	1.337	1.538	1.629	1.878	1.716	1.988	1.732	1.548	1.493	514	538	501	569	549	594	512	479	450
Kongo (DR)	1.646	2.268	2.850	2.755	3.523	3.877	3.576	3.111	3.006	839	1.075	1.382	1.329	1.795	1.965	1.855	1.671	1.658
Marokko	17.534	17.055	17.300	17.528	17.917	16.383	15.405	13.159	12.796	6.473	6.121	5.997	5.885	6.025	5.354	4.981	4.462	4.450
Tunesië	643	581	549	637	711	725	702	669	603	167	162	142	146	174	198	182	192	181
Turkije	10.667	9.535	9.607	9.723	9.453	7.601	6.675	5.504	5.278	4.840	4.339	4.126	3.979	3.869	2.934	2.548	2.097	2.036
Anderen nationaliteiten	13.528	16.894	18.255	20.262	22.076	24.348	22.010	19.483	18.731	5.557	6.871	7.611	7.415	8.679	10.845	9.869	7.855	8.965
Totaal buitenlandse	84.372	85.052	88.121	93.861	99.435	100.634	96.380	83.959	80.681	39.766	39.774	40.402	41.253	44.657	46.058	44.171	39.103	37.585
Waarvan EU*	38.366	36.458	37.057	40.091	44.030	45.699	45.294	40.485	38.774	20.960	20.189	20.062	21.266	23.558	24.159	23.604	18.157	19.845
Algemeen totaal	439.162	431.338	455.639	506.985	542.731	569.028	572.942	498.662	477.580	247.832	239.939	245.959	268.729	286.807	304.035	301.631	263.290	250.741

Bron: RVA

* Nietwerkende werkzoekenden : Uiteenloosheidsrechtigde volledig werklozen + Andere verplichtingeschrevenen (nietwerkende) + Vrijingeschreven werkzoekenden (nietwerkende).

* EU-15 tot 2003, van 2004 tot 2006 EU-25 en vanaf 2007, EU-27

Bijlage 16. Graad van activiteit, werkzaamheid en werkloosheid volgens nationaliteit en geboorteland in 2008

Nationaliteit	Bevolking van 15 tot 64 jaar			Werkzaamheidsgraad		
	Werkenden	Werklozen	Werkloosheidsgraad	Activiteitsgraad	Werkzaamheidsgraad	Werkloosheidsgraad
Belgen	6.432.561	4.060.282	274.715	67,4%	63,1%	6,3%
Mannen	3.227.434	2.223.471	135.728	73,1%	68,9%	5,8%
Vrouwen	3.205.126	1.836.810	138.987	61,6%	57,3%	7,0%
Buitenlanders (EU)	434.837	271.333	27.314	68,7%	62,4%	9,1%
Mannen	227.577	160.191	13.823	76,5%	70,4%	7,9%
Vrouwen	207.260	111.142	13.491	60,1%	53,6%	10,8%
Buitenlanders (Niet-EU)	205.869	82.043	30.961	54,9%	39,9%	27,4%
Mannen	101.712	55.072	20.291	74,1%	54,1%	26,9%
Vrouwen	104.157	26.971	10.671	36,1%	25,9%	28,3%
Totaal	7.073.267	4.413.657	332.990	67,1%	62,4%	7,0%
Mannen	3.556.724	2.438.734	169.842	73,3%	68,6%	6,5%
Vrouwen	3.516.543	1.974.924	163.148	60,8%	56,2%	7,6%
Personen in België geboren	6.088.756	3.882.231	242.153	67,7%	63,8%	5,9%
Mannen	3.077.447	2.130.050	118.133	73,1%	69,2%	5,3%
Vrouwen	3.011.310	1.752.181	124.020	62,3%	58,2%	6,6%
Personen in het buitenland geboren (EU)	453.165	275.618	24.199	66,2%	60,8%	8,1%
Mannen	219.125	152.187	11.782	74,8%	69,5%	7,2%
Vrouwen	234.040	123.431	12.417	58,0%	52,7%	9,1%
Personen in het buitenland geboren (niet-EU)	531.345	255.808	66.638	60,7%	48,1%	20,7%
Mannen	260.152	156.496	39.926	75,5%	60,2%	20,3%
Vrouwen	271.193	99.312	26.712	46,5%	36,6%	21,2%
Totaal	7.073.267	4.413.657	332.990	67,1%	62,4%	7,0%
Mannen	3.556.724	2.438.734	169.842	73,3%	68,6%	6,5%
Vrouwen	3.516.543	1.974.924	163.148	60,8%	56,2%	7,6%

Bron: ADSEI (EAK)

Bijlage 17. Verdeling van de beroepsbevolking volgens scholingsniveau naar nationaliteit en geboorteland in 2008

		Laag	Gemiddeld	Hoog
Nationaliteit	Belgen	21,8%	41,5%	36,7%
	Mannen	24,2%	43,3%	32,5%
	Vrouwen	18,9%	39,3%	41,7%
	Buitenlanders (EU)	28,3%	35,4%	36,4%
	Mannen	31,8%	34,9%	33,3%
	Vrouwen	23,4%	36,0%	40,6%
	Buitenlanders (Niet-EU)	43,5%	28,2%	28,3%
	Mannen	45,0%	28,1%	26,9%
	Vrouwen	40,3%	28,5%	31,2%
	Totaal	22,7%	40,8%	36,5%
Mannen	25,3%	42,3%	32,4%	
Vrouwen	19,6%	39,0%	41,5%	
Geboorteland	Personen in België geboren	21,2%	41,9%	36,8%
	Mannen	23,6%	43,9%	32,5%
	Vrouwen	18,3%	39,6%	42,1%
	Personen in het buitenland geboren (EU)	27,8%	34,7%	37,5%
	Mannen	31,1%	33,7%	35,3%
	Vrouwen	23,8%	35,9%	40,3%
	Personen in het buitenland geboren (niet-EU)	37,1%	31,5%	31,4%
	Mannen	39,6%	30,8%	29,6%
	Vrouwen	33,2%	32,7%	34,1%
	Totaal	22,7%	40,8%	36,5%
Mannen	25,3%	42,3%	32,4%	
Vrouwen	19,6%	39,0%	41,5%	

Bron : ADSEI (EAK)

Bijlage 18. Werkloosheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2008

		Brussels			Land
		Hoofdstedelijk Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest	
Nationaliteit	Belgen	16,1%	3,5%	9,6%	6,3%
	Mannen	15,6%	3,3%	8,3%	5,8%
	Vrouwen	16,7%	3,8%	11,1%	7,0%
	Buitenlanders (EU)	9,4%	6,8%	11,1%	9,1%
	Mannen	n.s.	n.s.	9,5%	7,9%
	Vrouwen	n.s.	n.s.	13,3%	10,8%
	Buitenlanders (Niet-EU)	28,1%	23,3%	34,7%	27,4%
	Mannen	27,0%	22,7%	35,2%	26,9%
	Vrouwen	n.s.	n.s.	n.s.	28,3%
	Totaal	16,0%	3,9%	10,1%	7,0%
	Mannen	15,5%	3,7%	8,9%	6,5%
	Vrouwen	16,7%	4,2%	11,5%	7,6%
Geboorteland	Personen in België geboren	14,3%	3,3%	9,3%	5,9%
	Mannen	14,0%	3,1%	7,8%	5,3%
	Vrouwen	14,8%	3,6%	11,1%	6,6%
	Personen in het buitenland geboren (EU)	7,7%	6,3%	10,1%	8,1%
	Mannen	n.s.	n.s.	10,1%	7,2%
	Vrouwen	n.s.	n.s.	10,1%	9,1%
	Personen in het buitenland geboren (niet-EU)	24,9%	14,8%	22,8%	20,7%
	Mannen	23,9%	14,3%	23,7%	20,3%
	Vrouwen	26,6%	15,5%	21,6%	21,2%
	Totaal	16,0%	3,9%	10,1%	7,0%
	Mannen	15,5%	3,7%	8,9%	6,5%
	Vrouwen	16,7%	4,2%	11,5%	7,6%

n.s.: niet significant

Bron: ADSEI (EAK)

Bijlage 19. Werkloosheidsgraad per scholingsniveau naar nationaliteit en geboorteland in 2008

		Laag	Gemiddeld	Hoog
Nationaliteit	Belgen	11,3%	6,5%	3,3%
	Mannen	10,1%	5,3%	3,2%
	Vrouwen	13,2%	8,0%	3,3%
	Buitenlanders (EU)	12,2%	11,0%	5,0%
	Mannen	11,6%	8,5%	n.s.
	Vrouwen	n.s.	14,4%	n.s.
	Buitenlanders (Niet-EU)	36,8%	22,0%	18,4%
	Mannen	36,9%	n.s.	n.s.
	Vrouwen	36,3%	n.s.	n.s.
	Totaal	12,5%	7,0%	3,6%
Mannen	11,6%	5,7%	3,6%	
Vrouwen	14,0%	8,6%	3,7%	
Geboorteland	Personen in België geboren	10,5%	6,0%	3,0%
	Mannen	9,4%	4,8%	2,9%
	Vrouwen	12,3%	7,7%	3,1%
	Personen in het buitenland geboren (EU)	10,3%	10,1%	4,5%
	Mannen	10,0%	n.s.	n.s.
	Vrouwen	n.s.	11,7%	n.s.
	Personen in het buitenland geboren (niet-EU)	28,6%	19,6%	12,4%
	Mannen	27,6%	18,5%	12,6%
	Vrouwen	30,7%	21,2%	12,0%
	Totaal	12,5%	7,0%	3,6%
Mannen	11,6%	5,7%	3,6%	
Vrouwen	14,0%	8,6%	3,7%	

n.s.: niet significant

Bron: ADSEI (EAK)

Bijlage 20. Werkzaamheidsgraad per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2008

		Brussels			
		Hoofdstedelijk	Vlaams	Waals	Land
		Gewest	Gewest	Gewest	
Nationaliteit	Belgen	56,0%	66,9%	57,7%	63,1%
	Mannen	61,7%	72,2%	64,3%	68,9%
	Vrouwen	50,5%	61,5%	51,2%	57,3%
	Buitenlanders (EU)	64,6%	67,0%	57,0%	62,4%
	Mannen	73,2%	74,3%	65,2%	70,4%
	Vrouwen	55,9%	58,6%	47,9%	53,6%
	Buitenlanders (Niet-EU)	39,9%	43,8%	32,4%	39,9%
	Mannen	55,0%	58,8%	44,1%	54,1%
	Vrouwen	25,9%	29,0%	n.s.	25,9%
	Totaal	55,6%	66,5%	57,2%	62,4%
	Mannen	62,9%	72,0%	64,0%	68,6%
	Vrouwen	48,4%	60,8%	50,4%	56,2%
Geboorteland	Personen in België geboren	57,8%	67,3%	58,3%	63,8%
	Mannen	61,8%	72,3%	64,7%	69,2%
	Vrouwen	53,8%	62,1%	51,8%	58,2%
	Personen in het buitenland geboren (EU)	66,5%	64,6%	54,1%	60,8%
	Mannen	76,7%	73,2%	61,5%	69,5%
	Vrouwen	56,9%	56,2%	47,5%	52,7%
	Personen in het buitenland geboren (niet-EU)	45,6%	52,7%	45,4%	48,1%
	Mannen	57,9%	65,0%	56,5%	60,2%
	Vrouwen	33,6%	40,7%	35,4%	36,6%
	Totaal	55,6%	66,5%	57,2%	62,4%
	Mannen	62,9%	72,0%	64,0%	68,6%
	Vrouwen	48,4%	60,8%	50,4%	56,2%

n.s.: niet significant

Bron: ADSEI (EAK)

Bijlage 21. Werkzaamheidsgraad per scholingsniveau per gewest naar nationaliteit en geboorteland in 2008

		Laag	Gemiddeld	Hoog
Nationaliteit	Belgen	39,8%	67,5%	83,9%
	Mannen	47,8%	74,5%	86,8%
	Vrouwen	31,4%	59,9%	81,4%
	Buitenlanders (EU)	46,4%	64,6%	79,8%
	Mannen	55,1%	75,5%	85,3%
	Vrouwen	35,5%	53,4%	74,1%
	Buitenlanders (Niet-EU)	28,7%	48,5%	56,3%
	Mannen	42,0%	62,0%	71,3%
	Vrouwen	16,9%	33,0%	41,0%
	Totaal	39,7%	67,0%	83,0%
Mannen	48,1%	74,3%	86,3%	
Vrouwen	31,0%	59,0%	80,1%	
Geboorteland	Personen in België geboren	40,1%	68,1%	84,3%
	Mannen	47,7%	75,0%	87,0%
	Vrouwen	31,9%	60,5%	82,0%
	Personen in het buitenland geboren (EU)	44,0%	62,8%	79,9%
	Mannen	54,1%	72,4%	86,3%
	Vrouwen	33,8%	54,4%	74,0%
	Personen in het buitenland geboren (niet-EU)	34,2%	53,7%	68,4%
	Mannen	47,5%	65,1%	77,1%
	Vrouwen	22,2%	42,4%	59,4%
	Totaal	39,7%	67,0%	83,0%
Mannen	48,1%	74,3%	86,3%	
Vrouwen	31,0%	59,0%	80,1%	

Bron: ADSEI (EAK)

Bijlage 22. Beroepsstatut van de werkende beroepsactieven naar nationaliteit en geboorteland in 2008

		Prive – arbeider	Prive – bediende	Publiek – statutair ambtenaar	Publiek – contractueel	Zelfstandige en helper	Totaal
Nationaliteit	Belgen	26,1%	37,0%	16,4%	6,8%	13,6%	100,0%
	Mannen	34,0%	30,8%	14,8%	4,2%	16,2%	100,0%
	Vrouwen	16,4%	44,7%	18,4%	10,0%	10,5%	100,0%
	Buitenlanders (EU)	30,3%	35,6%	11,1%	5,2%	17,8%	100,0%
	Mannen	35,1%	30,0%	9,7%	3,2%	22,0%	100,0%
	Vrouwen	23,4%	43,7%	13,1%	8,1%	11,8%	100,0%
	Buitenlanders (Niet-EU)	56,8%	23,5%	n.s.	n.s.	10,6%	100,0%
	Mannen	58,3%	21,4%	n.s.	n.s.	12,4%	100,0%
	Vrouwen	53,5%	27,7%	n.s.	n.s.	n.s.	100,0%
	Totaal	26,9%	36,7%	15,8%	6,7%	13,8%	100,0%
Mannen	34,6%	30,5%	14,2%	4,2%	16,5%	100,0%	
Vrouwen	17,3%	44,4%	17,9%	9,9%	10,5%	100,0%	
Geboorteland	Personen in België geboren	25,5%	37,5%	16,5%	6,8%	13,6%	100,0%
	Mannen	33,5%	31,1%	15,0%	4,2%	16,3%	100,0%
	Vrouwen	15,8%	45,3%	18,5%	10,0%	10,4%	100,0%
	Personen in het buitenland geboren (EU)	28,9%	34,9%	13,9%	5,7%	16,6%	100,0%
	Mannen	33,7%	30,7%	12,0%	3,8%	19,8%	100,0%
	Vrouwen	22,9%	40,1%	16,2%	8,1%	12,7%	100,0%
	Personen in het buitenland geboren (niet-EU)	45,8%	26,2%	7,2%	7,3%	13,4%	100,0%
	Mannen	51,4%	21,9%	6,0%	4,6%	16,1%	100,0%
	Vrouwen	37,0%	33,0%	9,1%	11,7%	9,2%	100,0%
	Totaal	26,9%	36,7%	15,8%	6,7%	13,8%	100,0%
Mannen	34,6%	30,5%	14,2%	4,2%	16,5%	100,0%	
Vrouwen	17,3%	44,4%	17,9%	9,9%	10,5%	100,0%	

n.s.: niet significant

Bron: ADSEI (EAK)

Bijlage 23. Werknemers met atypische arbeidsovereenkomst naar nationaliteit en geboorteland (2008) -
In % van het aantal loontrekkenden

		Arbeidsovereenkomst		
		Deeltijdarbeid	Tijdelijk werk	van bepaalde duur
Nationaliteit	Belgen	24,8%	7,7%	3,7%
	Mannen	8,1%	6,1%	2,6%
	Vrouwen	43,7%	9,5%	4,8%
	Buitenlanders (EU)	22,1%	11,5%	5,9%
	Mannen	7,9%	7,9%	n.s.
	Vrouwen	40,3%	16,2%	8,6%
	Buitenlanders (Niet-EU)	27,6%	26,1%	10,4%
	Mannen	14,5%	22,6%	n.s.
	Vrouwen	52,9%	32,7%	n.s.
	Totaal	24,7%	8,3%	3,9%
Geboorteland	Personen in België geboren	24,7%	7,6%	3,6%
	Mannen	7,9%	6,0%	2,6%
	Vrouwen	43,7%	9,4%	4,7%
	Personen in het buitenland geboren (EU)	24,7%	10,7%	5,5%
	Mannen	8,5%	7,6%	n.s.
	Vrouwen	43,1%	14,1%	7,7%
	Personen in het buitenland geboren (niet-EU)	24,8%	16,5%	6,9%
	Mannen	12,7%	13,6%	5,2%
	Vrouwen	42,4%	20,6%	9,3%
	Totaal	24,7%	8,3%	3,9%
Mannen	8,3%	6,6%	2,8%	
Vrouwen	43,6%	10,2%	5,1%	

n.s.: niet significant

Bron: ADSEI (EAK)

Bijlage 24. Toestand in 2008 van de personen die een baan bekleedden één jaar vóór de enquête

		Werkenden met dezelfde	Werkende met andere	Werklozen	Inactieven
Nationaliteit	Belgen	89,7%	6,0%	1,9%	2,4%
	Mannen	89,7%	6,4%	1,8%	2,1%
	Vrouwen	89,8%	5,4%	2,0%	2,8%
	Buitenlanders (EU)	86,2%	8,1%	2,9%	2,7%
	Mannen	87,3%	7,8%	n.s.	n.s.
	Vrouwen	84,8%	8,6%	n.s.	n.s.
	Buitenlanders (Niet-EU)	73,6%	10,3%	n.s.	n.s.
	Mannen	75,6%	10,9%	n.s.	n.s.
	Vrouwen	69,5%	n.s.	n.s.	n.s.
	Totaal	89,2%	6,2%	2,1%	2,5%
Mannen	89,2%	6,6%	2,0%	2,1%	
Vrouwen	89,2%	5,7%	2,2%	2,9%	
Geboorteland	Personen in België geboren	89,9%	6,0%	1,8%	2,3%
	Mannen	89,9%	6,4%	1,6%	2,0%
	Vrouwen	89,9%	5,5%	2,0%	2,7%
	Personen in het buitenland geboren (EU)	87,1%	7,5%	2,6%	2,7%
	Mannen	87,7%	7,7%	n.s.	n.s.
	Vrouwen	86,4%	7,4%	n.s.	n.s.
	Personen in het buitenland geboren (niet-EU)	81,7%	7,6%	6,3%	4,4%
	Mannen	82,1%	8,1%	6,7%	3,2%
	Vrouwen	81,0%	6,9%	5,6%	6,5%
	Totaal	89,2%	6,2%	2,1%	2,5%
Mannen	89,2%	6,6%	2,0%	2,1%	
Vrouwen	89,2%	5,7%	2,2%	2,9%	

n.s.: niet significant

Bron: ADSEI (EAK)

Federale Overheidsdienst
Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Ernest Blerotstraat 1 - 1070 Brussel
www.werk.belgie.be

